

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3,50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1,20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

A trónbeszéd.

Budapest, október 28.

(v.) Ódai szárnyalással szólott ma a trón magasságából a nemzet törvényhozásához intőzve ige, hirdette a jövődő feladatait s kitűzve céljait a nemzeti munkának. Őt eszterdől elzöldt másféle trónbeszédet hallott az akkor összegyűlő országgyűlés. Száraz hang, fakó, alantkuszó, lajstromszerű volt az a trónbeszéd, a maga rideg véznaságában ijesztően hasonlatos egy szatócsszámlához. Az a mult, amelynek lendületéből több és jobb nem tellett, ma ott állt a tróntól jobboldalt, a főudvarmesteri pálcával kezében. S álmétközve hallgatta, milyen fenségesen hat a magyaros páthosz, ha a magyar király ajakán a magyar nemzet törvényhozásához intézett szózatban nyilatkozik meg. Egy trónbeszéd, amelyben semmi nincs a nehezen döcögő, nyakatekert kuriális stílből. Egy trónbeszéd, amelyben nagy érzések és nemes gondolatok iratos magyar szólamokban csendülnek meg. Egy trónbeszéd, amelynek tartalmát a politikai bölcsesség adott, amelynek előkelő formáit az irodalmi ízlés csiszolta meg s amely ékesszavu záloga egyfelől a nemzet királyhűségére s másfelől a magyar király nemzeti lelkiismeretének. Istennek hála, ilyen volt a mai trónbeszéd.

Nemcsak munkaanyagot, változatost és gazdagot, tár a királyi szózat a parlament elé, hanem szolgáltat királyi bölcseségtől sugalmazott politikai irányelveket is, amiknek fonalán kell a társadalmi fejlődésnek haladnia. A törvényhozás e munkaprogramja kielégíti a legmagasabb fokú pretenziókat is. Az állami tevékenység minden ágában üdén pezsdülő reformtevékenység jelentkezik benne, mely megnyugtató tanúságot tesz a kormányzat becsvágyának komoly tartalma felől. A király

nem felejté el, hogy haladnia kell a magyar nemzetnek, haladnia a gazdasági fejlődés, a kulturális erő kifejtés, a jogállam intézményeinek kiépítése terén. Kitzüzi hát ez irányok valamennyiében a haladás útjait és céljait s vállvetett, hazafias munkálkodásra ösztökéli a pártokat. Honnét vegye a parlamentű gépezet e sokféle és nehéz munkához a hajtóerőt, azt a trónbeszéd nem jelöli meg kifejezetten. Nincs is semmi szüksége annak, hogy újjal mutasson rá a kormány az alkalmas lendítő erők forrásaira. Hiszen hatalmas többségűl tért vissza a szabadelvű tábor a népképviselőbe, a szabadelvűség pedig egyedül a haladásra való törekvésben találja létjogát. Ime, az elvégzendő törvényhozási munkához szükséges lendítő erőnek a forrása a szabadelvűpárt létöztönében rejlik. A szabadelvűség saját magát tagadja meg, ha renyhélkedik, vagy ha eszközkévé szegődik a retrográd fejlődésnek. Volt idő, mikor a szabadelvűpárt abban látta hivatását, hogy minden áron birtokában maradjon a hatalomnak. A liberalizmus elfajulásának e szomorú ideje elmúlt. Ma a kormányzat s a többség a hatalmat nem célnak tekintik, hanem a jogrend korlátai közt alkalmazandó eszköznek csupán a nemzeti haladásnak az egész vonalon való biztosítására.

Soká és sokat fogunk még a mai trónbeszédben böngészgetni. Hiszen minden szava e törvényhozási programnak örvendentes mértékben termékenyül meg a közszellemet s dus táplálékot ad a gyümölcsöző munkára sóvárgó közvéleménynek. Ma hát csak egy-eket benyomásunkról számolunk be, amiket a királyi szózat legaktuálisabb vonatkozásai keltek bennünk. A gazdaságpolitikai részen kezdjük, amely szerkezetében is, tartalmában is valóságos remeke a Széll Kálmán államvárszervezőnek, mely az ellentétek tapintatos és szerencsés kiegyenlítésében s a külső

szinre kényes természetű kérdések őszinte megvilágításában ormollik. Erre a mesterére val rá a trónbeszéd gazdaságpolitikai része. Mondanunk sem kell, hogy sem agrárius, sem merkantillista egyoldalúságban a közgazdasági munkaprogram nem leledzik. Ezt a megkülönböztetést nemcsak hogy nem koncedálja, hanem még csak tudomásul sem veszi. A nemzet gazdasági szervezetének kettébontása olyan kárhuzatos dolog, hogy a magyar király e törekvéstől egyszerűen megvonja a létjogosultságot. S ki is végzi menten ezt a felfogást, még pedig nemcsak azzal, hogy említést se tesz róla, hanem még inkább azzal, hogy a mezőgazdasági és ipari érdekkört, mint szervezen egymáshoz tartozót mutatja be, amelynek egyenlő szeretettel való és együttes felkarolása fogja a nemzet anyagi erejét gyarapítani. *Le roi Va dit.* A közgazdaság különböző ágazatai nem fejleszthetők egymás rovására. Boldogulni csakis úgy tudnak, ha egymást támogatják s kölcsönös irigység nélkül egymást táplálják. Ami az egyiknek árt, nem lehet hasznára a másiknak. S amit az egyikől életerőben megvonnánk, azt okvetlenül valamennyien megcsinálnék. Ez szűrdök le a trónbeszédből. Ezt mondta a király. A király szavával szemben el kell némulnia minden partikuláris törekvésnek.

Van aztán a trónbeszédben egy társadalompolitikai irányelv, amely igen komoly intelmet foglal magában. Nálunk Magyarországon káros és beteges babonává fajult el az állami omnipotenciában való hit. Az egyéni energia elpethűdött s valósággal sorvadásba esett. Kezddé, támogatást, gondoskodást mindenki felülről vár. Kenyeret a népnek, megrendelést a gyáraknak, állást az intelligenciának, kockázat nélkül való nyereséget a bankoknak az állam adjon. Az állam szervezen, az állam iniciáljon, az állam spekuláljon, az

T Á R C A.

A Csermő-gyémántok.

— A Budapesti Napló tárcája. —

Írta: Munkácsy Kálmán.

A *Sacre Coeur* növendékei valamennyien megegyeztek abban, hogy Csermő Flórának van közöttük a legrozásaszínűbb bőre és a legkékebb vére. Sőt még azt is kisütötték, hogy feltűnően hasonlít a góthai Almanach aranyos cimlájának hosszuszárnyu angyalához. Meg voltak győződve róla, hogy sohasem lesz más ideálja a Csermő-cimer vasbuzogányos vitézénél. Azzal szeretnék bosszantani, hogy az antik mahagoni-casette, amely a Csermő-gyémántokat rejti, az 5 frigszekrénye és a szoba, amelynek vasszekrényében a családi ékszerék pihennek, a szentiek szentje, ahová imádkozni jár. Sőt egy nagyon is piros véű társnője, valami békásai szerb milliomos lánya, egy alkalommal nyersen a szemébe vágta:

— Te nem szeretsz senkit, semmit, Flóra, csak a gyémántjaidat.

A nyugodtvérű baronesse higgadtan felelte:

— Ha a harzateseppeket à jour foglaltathatnám, éppen oly örömem telne bennök. En a gyémántjaimat is csak a tisztaságukért és a fényükért szeretem.

Persze nem hitték neki. És csakugyan nem látták őt soha gyémántok nélkül. Vas-szín fürteiben, Makart-ővén, a cipője esattján, vagy az uszálya peremén ott csillogott mindig egynéhány kövülök. Pedig a gyémántok nélkül is megbámulta mindenki, ha hajlékony, ritmikus lépéseivel, si-

mára fésült hajjal, redőlen ruhában, mint egy római patricius nő, elsuhogott mellette. Ez a suhogó menés jellemezte őt, akár nehéz voile, akár a leglankadtabb battisztruhát viselte. Szeme világos volt, de sokan megesküdtek rá, hogy koromfekete. Arca, keze halvány, hosszukás; egész megjelenése olyan, amilyennek Van de Boss a Faubourg St.-Germain heregnőt festi.

Mikor kijött a zárdából, azonnal körülrajzotta az udvarlók serege. Ismert parkettvadászok és komoly, érdemes férfiak egyaránt. A szerelem tüze égott körülötte mindenütt, de ő sértetlenül mozgott e tűzben, mint a legenda aszbeszt-inges lovagja, mindaddig, míg Beliczey Dezsővel, a hetedik huszárezred fiatal hadnagyával meg nem ismerkedett.

Ez a Beliczey Dezső volt az ezred legfiatalabb és legkönnyebbvéű tisztje. A felebbvalói csak szégyenkeztek miatta, hanem az asszonyok bolondultak utána. Talán ábrándos szemének nyugtalan tekintete hatott rájuk, vagy a puha szőke haj, amelynek finomságát akármelyik lány megirigyelhette tőle. Ez a fiatal tiszt nagyon léha, nagyon közönséges életet élt. Pezsgőzött minden este, bár utálta a szeszt és hamar berugott tőle. Egyike volt a leghazardabb kártyajátékosoknak, bár minden játék halálosan untatta. Az orfeumok festett arcu szépeire ezeket költött, mikor a legszébb mondaine asszonyok közül választhatott volna kívánatos szeretőket. Néha képes volt a legesztelenebb bravurokat elkövetni, néha meg szánalmasan gyáván viselkedett. Női társaságban többet mosolygott, mint csevegett és meg vagyok róla győződve, hogy maga csodálkozott legjobban, mikor a kis karikagyűrűt az ujján látta, amelybe Csermő Flóra nevének kezdőbetűi voltak bevésvé.

Már félév óta voltak jegyesek. Ez idő alatt Flóra befolyása alatt meglehetősen tartózkodott

az italtól, a bacarattól és a chantantok csillagaitól. Hanem a tisztú kaszinó legutolsó estélyén megint játszott és az egész éjjel vesztett.

Következé este meglátogatta Flórát cousinja, egy szeleburdi vig fiú, különben tisztúrsa Beliczeynek, aki azzal bucsuzott el hugától:

— No a te kedves Dezsőd is elverte az éjjel a menyasszonyi prezentedet.

Flóra elhalványult, de közömbös hangon válaszolta:

— Jól tette, nincs szükségem semmiféle ajándékra.

Hanem mikor magára maradt, egy néma, fényes könny gördült ki a szeméből. Sietve letörülte az arcáról, aztán járkálni kezdett a szobában. Fáradtan végighuzta a kezét a fekete butorok selyem szövetén, megállt tündöve a Galathéa márványszobra előtt, alig tudta, mit csinál. Aztán az ablakba dőtt és kibámult az utcára. Megfigyelte a silhouettszerű sötét alakokat, csak akit várt, nem látta sehol. Pedig már régen elmúlt a látogatás rendes ideje.

Vajjon miért nem jön ma!

Halk, bizonytalan nes hallatszott végre az ajtón. Dezső lépett be. Mormogott valamit félhangosan, érthetetlenül. Valami szánalomraméltó gyermekesség nyilatkozott egész magatartásán. Fejét vállá közé huzta, mint a fázó ember. Nem ült le. Látszott arcán a tőprengő kérdés, vajjon Flóra tud-e már mindent? Félszegen esőkolta meg a fehér, hideg kezét.

— Már régen vártam, — mondotta Flóra halkán.

Dezső mentegetődni akart, de Flóra bágyadtan intett kezével.

— Hagyja... tudom — és aztán hirtelen, határozott mozdulattal feléje fordult:

állam termeljen, az állam fogyasztson, az állam dirigáljon. Fejős tehénnek nézik az államot, s az éhes tömeg a maga kis és nagy sajtárjaival ott tülekedik e fejős tehén kimerült emlői körül. A trónbeszéd fejedelmi nyíltsággal teszi szavát a nyavalyát s egy hatalmas szavattal igyekszik a létszágából felrázni a szunnyadó egyéni energiákat. Vajha lenne fogantatja a király szavának. Vajha értenék meg az emberek, hogy az államhatalomnak is korlátoltak az eszközei s hogy kormány és törvényhozás segítheti ugyan a segedelemre szoruló egyéni vállalkozást, de a honpolgárok individuális munkáját, egyéni erő kifejtését s személyes érvényesülését nem pótolhatja. Vegyük szívünkre mindnyájan ezt az atyai leckét s álljon ezentúl ki-ki a saját talpára. Gazdasági és társadalmi kórságaink nagy részének az egyéni erőnek ez az általános elsatnyulása szolgál forrásul. Gyámoltalan az a nemzet, amelynek minden fia az államhatalomnak gyámoltja akar lenni valamely vonatkozásban.

A trónbeszéd befejezése hatalmas szárnyalással emelkedik a hazaszeretet költői magaslataira. Trónjáról a magyar király lelkesen hirdette „az ezeréves Magyarország ősi alkotmányának dicsőségét.” Szívből fakadó, hatalmasan zúgó éljenkiáltással felelt a törvényhozó gyülekezet halája erre a prózában megirt ódára. S megszólalt a szívekben egy hur, amelyet a felséges ur keze érintett: a hazaszeretet hurja. S a dallam, amelyet ez az érintés kiváltott, himnusként fog végigcsendülni a hazán. Felejtethetetlen szavak ezek, méltók ahhoz a magyar királyhoz, akiben nemzetünk szerető atyját, szabadságának fölkeletét, alkotmányának védő bástyáját tiszteli. Nemes királyunk e lelkesítő szöveget szeretettel és hódolattal viszonzó az egész magyar nemzet.

Az országgyűlés megnyitása.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, október 28.

A budai várpalota ragyogó tróntermében ma nyitotta meg az új országgyűlést a magyar király. Az ország egyháznagyjai, zászlósurai, az országgyűlés két házának tagjai — a szokás szerint távolmaradó szélsőbal kivételével — csaknem teljes számban jelentek meg az uralkodó színe előtt a

— Kártyázott, Dezső?

Dezső nem felelt. A leány még közelebb lépett hozzája.

— Vesztett?

Dezső lassan, nehezen kinyögte:

— Vesztettem.

— Sokat?

Es visszafojtott lélekzettel, előrehajlott nyakkal, sötét szemekkel nézett az arcába.

— Huszonöt ezer forintot.

Hosszu, kínos szünet állott be. Flóra lehajtott fejt, majd sebes, rövid lépésekben fel s alá kezdett járni a szobában. Fürtjeit többször idegesen visszasimította, zsebkendőjét a homlokához szorította. Azután fájdalmasan végignézett az összeesett emberen.

— És mit szándékozik most tenni?

Dezső vállat vont és a fejt bizonytalanul ingatva, merev szemmel bámult a plafond aranyos rozettájára.

— Nem tudom, — szólalt meg siró hangon. — Igazán nem tudom. Kifogytam már minden segélyforrásból. Az eladott birtokból befolyt huszonöt ezer forintot a kaucióba tettem le.

Egy pillanatra még jobban elborult a halvány, szép arc, de a másikban már valami diadalmas örömmámor sugárzott le róla.

— Igazán szerencse. A kauciót holnap visszaveszi és negyvennyolc óra alatt kifizeti az egész adósságot. A világ, az atyám, akinek ismeri gondolkodását, nem fog megtudni semmit.

Dezső ijedt mozdulatot tett a kezével.

— És azután?

Flórát meglepte a kérdés.

— Azután? — és felemelte a hangját. — Ó, ne féljen Dezső! Nem fogom azért elhagyni. En nem az egyenruhát szerettem meg önben. Vele leszek, vele maradok. Szép összeköttetései vannak, állást fog találni.

Dezső arcán, amelyen minden érzélem fel-

trónbeszéd meghallgatására. Színes, impozáns kép volt ez, jelentősége mellett nagyszabású külsőségeivel is megkapó. A trónbeszéd jelentőségét első cikkünk méltatja. Ezen a helyen csak a külsőségeket vázoljuk a következőkben:

Az országgyűlés ünnepies megnyitása előtt délelőtt tizenegy órakor a budavári Szent István-templomban ünnepélyes Veni-Sancte volt, amelyen a király, az udvar, a miniszterek, a főrendház és a képviselőház tagjai vettek részt. Az ünnepies alkalomra a templom szentélyét és a padokat dus aranyhímzésű, nehéz pirosselyem szövettel vonták be, míg a padlózatot drága szőnyegekkel borították. A templom egész belsejét pedig délszaki növényekkel és virágokkal díszítették. Az istentiszteleten Vassary Kolos bibornok hercegprímás pontifikált Kohl Medárd püspök, Walter Gyula, dr. Klinda Teofil és Yárossy Gyula kanonokok, Krizsán Mihály pápai kamarás, papnöveldei aligazgató, dr. Kiss János egyetemi tanár, Andor György primási titkár, Párt Iván tanulmányi felügyelő, Vlassek szentszéki ülnök, Berger ceremóniárus, Kanter Károly apátplébános, Demény Dezső és Bozóky káplánok, több hitoktató és számos növendékpap segédkezesével. Istentisztelet alatt a kórus Kling karnagy vezetése mellett, Rotter Gizella és Szenárói Lajos operaházi tagok, Degel Frigyes orgonaművész, Perényi István gondokaművész, Juhász tenorista közreműködésével Kemtner ünnepi nagymiséjét, betétül Mozart „Ave verum”-ját és Engesser „Pater Noster”-ját adta elő.

Tizenegy óra után robotogt be az első koei a vár udvarába. Biborpirosra festett Daumont-hintóban jött a hercegprímás. Következtek azután a többé-kevésbé díszes polgári fogatok, országzászlókkal, főrendekkel, képviselőkkel.

A királyi várnak az ugynevezett alsó négyszögénél, a déli oldalon szállottak ki s csakhamar eltűntek a csatlósok sorfalai között, bevonultak a nagyterembe, innen pedig a kápolnába.

A mise után a felsége a belső termekbe vonult vissza, míg az egyházi és világi méltóságok és az országgyűlés mindkét Házának tagjai a nagy teremben gyülekeztek.

A világi főrendek és az országgyűlési képviselők diszmagyarban jelentek meg a szászok és tótok kivételével, akik irakkosan jöttek; itt-ott néhány katonai egyenruha is feltűnt.

Valamivel déli 12 óra előtt báró Bánffy Dezső m. kir. főudvarmester jelentést tett a felségének, mire a király, aki előtt a zászlósurak, a hercegprímás, a kabinet tagjai, a m. kir. főudvarmester, gróf Festetics Tasziló a kivont királyi karddal és az apostoli keresztet vivő Pellet püspök haladtak, gróf Andrássy Aladár m. kir. főkamarás, gróf Pálffy Andor m. kir. testőrkapitány és gróf Paar lovassági tábornok, a felsége főhadsegége által kísérve megjelent a nagyteremben.

A király a trónra lépve, leült, feltette kalpagját

tűnően visszatükröződött, mint a sötét ruhán a legkisebb porszem, az ijedség és csüggedés kifejezése jelent meg.

Flóra egészen melléje simult, vállára tette a kezét és azzal az odaadó, szerető tekintettel nézett a szemébe, amelyet Dezsőn kívül más nem látott tőle soha.

— Habozik? Oly nehezére esik erről a két csillagról lemondania? Pedig ezek az aranycsillagok nem jó csillagai voltak; lidérefény inkább. Lásna, én is szeretem a fényt és csillogást, de jobban szeretem a boldogságot. Nekem is voltak szép tündérmáim, a dajkamesék királyia az idők folyamán nálam is a férj ideáljává változott. De ma már nem kell korona, csak szerető szív. Lemondok az álmaimról, pedig ezekről nehezebb lemondani, mint a valóságról. Azt hiszem, önnek is van miért lemondania.

Dezső csak állott némán, mozdulatlanul, mint egy élettelen bronzszobor. Néha-néha nagyot nyelt, mint akinek a bevett falat nem akar a torkán lecsuszni. Tétovázva, zavaros szemmel tekintgetett körül a szobában.

Flóra nézte. Azután egyszerre visszalépett és kiegyenesedett. Mintha nyúlank termete egy fejjel megnőtt volna e pillanatban. Valami félelmes sötétség borongott megszállt hangjában.

— Jó, ne kvietáljon. Segíteni fogok önön. Akit völgenyemmé emeltem, annak megmentem a becsületét — s azután az ő sajátos, susogó lépésével eltűnt a mellékszobában. Egy pár perc múlva egy kis barna, ezüstpajzsos szekrénykével a kezében tért vissza. Dezső halkán felkiáltott, mintha valami ijesztőt látna:

— A gyémántok!

Igen, a gyémántok, melyek fényébe annyi bizalmas, édes este merültek el a kéjes hallgatásban, a solitairek, amelyeket annyiszor csatolt fel reszkető kézzel arra az elegáns hajlású fehér nyakra, a filigrán aigrettek, amelyeket ugy szeretett puha fürtjeire szorítani; a háromszázados

s az országgyűlés körje sereglett tagjainak feszült figyelmé közt olvasta fel a trónbeszédet, amely így szól:

A trónbeszéd.

Tisztelt Urak! Főrendek és Képviselők!

Kedvelt Hiveneik!

Bizalommal és reménnyel üdvözlölközök ezen országgyűlés kezdetén.

Nagyfontosságú kérdések megoldására vannak önök hivatva. A közéletnek majdnem minden ágában mélyen beható törvényhozási intézkedések lesznek még szükségesegek, hogy kedvelt Magyarországnak a szellemi és anyagi fejlődés és fölvirágzás azon fokát érje el, amelyre emelni atyai szívünk egész melegével óhajtjuk.

(Gazdasági kérdések.)

Az elintézésre váró feladatok között előtérbe lép a gazdasági helyzet nagyjelentőségű kérdése. A lefolyt országgyűlés a magyar koronám országai és többi királyságaim és országaim között fönnforgó kereskedelmi ügyeket ideiglenes alapon szabályozta. Ezek az ügyek azon mélyreható fontosságúknál fogva, amelyek az ország egész gazdasági életére nézve bírnak, az 1867. évi XII. törvények szellemében állandóbb rendezést igényelnek a gazdasági érdekeknek igazságos és méltányos kölcsönös kiegyenlítése alapján.

A gazdasági viszonyokra döntő jelentőséggel bíró nemzetközi kereskedelmi szerződések előkészítése céljából mindenekelőtt az 1899. évi XXX. törvények értelmében az általános vámtarifának újabb való megállapítása szükséges, amely a termelés minden ágát, a földmívelési és az ipari érdekeket egyaránt és összhangban van hivatva védeni.

Gondoskodásunk tárgyát fogja képezni a Horvát-Szlavonországgal az 1868. évi XXX. törvények értelmében létesítendő pénzügyi kedvezmény. Az igazság és méltányosság alapján és kölcsönös jóakarattal sikerülni fog ezt a kérdést is megnyugvásra megoldani.

Ezen országgyűlésnek nagyfontosságú feladatát fogja képezni a védrendszert keretében az ujoncjutalék megállapítása, mivel az erről szóló törvény hatályát veszti. Egy állam sem mellőzheti a véderejéről való gondoskodást. Mert az állam biztonságának és állásának legnagyobb biztosítéka saját erejében fekszik. Hazafiságuk és bölcsességük meg fogja találni

gyémántok együtt, amelyek mindegyik kövéhez egy-egy ódon, szép legenda fűződik.

Flóra végtelen nyugalommal válaszolt.

— Azok! Ismerem az értéküket. Ha elzalogosítja, huszonöt ezer forintot mindenestre kap értük. Mindent rendbe hozhat velük.

A szerény teteje felnyílt és a piros plüsbélésből kirepült a vakító fehér sugár, amely szinte szípközvetlen rebent be a szoba homályába. Dezső elfedte szemét, mintha a hirtelen fény elvakítaná. Melle zihálva emelkedett.

— Ha a kaució megmarad, ezekkel kell tisztázni a helyzetet. Hiszen maga mondotta, hogy kikapadt minden segélyforrása. Vegye át a dobozt!

Dezső még mindig nem mozdult, a keze fáradtan alácsüngött. A leány mohón leste minden mozdulatát. Ajka félig kinyílt, szeme kitágult. Végre is izgatott mozdulattal nyomta kezébe a dobozt és türelmetlenül mondotta:

— Siessen! Holnap elvárom.

A férfi félénken, ujjhegygyel fogta meg a szekrénykét, gépiesen sapkája után nyult és kiestett a szobából.

Aki másnap megszokott, könnyű, jelleg nélküli lépéseiben visszajött, már ismét az örökös mosolygó, parfümből fűrésztött kisasszony-katona volt. Flóra a keret egyik sarkába hűdözva ült és megreszkett beléptekor. Dezső derült arccal tette le az asztalra a mahagoni cassetet.

— Végeztem, — mondotta elégedetten.

— Nos, mit tett?

— Amit ön tanácsolt, Flóra?

— A kaució?

— Az ékszerek.

Flóra lassan, komolyan felemelkedett a helyéről. Még gondolkodni látszott. Arca félelmesen sápadt volt és a szeme egészen fekete. Azután egyszerre szintelenül, mereven felnevetett, mintha egy szobor nevetne.

az utat, amely az ország anyagi erejének arányában kellő hatályalval biztosítsa ezeket a nagy állami érdekeket.

(Közigazgatás.)

A mult országgyűlésen a közigazgatás javítása érdekében alkotott törvények kijelölték további alkotásuk irányát és módszerét. A vármegyék pénztári és számvonói teendőinek ellátásáról szóló törvényjavaslat előfeltétele annak, hogy a közszolgáltatások az adózók érdekében egységessé és egyszerűbbé tétessenek.

A bevándorlás és a kivándorlás ügyének szabályozása el nem odázható többé; ezzel kapcsolatosan az ország határszélein állami rendesség megalkotása válik szükségessé. Az új országgyűlés egyik kimagasló fóladata lesz a közigazgatás egész területén egységes alapelveken nyugvó összhangzatos és fokozatosan létesítendő reformnak megalkotása. Ez a nagyjelentőségű alkotás mélyen fogja érinteni az egész törvényhatósági és községi szervezetet és a gyámügyi és fegyelmi ügyet. A reformnak azon alapelméből kell kiindulni, hogy egyfelől a törvényekben befektetett állami akarat hatályosan érvényesülhessen, másfelől ezen kereten belül életerős törvényhatósági és községi önkormányzat szerveztessek, amely egyúttal a közigazgatásnak éber ellenőrzését is teljesítse. Ehhez a végrehajtó szervek egyéni felelősségének kidomborításával megalkotandó szolgálati szabályzat fog csatlakozni.

(Adóreform.)

Az egyenes adók rendszerének átalakítását méltán várja az ország. Ezen reform célja az adózási ügynek egységes és igazságos alapokra helyezése. Kiterjesztendő lesz a reform az adóügyi anyagi részén túl az adókezelésre, sőt a pénzügyi közigazgatás mai szervezetének megfelelő módosítására is.

(Bányatörvény.)

Ipari termelésünk egyik kimagasló ágának, a bányászathoz viszonyait a bányatörvényjavaslat lesz hivatva modern alapokra fektetni.

(Valuta.)

A valutarendelési művelet végbefejezése céljából a szükséges előterjesztések kellő időben meg fognak tétetni.

— Hát mégis jól jártam, hogy magam helyett csak a gyémántjaimat adtam önnek oda. Különb lehet, hogy ön is jól járt. Vegye még hozzájuk ezt a kis karikagyűrűt; cserébe az enyémet kérem. Ön az aranyozott csillagokat választotta, fényeskedjenek azok önnek. En nem akarok többé versenyezni velök. S így mátlól fogva nem vagyok már önre nézve senki, csak egy nagyon türelmes, készséges hitelező. Isten önnel, Dezső.

Es ott állott előtte büszkén, egyenesen, minálant egész lényéből valami félelmes, hideg csillogás áradt ki, olyan, amilyet a Csermó-solitairek árasztottak. Dezső valahogy kitámolygott az ajtón.

Egy-két napig nagyon levert és csüggedt arccal járt-kelt az utcákon, a koresmában hallgatott és sóhajtozott, míg egy este összeverődve néhány pajtással, egy pezsgős vacsorát nem esapott az Angol királynőben. Telt még a gyémántokból. Másnap aztán áthelyeztette magát egy másik ezredhez.

Flóra pedig minden este ott jár-kel a bársonyos szobában, simogatja a butorok fokete fáját, meg-megáll a Galathea szobra előtt, aki bizonyosan azt gondolja magában, hogy ez a fehér arcu, élettelen leány nemsokára a pendantjává válik, ki-kínéz hosszasan az ablakon, belebámul a gyámlámpák sárga lángjába és én azt hiszem, hogy nem a gyémántjait sajnálja.

A piros vérű szerb kisasszony pszichológiája alighanem tévedett.

(Katholikus egyházi ügyek.)

Kormányunk ezután is készségesen fog közreműködni, hogy a katolikus egyház önkormányzata szervezésének kérdése oly megoldást nyerjen, amely alkalmas e nagy fontosságú intézményt közmegnyugvással létesíteni. A lelkesi jóvedelem kiegészítésének kérdése az 1898: XIV. t.-cikk után a mindkét szertartású katolikus lelkészek kongruájának rendezésével, a főpapság közreműködése mellett végleges megoldást fog nyerni.

(Oktatásügy.)

A közoktatás és a közművelődés egész vonalán a belterjes munkálkodást biztosító intézkedések egész sorozata van célba véve, amelyek különösen a jogi oktatás és a népoktatás területén fogják önknek közreműködését igénybe venni.

(Közgazdasági alkotások.)

A mezőgazdaság és az ipar és kereskedelem kedvezőtlen helyzete uralkodói gondjaink egyik legfőbbikét képezi. Kormányunk teljes tudatában van fóladata súlyának és tudatában van annak is, hogy a gazdasági helyzet megjavításának munkájához az igazgatás minden ágának egyaránt hozzá kell járulni.

A nemzeti termelést és a nemzeti munkát minden irányban és összhangban támogatni, a magánétevényiséget az állam pénzügyi erejéhez mért gyümölcsöző beruházásokkal elősegíteni, a természetes víziutakat fejleszteni és mesterséges víziutakat megteremteni, a földművelési és ipari terményeink számára a belpiacot fejleszteni, a külpiacokat pedig a fokozódó verseny mellett megtartani és újakat szerezni, a szövetkezeti ügyet gondozni, a közel jövő gazdasági fóladatát fogja képezni.

Ami különösen a földművelést illeti, a több irányban célba vett törvényhozási intézkedések közül kiemeljük a mezőgazdasági szakképzéssel, a telepítés és az ökszerű feldarabolás ügyének gyökeres rendezését.

Az ipar és kereskedelem terén pedig a forgalom emelése és olcsóbbá tétele és a vasuti és hajózási közlekedés fejlesztése céljából fontos intézkedések vannak kilátásba véve. A budapesti kereskedelmi kikötő megteremtésének munkálatai folynak. A helyi vasutakra vonatkozó törvényjavaslat ez ügynek szilárdabb alapot és egészségesebb fejlődést van hivatva biztosítani. Az ipartörvény tervbe vett módosítása a kisiparosoknál a testületi erő, a szakképzés és a versenyképesség emelését célozza.

(Szociális reformok.)

A szociális reformok folytatásaképpen többek között a munkás baleset-biztosítás kérdésének megoldása van célba véve. Intézkedéseket igényel a házalási és vásárujgy rendezése, a tisztességtelen verseny kérdése és a mértékűgy államosítása. Mindezekben a törekvés: a nemzet gazdasági és társadalmi erőinek oltalma és egységes fejlesztése.

(Igazságügy.)

Az igazságügy terén a szóbeliség és közvetlenség elvein alapuló teljes perrendtartás megalkotása már legközelebb igénybe fogja venni az önk munkásságát. Ehhez csatlakoznak a büntetőtörvények módosításáról, a telekkönyvek rendezésének gyorsításáról és a telekkönyvi jog újabb szabályozásáról való intézkedések. Addig is, míg az általános polgári törvénykönyv megalkotása és a kereskedelmi törvény módosítása a tervszerűen előrehaladt előmunkálatok alapján megvalósítható lesz, megelőzőleg szükségessé válik a gazdasági élet némely viszonyainak szabályozása. Remélhető, hogy a modern jogtudomány magaslátán álló új katonai büntetőperrendtartás,

amely a dolog természetéből folyó nehézségek miatt eddig nem jöhetett létre, a jelen országgyűlés alatt előterjeszhető lesz.

(Tisztviselők sorsa.)

Gondoskodásunk tárgyát fogja még képezni az állami tisztviselők helyzetének javítása. Kormányunk erre nézve már közelebbi törvényjavaslatot fog előterjeszteni, amely alkalmas lesz arra, hogy a jogos igények kielégítésével az állam pénzügyi erejéhez képest a legkisebb fizetéssel ellátott hivatalnokai osztályán kezdve, a fizetésmegjavítás fokozatos keresztülvitelét biztosítsa.

(Nemzeti célok.)

Uraim! Főrendek és képviselők!

Nagyok az önk előtt álló fóladatok. A magyar állam kiegyezésének és megerősítésének munkája nem enged szünetelést és nem tűr megszakítást. Hazafiságukba és bölcsességükbe vetjük bizalmunkat, hogy lankadatlan kitartással gyümölcsöző munkát fognak végezni. Bizalmunkkal helyezzük e mellett a nemzet józan fölfogásába, amely fölismeri, hogy a törvény csak oltalmat nyújt és biztosítékot szerez és tudja, hogy még a legüdvösebb kormányzati és törvényhozási intézkedések is magukban csak előmozdíthatják, de meg nem teremthetik a népek szellemi és gazdasági megerősödését és jólétét. A nemzetnek magának kell ezeket a javakat kitaró egyéni munkával és hazafias és egészséges közszellemmel megszerezni. Ha a társadalmat ez a tudat hatja át és ez a törekvés vezeti, akkor az ország képes és elég erős is lesz arra, hogy azt a hivatását betölthesse, amelyet történelmi hagyományai és nemzeti nagy céljai előírnak.

(Külföldi politika.)

A szövetségeseinkkel való benső egyetértés és az összes hatalmakkal való állandó barátságos jó viszony remélnünk engedi, hogy a béke áldásait a Gondviselés nem fogja tőlünk megvonni.

(Királyi üdvözlét.)

Uraim! Főrendek és képviselők! A munka terhe alatt ardon erőt és a tudat, hogy nemzetékek ügyének boldogsága van önk kezébe letéve és a nemzet ügyének szentelt céltudatos és önfeláldozó munkát a jövő nemzetékek hálája jutalmazza meg. Isten áldását kérjük önk működésére: kitartást és sikert kívánunk munkáikhoz abban az új Házban is, amelyet az évezredes Magyarország ősi alkotmányának dicsőségére és maradó jelképe emelt magának.

Ezzel biztosítva önöket királyi kegyelmünkről, az országgyűlést megnyitottunk nyilvánítjuk.

A trónbeszéd fölolvása után a király visszavonult a díszszállóal tiszteltgett és az országgyűlés tagjai eltávoztak a királyi palotából. Ugy a felvonuló, mint a visszafelé robogó fogatokat az egész utvonalon nagy közönség nézte.

A félhivatalos Politische Correspondenznek egy Budapestről küldött távirata a következő kommentárral kíséri a trónbeszédet:

Legjellemzőbb vonása a trónbeszédnek, hogy a felsorolt leladatokat az állami szükségesség szempontjából és nemsok mint a trón magaslatáról elhangzó, a korona felsége által támogatott óhajokat tárgyalja, hanem mint kötelességeket, amelyekkel a nemzet a maga történeti hivatásának, jövőjének és érdekeinek tartozik. Különösen kidomborodik ez abban a passzusban, amely a véderő-törvényről szól. Itt a trónbeszéd lapidáris rövidséggel utal a helyzetre és kiemeli az indító okokat, amelyekből minden gondolkodó ember levonhatja a logikai konkluziót. Nagyon jóleső hatása van annak a benső, meleg hangnak, amely különösen a trónbeszéd befejező részéből árad ki. A trónbeszédben a stílus ugyan másodrendű tényező a politikai tartalomhoz képest, de amennyiben az nemsok a gondolatok formája, hanem bizonyos taktikai és politikai fölfogás kifejezője, nem egészen alárendelt jelentőségű momentum. A nagy fontosságú államirat minden sorában a ve-

Az előkelő uri közönség figyelmébe

Angol ruhabérleti osztályunkat.

Próbabírónyt szívesen készítünk.

SCHNELLER és KOZMA, VII. kerület, Royal-szálló.

ajánljuk a modernkor minden kívánalmainak megfelelő és célszerű

Általánosan elismert elegáns szabás és remek kidolgozás. Nagy raktár tisztán angol és skót különlegességekben. Képekkel ellátott teljes prospektust és mintákat kívánatra bérmentve küldünk. Mértékű bármely öltöny elegendő.

zérő államférfi óvatos, mérsékelt, az állam és a nemzet eszméjét mindenek fölé helyező, a pártellenfelek kiélesítését szorgosan kerülő gondolatmenete nyilatkozik meg. A mellett a trónbeszéd hangja és tartalma nagyjából megjelöli azt a szellemi légkört, amelyben az új képviselőháznak mozognia kell. Saját pártjával szemben a mulat sikerei által megrövedkedett prestige-zsel, és az önként elismert államférfi léténv nimbuszával lép fel a miniszterelnök, úgy hogy nem kell minden egyes esetben a pártfegyelem mechanikus kényszerére hivatkoznia, hanem a meggyőződés erejével pusztán morális tekintéllyel hat és biztosítja a párt szolidaritását. És minthogy másfelől a trónbeszéd oly szívhezszerűen fordul a nemzet egészéhez, az erők egyesítésére buzdítva, ugyszólván körül van határolva a pártok küzdőtere. A kormány földadatainak az a méltóságos telfogása, amely a trónbeszédben visszatükröződik, kell, hogy befolyásolja az elenzék magatartását is: ezzel a kormányval szemben, amely legutóbb is a választások alatt oly lényes tanujelét adta pártatlanságának, az ellenzék nem küzdhet másként, mint elvi alapon és a tárgyilagossá kritika legyereivel.

Mikor a méltóságos főrendek és a nagyságos képviselő urak utóljára diszmagyarba bujtak: az még a meleg időkben volt. Duplán is melegük volt akkor. Befutott nekik a nyári nap és befutott az a nagy bizonytalanság, hogy visszakerülnek-e a t. Háza vagy sem. Ma a nyár is elmúlt, a bizonytalanság is elmúlt és bizony azok közül is sok elmúlt, akiknek akkor ugyan melegük volt a diszmagyarban.

Oktobernek alkonyában járunk, új országgyűlés hajnalában reménykedünk.

S az a méltóságos és nagyságos tábor, mely ma délben fölkerekedett, hogy diszmagyarban, hintón Budára megy át és meghallgatja a király trónbeszédét: szivesen tűrte a nehéz diszmagyart. A hűvös időben elkelt a prémes mente és ami a képviselő urakat illeti, ma már nyugodtabbak is, mint akkor voltak. Alig is panaszkodtak hát a diszmagyar miatt s örömmel, jó reménységgel hajtottak fel a budai várba, az országgyűlés megnyitására.

De ez külön strófabá tartozik. Az országgyűlés akkor kezdődött, mikor a diszmagyaros főrendek és képviselők visszazállingóztak Budáról...

Egy óra. A tisztelt képviselő urak diszmagyarban, ahogy Budán jártak, egyenest a Sándor-utca iparkodnak a t. Háza. Az után kívánsi nép lesi a hintók érkezését, a legszebb diszruhák viselőit meg is éljen. Mert nemcsak a harisnyanadrág imponál a népek, a ragyogó diszruha is. Kíneseke forgolódnak egy óra után a folyosón.

Régi szélbaliak, akik már csupa tüntetésből is szürke utcai ruhában jöttek az ülésebe, elévődnek a diszruhás alakokkal:

— Uvegutában fujták a te gyémántodat, nem csiszolták! — mond az egyik s elnézeti a csillogó gyémántokat társának mentéjén. De legálabb leszólja a gyémántokat, ha már neki szürke ruhában kellett maradnia a párthatározat mián.

Evdődik más is.

— Ha így mentél volna le a kerületbe, bezeg csapazon mehetnél volna ma Budára.

Vagy:

— Ma a ruhátokból is elintézhetnétek a tisztviselők fizetésjavítását!

S szó ami szó: nem kicsi vagyon fekszik ebben a sok káprázató diszruhában. Szemere Miklós, gróf Hadik Béla, akinek alakja is van a diszruhához, Josipovich miniszter, Wlassics Gyula, Horánszky Nándor, Csávossy Béla s még egy sereg honatya csak ugy csillog-ragyog mentésen, kardon. Kivált az újak és a fiatalok pompáznak fölséges diszruhában s ha a folyosóról egy-egy csillogó hullám becsap az ülésterembe, szinte lehallszik a zsufolt karzatok szép asszonyainak édes meglepetése, vágyó sóhajtsa. A tarka kincshordó sereg zöme azonban inkább a folyosón sétálgat még, ahol szivarozni is lehet. A szivarfüst még a diszruhát is megédesíti.

A diszmagyarok színeibe viritva vegyül el a sok uniformis. Egy kis hadseregbe való hadnagy, főhadnagy és őrnagy, gyalogos és huszár látható a folyosón.

Ezekre is ráveti magát az évődő szélsőbal: — No, lemennél-e a kerületbe, hogy kö-zőshadseregbeli főhadnagnak mutasd magadat? Kivernének a határról!

— Az asszonyok is? — tréfálkozik a fiatalabbja.

De már erre csak ümget a szélbali. Ezt már nem merné olyan biztosra állítani. Az asszonyok aligha nézik gyűlölséggel a formás főhadnagyo-kat. Aminthogy változott is mára a világ, mert többet gukkereznek a karzatról lefelé, mint a völgyből fel. Ma a völgy adja a szebbik látványosságot. Olyan eleven, színes, megkapó az egész kép: nem is volna jó, ha mindennap így volna. Nem engednék a tisztelt képviselő urakat munkába állani.

Egy óra után Fabiny Theofil korelnök meg-
rázza a csengőt. Kétoldalt helyükön vannak már a korjegyzők is.

Akkor vonul be diszruhátlan, egyszerű polgári ruhában Széll Kálmán miniszterelnök és báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter. Ők már szakítottak maguknak annyi időt, hogy átöltöz-ködjének. S mert még van a jobbmezőn néhány polgáriruhás képviselő: mégsem olyan szembe-szőkő a kontraszt, hogy a félkör legszélsőbb balja volna csak diszruha nélkül. (Ámbár egyetlenegy diszruha ott is kitaraklik a szürke alaplól: az Ugronpárti Hortoványi Józsefé. De ő még nem-zetipárti volt, mikor utóljára a képviselőház-ban ült.)

Maga az ülés aztán kurta — alig tart tíz percig. Felolvassák a trónbeszédet, a korelnök a holnap iúlésről intézkedik és vége. A diszruhás alakok kocsin, a civilek gyalogosan elfele szállin-góznak...

Két óraker a méltóságos főrendek is gyüle-
keznek a Múzeum márványarnokában. Itt már valami alakulás is esik. Korelnökre ugyanis csak addig van szükség, míg felolvasásra kerül a ki-rályi kézirat, mely szerint a főrendiház elnökévé ismét gróf Csáky Albin, alelnökévé pedig Ernuszt Kelemt és báró Kemény Kálmánt nevezte ki az uralkodó. A felolvasás után Szabó Miklós, a kor-elnök, átadja helyét gróf Csáky Albinnak, aki tartalmaz, szép beszéddel vezeti be a méltóságos Ház munkájának új fejezetét.

Aztán felolvassák a trónbeszédet s az alaku-lás első jelüül megválasztják az igazoló-bizottsá-got is. Minden gyorsan ment s a méltóságos urak nem késtek le az ebédről...

I. A képviselőház ülése október 28-án.

— Kezdeté délután 1 óraker. —

Korelnök: Fabiny Teofil.
Korjegyzők: Gr. Csekonics Gyula Borbély György, Baross János, gr. Wilczek Frigyes, Szálló Géza.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Pléss Sándor, báró Fejérváry Géza, Wlassics Gyula, Darányi Ignác, Cseh Ervin, Lukács László.

Széll Kálmán miniszterelnök: (Halljuk! Hall-juk!) T. képviselő urak! Annak a beszédnek a szö-vegét van szerencsém előterjeszteni hiteles másolat-ban melyet 6 ós. és apostoli királyi felsége az orszá-gosan egybegyűlt főrendekhez és képviselőkhöz intézett és amelylyel az országgyűlést a mai napon megnyitni méltóztatott. Kérem, méltóságosk annak felolvasását elrendelni és a trónbeszédet a maga tel-jes szövegében a Ház irományai közé felvéteni.

Borbély György korjegyző felolvassa a trón-beszédet.

Elnök: Hitelesített a jegyzőkönyvnek erről szóló részét, hogy a trónbeszédet a képviselőház közölte a főrendekkel.

Jeentli, hogy a legközelebbi ülés holnap tíz óraker lesz, tárgya pedig a megbízóleveleknek be-adása és ezzel kapcsolatban és ennek következtében a kilenc osztálynak kisorsolása.

Az 1900. évi XXIV. törvények 10., 11. és 12. szakasza értelmében az összehírdetelenség esete a mandátum beadásával kapcsolatosan írásban bejelen-tendő.

Az ülés 1 óra 35 peroker végződik.

II. A főrendiház ülése október 28-án.

— Kezdeté délelött 1 1/2 óraker. —

Korelnök: Szabó Miklós.
Korjegyzők: Gróf Vidyász Ferenc, gróf Degenfeld Pál, báró Rudnyánszky József.

(A királyi kézirat.)

Széll Kálmán miniszterelnök: Nagyméltóságú elnök ur, méltóságos főrendek! Van szerencsém a méltóságos főrendeknek egy legkegyelmesebb királyi leiratot átadni, azzal a kéréssel, méltóságosk annak kihirdetését elrendelni.

Báró Rudnyánszky József korjegyző: (Olvassa.) Mi első Ferenc József, Isten kegyelméből ausztriai császár, Csehország királyja stb. és Ma-gyarország apostoli királyja.

Hü Magyarországunk és társországi zászló-sainak, egyházi és világi főrendeknek és képyi-selőknek, kik az általunk 1901. évi október hó 24-ik napjára Budapest székesfővárosunkba ösz-szehívott országgyűlésen egybegyűlvék, üdvöt és kegyemet!

Kedvelt hiveink! Magyar miniszterelnökünk-nek az 1885. évi VII. t.-c. 15. §-a alapján tett előterjesztésére, a f. évi október hó 24-ik nap-jára általunk egybehívott országgyűlés tartá-mára a főrendiház elnökévé öszintén kedvelt hí-vűnkét, tekintetes és nagyságos keresztiszógi és adorjáni gróf Csáky Albin belső titkos tanácsosunkat, ugyanezen Ház alelnökéivé pedig öszin-tén kedvelt hiveinket, nemzetes és világló gor-dovohaki Ernuszt Kelemt belső titkos taná-csosunkat és nagyságos gyermekmonostori báró Kemény Kálmán belső titkos tanácsosunkat ezen-
nel kegyelmesen kinevezélek. Kikhez egybíránt királyi kegyelmünkkel állandóan hajlandók ma-radunk. Kelt Bécsben, ezerkilencszázegyedik évi október hó tizedikén.

FERENC JÓZSEF, s. k.

Széll Kálmán, s. k.

Korelnök: Ezen kegyelmes királyi leiratot a méltóságos főrendek hódoló tisztelettel tudomásul veszik.

A házszabályok 2. §-a értelmében már most az én korelnöki teendőm véget ért.

Örömet lejezem ki, hogy nekem jutott a szerencse hogy kinevezett elnökünknek, akit a mult országgyűlésről visszanyertünk és akinek bölcs veze-tése és tapintatossága még a mult országgyűlésről élénk emlékeztetünkben van, — mondom — szeren-csének érzem magamat, hogy ezen összes elnöki széklet ezennel átengedhetem. (Élénk éljenzés.)

(Elnöki székfoglaló.)

Gróf Csáky Albin: (előgolja az elnöki széklet.) Méltóságos főrendek! O cs. és apostoli királyi felsége által újból legkegyelmesebben a nagyméltóságú Ház elnöki székébe rendeltetvén, a legszűkebbben és a legtestesebben üdvözölöm az egybegyűlt méltóságos főrendeket. És újból biztosítva a méltóságos főrendeket hogy a törvény és a házszabályok szerint elnöki feladatoknak megtelemi teljes örömmel ipar-kodni fogok, egyuttal újból kikérem a méltóságos fő-rendeknek irántam való jóindulatát, újból kikérem a méltóságos főrendek kegyes támogatását is.

A törvényozási munkaközeke keretében nagy-fontosságú ügykör illet meg e nagyméltóságú Hazát és ez ügykör teljes és lekísmeretes kitűrésében a méltóságos főrendek buzgalmat, tudom, nem fogja megbentani azon az országgyűlés munkarendjéből 10-10 sapos körülmény, hogy a nagyméltóságú Ház-nak ülésezése nem lehet folytonos, nem is lehet idő-szakonkénti és hogy ekképpen a méltóságos főrendek csakis mintegy kiszakítva rendez jogalkozásukból, teljesíthetk iteni kötelemeket. Nem fogja megbentani a méltóságos főrendek buzgóságát ezen körülmény, mert a méltóságos főrendek állandóan tudatában ma-radnak annak, hogy a politikai jogok legmagaszo-sabbikának gyakorlásával egyuttal egy hazabui leg-főbb kötelességet teljesítenek, kötelességet, melynek, mivel az a közjót célozza, minden egyéb tekintet alá-rendelendő. (Tetszés.)

A méltóságos főrendek továbbá bizonyára ezen új országgyűlés folyamában is csak megerősítik e nagyméltóságú Ház annáiseiben eddig foglalt azon tanulságot, hogy a komoly, tárgyilagoss tanácskozás legjobb bizonyítéka a hasznos munkának és hogy az eltérő politikai véleménynek hatályos nyilvánítása korántsem zárja ki a kölcsönös tiszteletbentartást, még kevésbé pedig indokolja az eltérő politikai vélemény mögött rejlő szándék tisztá és hazafias voltának két-sébevonását. (Tetszés.)

Méltóságos főrendek! Országok és népek sor-sát a mérvadó egyének erkölcsi érzeke, tudása és kötelességérzete irányítja és nem lehet nagy-gyá, nem lehet boldoggá az az emberi tarsadalom, amelynek vezérlo elemiben ezen egyéni tulajdonsá-gok hiányzanak. De a végleges siker, méltóságos főrendek, mindig azon végtelen hataleimól függ, amely országok népek és világok telet uralkodik és azért, mikor az új országgyűlés küszöbén munkához fogunk, hogy a király és a haza együttes érdekeit hiven szolgáljuk, a Mindenható áldásáért eszedkie, melegitené meg kebleinket, nyitná meg elméinket, fokozná és termékenyitené meg a jóra irányzott tö-rekvéseinket és akaratunkat. Ezzel magamat a méltó-ságos főrendek kegyes jóvoltába ajánlom. (Élénk hely-selés.)

(Üdvözlés.)

Osászka György kalocsai érsek: Nagyméltóságú elnök ur! Alattvalói mély hódolattal és öszinte örö-mmel fogadja a főrendiház azon most kihirdetett királyi leiratot, amelylyel 6 felsége, apostoli királyunk nagy-méltóságodaton ezen főrendiház elnökévé újból legke-gyelmesebben kinevezni méltóztatott. Azon megyő-gződésünkben, hogy nagyméltóságod, amit már a mult országgyűlésben tapasztaltunk, ismert bölcseségé-vel óhajtot sikerre fogja vezetni tanácskozásainkat, nagyméltóságod, mint mélyen tisztelt elnökünk, szívünkben üdvözöljük és elnöki működésére Isten áldását kérjük. Eljen! (Élénk éljenzés.)

Fogadják a legkegyelmesebben kinevezett nagy-méltóságú alelnök urak is szives üdvözlötünket. Elje-nek! (Élénk éljenzés.)

Elnök: Felolvasatja a trónbeszédet, majd meg-választották a főrendiházi igazolóbizottság tagjait:

Beniczky Ferenc, báró Bohus Zsigmond, gróf Csekolics Endre, Daruváry Alajos, gróf Dessewffy Aurél, gróf Draskovich Tivadar, herceg Esterházy Miklós, Laszkáry Gyula, gróf Széchenyi Bertalan, báró Vay Béla, báró Vécey József, gróf Zichy Agost, gróf Bánffy György, őrgóf Pallavicini Ede, báró Radvánszky Géza.

BELFÖLD.

Orosz nagyherceg Budapesten. Fejedelmi vendéget lát holnap a magyar király a magyar fővárosban. *Nikolajevics Mihály* orosz nagyherceg érkezik ide, harminc év óta nem látott királyi barátjának ülése. A nagyherceg utazásának nincsen politikai jellege, hiszen inkognitóban jön és hotelben száll meg, mint akármely előkelő polgári idegen. De hogy ennek a tisztán baráti látogatásnak nincsen jelentősége, még pedig olyan jelentősége, amelynek őszintén örvendhetünk, azt mégsem lehet mondani. Mert egyet mindenesetre jelent a nagyherceg idejövetele: azt, hogy a két nagyhatalom uralkodói és uralkodósaládjait formális politikai szövetség nélkül is barátság fűzi össze, amelynek jeléül és megpecsételéseül szívesen vált rokoni csókot egymással a cár nagybátyja és a mi uralkodóink. Az pedig, hogy éppen Budapesten hozza össze őket baráti hajlandóságuk, fokozza a mi örömeinket. A magyar főváros közönsége szíves vendégszeretettel látja falai között a vér szerint való rokonát *Miklós* cárnak, akinek lovagias gyöngédséget hálásan tapasztalta a magyar nemzet. Ezt a gyöngédséget, ezt a lovagiasságot örök időkre hirdeti *Rákóczy* kardja, amelyet a cár ajándékozott a Nemzeti Múzeumnak. Ennek a korszaknak legszebb hódítását köszönheti a minden oroszok cárra: meghódította vele annak a nemzetnek a szimpatiaját, amelyet orosz kard igazított le egykor s amely most szabadon, büszkén s meghatottan hódít meg az orosz gyalloerősségek. A gyalloerő eúr nagybátyja, királyunk vendége, kedves vendége lesz a magyar nemzet fővárosának.

Bécs, október 28.

Kapniszt orosz nagykövet, *Schilling* nagykövetségi titkár, *Roop* katonai attasé ma délután Budapestre utaztak és holnap részt vesznek a Mihály nagyherceg tiszteletére adandó udvari ebéden. Október 30-án a nagyherceg Gödöllőre megy, hogy a néhány napig tartandó vadászaton részt vegyen.

Vajadás. Az Ugron-párt súlyosan vajdik: nem tudja megszűlni a saját pártszervezetét. Ertesüléseink szerint a pártszervezet megalkotása oly nehézségekbe ütközött, amelyeket eddig több napi erőfeszítés után sem sikerült legyőzni. Ugy beszélnek, hogy maga *Bartha* Miklós is, aki eddig elnöke volt az Ugron-esoportnak, vonakodik az elnöki tisztség újra való elfogadásától; sőt hír szerint még az sem bizonyos, hogy tagja marad-e ezentúl a pártnak. Nincs kizárva, hogy az Ugron-párt a legközelebbi napokban feloszlik és tagjainak egy része a Kossuth-párthoz csatlakozik, másik része pedig pártunkivüli állást fog elfoglalni.

A holnapi ülés. Az országgyűlés mindkét Háza tart holnap ülést. A képviselőház d. e. 10 órakor, amely időben a mandátumok benyújtására kerül a sor. A főrendiház déli 12 órakor tart ülést, amelyben a bizottságokat fogják megválasztani.

Az országgyűlési szabadelvűpárt, minthogy a kormány tagjai részt vesznek a holnap esti udvari ebéden, csak szerdán este 7 órakor tartja meg értekezését.

Megtámadott mandátumok. A képviselőház elnökségéhez ma érkezett a Kuria elnökségétől az értesítés, hogy *Gabányi* Miklós diószadi, *Werner* Gyula magyar-igényi és *Nosz* Gyula szepes-szombati mandátumát kérvénnyel megtámadták. *Werner* Gyula megválasztása ellen a Ház elnököhöz még külön panasz is érkezett. A magyar-igényi petíció arra van alapítva, hogy *Werner* Gyulának nincs választói joga. Ezzel szemben arról értesülünk, hogy *Werner* Budapesten is, a vidéken is adófizető.

Összeérhetlenség. *Männich* Aurél, *Weiss* Berthold és *Gajári* Géza országgyűlési képviselők az Első magyar szövű- és költőgyárnál viselt igazgatói állásukról lemondtak.

Pártértekezletek. A függetlenségi és 48-as párt *Kossuth* Ferenc elnökletével szerdán, október hó 30-án, esti hat órakor értekezletet tart, József-körút 31/b. szám alatti körhelyiségében. Az ülés tárgya a képviselőház tiszviselői karába és bizottságaiba való jelölés. Az Ugron-párt holnap délután hat órakor tart értekezletet.

KÜLFÖLD.

A délafrikai szabadságharc.

Brüsszel, október 28.

A hágai választott bíróság állandó bizottsága a jövő héten fogja tárgyalni a boer delegátusok felhívását. A bizottság ki fogja jelenteni, hogy nem illetékes a felhívás dötételére s a boer delegátusokat erről hivatalosan fogja értesíteni.

London, október 28.

Még a kormányparti *Standard* és *Times* is visszautasítja *Chamberlain*nek azt a kísérletét, hogy a háború megkezdéséért a felelősséget magáról elhárítsa. A *Daily News* azt írja, hogy egyedül *Chamberlain* huzza-halasztja a háborút; a kormány pedig azzal a tervvel foglalkozik, hogy a jövő évben általános parlamenti választás után a néphez appelláljon.

London, október 28.

A *Daily Mail*nek jelentik Bloemfonteinből 27-iki kelettel, hogy lefoglalták tizenegy burghernek a bankkövetelést, mert nem adták meg magukat október 15-ike előtt s így vagonjuk Kitebener augusztus 6-iki proklamációjának rendelkezései alá esik. A Renter-ügynökség middelburgi tudósítója egy október elején kelt levélben azt írja, hogy *Gorringe* ezredes a haditörvényekkel sommásan elítéltetett és agyonlövetett néhány foglyot, akiket ellogasuk idején khaki-egyenruha volt.

Pretória, október 28.

Darkins ezredes, aki a nylstroomi kerület csapatainak parancsnoka, 20-ika és 23-ika között három boer táborát támadott meg a sötétben és mind a hármát elfoglalta, 50-nél több embert foglyul ejtett és felszerelési tárgyakat s más hadikészleteket zsákmányolt. A foglyok között három lovaszászlós van. Még 13 boer vezér elfogását jelentik.

Rouen, október 28.

A kikötőmunkások egyhangúlag elhatározták az angol hajók bojkottolását és azt a kivánságot fejezték ki, hogy a dokkmunkások európai kongresszust tartanak a végre, hogy megakadályozzák angol hajók beszállását s ezzel kényszerítsék Angliát, hogy a délafrikai háborút befejezze.

Amsterdam, október 28.

Az a bizottság, amely feladatául tűzte ki az angol kereskedelmi hajók bojkottolását, eddig Antwerpenből, Dunkerqueből és Havreből kapott hozzájáruló nyilatkozatot. Az ostendei kikötőmunkások kijelentették, hogy nem csatlakoznak a bojkotthoz. A németalföldi kormány állást foglalt a kikötőmunkások mozgalma ellen, mert keülni akarja az Angliával való konfliktust. A hágai angol követ már tiltakozott a németalföldi kormánynál a kikötőmunkások akciója ellen.

Pétervár, október 28.

Egész Oroszországot elárasztották a német lökerekedők, akik mindannyian az angolok részére vásárolnak lovakat. A *Novoje Vremjénak* azt jelentik Tulából, hogy a yerezi vásáron két nap alatt 15.000 lovat vásároltak össze az angol hadsereg számára. A tömeges vásárlások következtében nagyon felszokkent a lovak ára.

Hamburg, október 28.

Angol megrendelésre, Hamburgon át egyre szállítják az eleséget Dél-Afrikába. A *Correspondenz Meise* közli, hogy ma is temérek sok láda sonkát és kolbászt indítottak utnak Fokvárosba. Az eleség-szállítmányt gipszartótkba burkolva helyezték faládkába.

London, október 28.

A Dél-Afrikából kiutasított kártérítési követeléseinek megvizsgálására kiküldött bizottság munkálatait diplomáciai egyezményrel egészen váratlanul befejezték. *Ardayh* kormánybiztos ma közzétette, hogy az egész kártérítési összeg, amelyet az idegen államok képviselőivel polgárai követeléseire nézve megállapítottak, 69.560 font sterling.

Hága, október 28.

A boeroknak az az indítványa, hogy a délafrikai kérdést a hágai választott bíróság döntsé el, a bíróság igazgatótanácsának legközelebbi, valószínűleg november közepén tartandó ülésén kerül tárgyalásra. Azt hiszik, hogy az igazgatótanács első sorban azt a

kérdést fogja vizsgálni, hogy illetékes-e ilyen indítványok tárgyalására. Ha nem tartja magát illetékesnek, az indítványt irattárba teszik.

Fiume, október 28.

Ezen a héten ismét három nagy angol szállítóhajó érkezik ide, hogy 2400 lovat szállítsanak Dél-Afrikába. A lovak legnagyobb részét Oroszországban vásárolták.

London, október 28.

A Délafrikából kiutasított egyének kártérítési igényeit a következőképpen állapították meg: Németországnak 30.000 font sterlinget, Ausztria-Magyarországnak 15.000-et, Amerikának 6000-et, Belgiumnak 800-at, Dániának 250-et Oroszországnak 4100-at, Olaszországnak 12.000, Spanyolországnak 1500-et, Svéd-Norvégországnak 1000, Svájenak 250 font sterlinget fizetnek ki. A francia és németalföldi állampolgárok-nak még fennálló kártérítési igényeit valószínűleg diplomáciai egyezség útján még a jövő hét héttője előtt állapítják meg, amikor a bizottság újbó összeül.

London, október 28.

Kitchener lord táviratozza Pretoriából tegnapi kelettel: *Benson* ezredes e hó 22-én reggel meglepett egy boer tábort Trichordstoneinnél és 37 boert elfogott. E hó 27-én *Benson* hosszú éjjeli menet után Zervorkfontein közelében, Grobeloor és Erasmuss kommandóival harcba boesátkozott, amikor is a kommandó Beuson hátvédét és szárnyait megtámadták, de az angolok könnyű szerrel elűzték a boerokat. *Kenry* ezredes egyik osztálya e hó 28-án Koffyfontein közelében elűzte *Nieuwenhoudt* erős hadállásából és most *Williams* ezredessel üldözi őt.

Páris, október 28.

Berry képviselő miután *Delcassé* külügyminiszterrel értekezett, elhatározta, hogy elhárítja annak az indítványának a benyújtását, mely szerint a kormány lépjen érintkezésbe a többi hatalmakkal a végből, hogy Anglia zűntesse meg Transvaalban a menedék-táborokat.

A porta és Szerbia. *Ferdi* basa, belgrádi török

követ a szeb szkupstina-többség felirati javaslatának Törökországra vonatkozó része miatt panaszt tett a szeb külügyminiszteriumban, mert a sérelmes részt Törökország belügyibe való avatkozásnak tekinti. A független radikális párt felirati javaslatában nem emlékezik meg *Draga* királyné testvéreinek trónörökössé való proklamálásáról. A liberális párt arra fog szorítani, hogy a trónbeszédet a szkupstinában bírálat tárgyává tegye.

A szláv hármasszövetség. Azt a hírt, hogy a Balkán szláv államai, Szerbia, Bulgária és Montenegró szövetséget kötöttek, megerősíteni látszik az a körülmény, hogy Oroszország e három államban közös katonai attasé nevezett ki *Leontevics* ezredes személyében, aki eddig Bukarestben székelt. *Leontevics*, miután a nevezett három udvarnál akkreditálták, ezentúl Szófiában fog lakni. Helyette Bukarestbe új attasét nevez ki a cár.

A perzsi forradalmi mozgalom. A sah ellen szőtt összeesküvésről elég bőven adtak számot a teheráni hírforrások, de az összeesküvés okáról eddig alig jött onnan részlet. Egy tilizsi újság most erről is felvilágosítást ad. Eszerint az a forradalmi társaság, amely a perza sah élete ellen tört, a hazafiak társaságának nevezte magát és az összeesküvés egyik célja az volt, hogy megtörje a kegyetlenkedő hivatalnokok hatalmát, akik *Mirza* khán nagyvezér támogatásával szípolozták a népet. Az összeesküvéshez sok udvari főtisztviselő, papok, a modern szervezeti iskolák tanárai és a tanulóifjúság csatlakoz. Mihelyt a sah értesült az összeesküvésről és annak főokáról, elrendelte, hogy az egész országban vizsgálják meg a hivatalok működését és szigorúan büntessék meg az önkényeskedő hivatalnokokat. *Aserdi* khán, a legembertelenebb kormányzó egyiké, a vizsgálat hírére azonnal szétosztatta garmadában összehalmozott buzáját az éhező nép között, de ezzel sem tudta megakadályozni, hogy hivatalától elmozdítsák.

Indiai hírforrások jelentik a következőket: Az összeesküvők mind a legmagasabb udvari és kormányzó-körökből kerültek ki és ez fokozza a sah remülését. Perziában most ugyanis örmények ülnek a legfőbb hivatalokban, s az újabb modern perzsák minden erejüket megfeszítik, hogy visszafoglalják az őket megillető helyeket. Az állami méltóságok és hivatalok kilencven százaléka örményekkel van betöltve. Maga a sah a kormányon levő párt ellenére is szívesebben nevez ki perzsát valamely állásba, de a körülötte levők lehetőleg a magukfajtaiból támogatják. Az ifjú perzsák jól tudják, hogy a sah az ő legjobb protektoruk s így nekik igazán nem állhatott érdekében az összeesküvés. Ellenben az, hogy magasállású urakat fogtak el

mint bűnrészeseket, arra vall, hogy az uralmon levő örmény-párt, feltéve a sah személyes érzelmeitől továbbá hatalmát, jónak tartotta volna öt eltenni láb alól.

A BUDAPESTI NAPLÓ telefonja.

Szerkesztőség 56—12
Kiadóhivatal 54—39

HIREK.

Budapest, október 28.

— **BUDAPESTI NAPLÓ.** Október 31-én új előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Személyi hír.** Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter kedden, e hó 29-én, nem ad kihallgatást.

— **A király itthon.** A király ma az országgyűlés megnyitása után — délután három órakor Gödöllőre utazott. Holnap reggel 6 fele óra körül bejön a fővárosba és a nyugati pályaudvaron fogadja *Nikolajevics Mihály* nagyherceget, aki délelőtt 9 óra 40 perckor érkezik. A nagyherceget inkognitóban jön Budapestre a király látogatására. Ő felsége a vonattól a Bristol-szállodába kíséri a nagyherceget, akinek tiszteletére holnap délután 6 órakor nagy díszbeled lesz, amelyre a kabinet valamennyi tagja meg van hívva. A király csütörtökig Budapesten marad; csütörtökön, az általános kihallgatás után Gödöllőre megy és Mindenszentek ünnepét és halottak napját is ott tölti. Hétfőn ismét visszatér Budapestre s mostani magyarországi tartózkodását csak november 10-én fogja félbeszakítani, amikor temetőlátásra Bécsbe megy. *Nikolajevics Mihály* nagyhercegnek pazarul berendezett lakosztálya már készen áll a Bristol-fogadóban. Tizenhat szobát béreltek ki a nagyherceg és kísérete számára, amely tizennégy személyből áll. A kibérelt szobák az első emeleten vannak s a Dunára néznek. A nagyherceg társaságában lesznek szárnysegéde, herceg *Kirinszky-Kimato*, báró *Vinspeare* tábornok és gróf *Tolstoj* fia, újabb gróf *Tolstoj* Leo tábornok Ezenkívül *Zander* udvari orvos, két titkár és hat szolgáló. A nagyherceggel érkezik Bécsből Budapestre gróf *Kapnist* bécsi orosz nagykövet is a nagykövetségnek két tagjával. A fejedelmi vendég az eddigi megállapodások szerint három napig marad Budapesten.

— **Frigyes főherceg Baranyában.** Pécsről táviratozzák: *Frigyes* főherceg nevével, *Isabella* főhercegnővel, két legidősebb leányával, *Salm-Reiferscheid* herceggel és ennek fiával ma reggel Pozsonyból a dárdai állomásra érkeztek. Innen kocsikon a főhercegi kastélyba mentek.

— **Az angol király betegsége.** Azt a hírt, hogy *Edward* angol király gyógyíthatatlan betegségben szenved, az angol lapok megcáfolni siettek. Most azonban a *Frankfurter Zeitung*nak Londonból föltétlenül megbízható értesülés alapján megerősítik a király betegségről elterjesztett híreket. Az angol király *gőgerákban szenved* és baját már évek óta a leghíresebb laringológusok kezelik, de eddig eredmény nélkül. *Edward* király trónralépsége előtt magához hívatta a leghíresebb angol, német, francia és osztrák gőgerorvosokat. De betegségeből ezek a specialisták sem tudták kigyógyítani. Valószínű, hogy a király szomorú állapotára való tekintettel elmarad a koronázása is, amelyre már ezer meg ezer meghívókat küldtek szét Angliában és a gyarmatokban.

— **Falk Miksa doktori jubileuma.** A budapesti kir. magyar tudományegyetem tanácsa szombaton este dr. *Vécsey* Tamás rektor elnöklésével tartott ülésében egyhangúlag elhatározta, hogy dr. *Falk* Miksa doktornak avatásának ötvenedik évfordulója alkalmából jubiláris aranydiploma adassék ki és hogy az egyetemi tanács ezt az oklevelet a jubiláló doktornak küldött-szerűleg nyujtsa át. E küldetéség november 10-dikén déli 12 órakor fogja ünnepélyesen átadni *Falk* Miksának az arany oklevelet, amely alkalommal ugy dr. *Vécsey* Tamás rektor, mint dr. *Medvezky* Frigyes bölcsészeti-kari dékán üdvözlő beszédet intéznek *Falk*hoz.

— **Elmaradt audienca.** *Hegedűs* Sándor kereskedelmi miniszter a péntekre hirdetett kihallgatást nem tartja meg.

— **Murat herceg temetése.** Mint *Párisból* táviratozzák, ma temették ott *Murat* Joachim herceget, gróf *Goluchowski* osztrák külügyminiszter apósát. A gyászszertartáson a francia külügyminiszter, *Grosier* főszertartásmester képviselte és megjelent az egész diplomáciai testület is.

— **As angol trónörököspar hazaérkezése.** A drót nélkül való táviratozás érdekes módon próbálják ki az angolok. Nemsokára hazaérkezik az angol trónörökös, aki feleségével ez idő szerint Kanadában időzik. Ebből az alkalomból nagyszámu hadihajót akarnak kiküldeni az Atlanti-Océánra. Ezek a hajók nagyobb távolságban volnának egymástól, s ha Amerika felől is felállítanának ilyen hajlóncolatot, akkor az utazás megkezdésétől mindjárt meg lenne a kapcsolat a két szárazföld között a drótnélküli táviratozás útján.

— **Erzsébet-szobor Eperjesen.** Lélekemelő szép ünnepélye volt tegnap Eperjes városának. Ekkor leplezték le ugyanis nagy közönség előtt és méltó díszszel Erzsébet királyné szobrát, amelyet az Eperjes szépitését előmozdító egylet állított a tüzeirlaktanya előtt létesített parkban. Az ifjusági dalkor vezetésével az egész közönség a Himnusz énekelte, ezután *Ghüllány József* egyleti elnök szép beszédet mondott, melyre a szobrot leleplezték. Most *Podhorányi Bálint* polgármester beszélt és a szobrot a város őrizetébe átvette. Végül az egész közönség a Szózatot énekelte. A szoborra sok díszes koszorút helyeztek el, így az eperjesi Széchenyi-kör, az eperjesi jogász-testület, a sárosvármegyei jótékony nőegylet, az eperjesi ev. nőegylet, az izr. nőegylet, stb. A szobor *Strobl* Alajos műve s bronzöntvényben gránitalapon híven ábrázolja nagy királynékat.

— **Gróf Széchenyi Pál halála.** Gróf *Széchenyi* Pál, a Tisza-kormány volt földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi minisztere, akinek súlyos betegségről már hírt adtunk, ma délelőtt elhunyt *Herzcel* tanár szanatóriumában. A közéletnek egykor munkás férfia volt és mint miniszter különösen a mezőgazdasági érdekében való jóindulatu buzgólkodásával szerzett érdemet a tiszteletről és elismerésre. Az ő minisztersége alatt rendezték 1885-ben az első nagybbszabásu országos kiállítását. Azóta, hogy a miniszteri tárcától megvált, csendes visszavonultságban élt, míg ma egészen csendes emberré lett. Eletrajzának főbb adatai ezek:

Gróf *Széchenyi* Pál, a hasonló nevű alezredes és *Zichy-Ferraris* Emilia grófnő fia, 1838. november 6-án született. Iskoláit Nagyszombatban végezte s ifjú korában a papi pályára készült, de utóbb erre nem érzett hivatottságot s birtokára vonulva gazdasági vezetéssel és mezőgazdasági tanulmányokkal foglalkozott. 1861-ben nőül vette gróf *Andrássy* György leányát, Erzsébetet. Ez időtől fogva élénk részt vett Somogy vármegye gazdasági mozgalmában. Ő szervezte a Nagyatádi Gazdasági Kört, 1876-ban pedig az Országos Gazdasági Egyesület alelnökévé választották. 1875-ben Somogy vármegye marcali kerület országgyűlési képviselőjévé választotta. Gróf *Széchenyi* Pál eleinte a mérsékelt ellenzékkel tartott, de már 1882-ben belépett a szabadelpárta s ugyanebben az évben a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi tárcát vállalta el. 1883-ban a valóságos belső titkos tanácsosi méltóságot, 1885-ben az országos kiállítás rendezésében szerzett érdemeiért az első osztályu vaszkoronarendet kapta. A miniszterségről 1889-ben mondott le.

Betegsége, súlyos bélbaj, ez előtt néhány nappal mutatkozott komoly alakban. Tegnap reggel már annyira rosszul volt, hogy orvosi sürgős operációt tartottak szükségesnek s ezért tegnap délután a *Herzcel*-szanatóriumba szállították, ahol még este megoperálták. Az operáció után az éjszakát nyugodtan töltötte el a beteg s aludt is eleget. Reggel újra rosszul lett, s erős szívelgyöngülését szívzárlódás követte. A halál délelőtt tíz és fél órakor következett be. Halálós ágya körül voltak a felesége, a fia, a leánya, a menyé és dr. *Herzcel* tanár, aki egész éjszaka mellette virrasztott. A halálesetről nyomban értesítették a kabinétirodát, a miniszterelnököt és a főrendiházat. A Nemzeti Kaszinó homlokzatára még délelőtt kitűzték a fekete lobogót.

Az elhunyt főur ravatalát az éjjel a földmívelésügyi minisztérium nagytermében állították föl, ahol a nagyközönség megtekintheti kedden, október hó 29-ikén délelőtt 12—2 óráig és délután 4—6 óráig, valamint szerdán, október hó 30-ikán délelőtt 10—12 óráig. A beszentelésznap délután 3 órakor gróf *Széchenyi* Miklós jáki apát, a Pázmányi igazgatója fogja végezni. Aztán a holttestet Nagyeczenre szállítják, ahol csütörtökön délelőtt 11 órakor a családi sírboltban örök nyugalomra helyezik.

A földmívelésügyi miniszter a halál hírére azonnal kitűzette a gyászlobogót a minisztérium palotájára és egyttal erendelte, hogy a minisztérium hatásköré alá tartozó budapesti és vidéki hivatalok szintén fejezzék ki ily módon kegyeletüket. A minisztérium azonkívül díszes koszorút küld a ravatalra és a temetés testületleg vesz részt. Vele együtt a Magyar Jelzőlohitelbank igazgatósága és az Első Magyar Általános Biztosító Társaság, amelynek a megboldogult főur elnöke volt, külön gyászjelentést adtak ki.

Gróf *Paar* lovassági tábornok. Ő felsége főhadsegéde, a következő táviratot intézte *Széchenyi* Erzsébet grófnőhöz, az elhunyt gróf *Széchenyi* Pál özvegyéhez:

Ő császári és királyi apostoli felsége mélyen megsomorodva ő excellenciája gróf Pál halálának híretől, engem megbizni méltóztatott, hogy nagyméltóságodnak kifejezzem legbensőbb részvétét e súlyos sorscsapás alkalmából és megkérem nagyméltóságodat, hogy ezt a legelsőbb részvétet *Aládr* és *Emil* grófoknak, valamint *Majláth* Mária grófnőnek is sziveskedjék tudomásukra hozni. Ő felsége a hozzá közel állott elhunytak és a leglojalisabb hazafiasság érzelmei által vezérelt működésének emlékeit kegyelettel fogja megőrizni.

Gróf *Széchenyi* Gyula miniszterhez, az elhunyt főherceg gróf *Paar* főhadsegéde a következő táviratot intézte:

Ő cs. és kir. apost. felsége a legfájdalmasabban érintve ő excellenciája Pál gróf elhunytá által, akiben egykori hű odaadó miniszterét gyászolja, engem megbizni méltóztatott, hogy excellenciád biztosítsam arról, hogy ő felsége a fájdalomban e súlyos veszteség felett a legbensőbbben együttérez.

— **Elhunyt festő.** *Stuttgartból* telegrafálják, hogy ott *Riedmüller* Ferenc, az ismert német tájképelesto ma meghalt. *Riedmüller* Ferenc, aki 1829-ben Constanza-ban született, fiatal korában Magyarországra került, ahol mester nélkül a tájképrajzolásban és festésben gyakorolta magát. Aztán *Karlsruhe*-ba ment, ahol *Schimmer* tájképelesto volt a tanítványa. 1864-ben *Stuttgart*-ban telepedett le, majd 1873-ban a badeni nagyherceg udvari festőjének nevezték ki. *Riedmüller* a régi iskolához tartozott, de munkái becsületes ösztönösökkel fogva az új irányok közepette is mindvégig kelendő maradtak.

— **Egy orvosnő kinevezése.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter, dr. *Steinberger* Saroltát, az első magyar orvoskisasszonyt, a budapesti II. számú szülészeti és nőklínikára egyetemi gyakorolóká nevezte ki.

— **Küldöttség Lukács László pénzügyminiszternél.** Tata és Tóváros tíz tagból álló küldöttsége tisztelt meg délelőtt a képviselőházban Lukács László pénzügyminiszterrel. Konkoly-Thege Miklós országgyűlési képviselő vezette be a miniszterhez a küldöttséget, melynek tagjai: *Csizmadia* László tatabányai főjegyző, *Lugosy* Gyula, *Kváry* János, *Menich* Dénes, *Molnár* György, *Sárközy* István, *Papp* Pál, *Hanak* Sándor, *Ber Antal* és *Weszl* Mór voltak. *Csizmadia* László a küldöttség szónoká, arra kérte Lukács pénzügyminisztert, hagnya jóvá Tata és Tóváros közöskégeket a logyasztási adó megváltására vonatkozó szerződését, melyet maga a kincstári képviselő is méltányságnak és elogadhatónak mondott. *Lukács* László pénzügyminiszter mindenek előtt kijelenti, hogy a kincstári képviselőnek nincsen joga a minisztérium nevében nyilatkozni és olyan valamit ígérni, aminek teljesítése nem tőle függ. Ettől azonban függetlenül megfontolás tárgyává teszi a szóbanforgó ügyet és szem előtt tartva a város érdekét intézi el kérelmüket.

— **A temesvári millenniumi templom.** *Temesvár* város közgyűlése *Telbisz* polgármester indítványára jegyzőkönyvi köszönetet szavazott *Desseffy* Sándor püspöknek, aki a város által egy millió korona költséggel épített millenniumi templomot felszentelte és abban saját költségen nagyszabásu orgonát emeltetett, továbbá báró *Hornig* veszprémi püspöknek, aki az új templomban az első szent misét szolgáltatta és *Várady* Árpád apátkanonok, miniszteri osztálytanácsosnak a felszentelés alkalmával tartott szózatokról.

— **A detektívönök halála.** Dr. *Ruttner* Sándor detektívönök, kerületi kapitány váratlan halála általános nagy részvétet keltett az államrendőrség tisztviselői köreiben. Az elhunyt detektívönököt régi gyomorhaj kínozták. Az utóbbi időkben ez a baj annyira súlyosodott, hogy orvosi konziliumot tartottak fölötte. A gyomorhajhoz később szivgyengeség is járult. *Ruttner* kapitány tegnap látszólag elég jól érezte magát. Délután még látogatókat fogadott *Nádor-utca* 32. számú lakásán. Este félhét órakor egyszerre rosszul lett s negyedóra halálutána háromnegyed órakor kisenvedett. Temetéséről a család fog gondoskodni. A rendőrség tisztviselőkara koszorút helyezett a ravatalára a következő felirással: *Szeretett kartársunknak — a budapesti m. kir. államrendőrség tisztviselőkara.* Elhunytáról a rendőrség a következő jelentést adta ki:

A budapesti m. kir. államrendőrség tisztviselőkara mély megilletődéssel és szomorúsággal adja tudtára mindazoknak, akiket illet, hogy szeretett kartársuk:

dr. *Ruttner* Sándor

ker. kapitány, a detektívtestület főfelügyelője, a szerb Takova-rend IV. osztályának és a perzsa nap- és oroszlan-rend III. osztályának tulajdonosa e hó 27-én 47 éves korában hirtelen elhunyt. A meghalt földi maradványait e hó 29-én d. u. 3 órakor toszik örök nyugalomra a *Nádor-utca* 32. I. em. 9. szám alatt levő halottas házba.

— **A reformáció-emlékünnepe.** Csütörtökön délután három órakor a *Fazekas-téri* ev. ref. templomban ünnepélyes istentisztelet lesz, amely alkalommal *Happal* Benő lelkész prédikál.

— **A megszobzott kéz.** Tegnapelőtt hallgatta ki először a bíró Mello kisasszonyt, aki Párisban, a Notre-Dame-de-Lorette-utcában megleste a szeretőjét és éles borotvával össze-vissza vágdalta a kezét. S ugyanazon a napon, amikor a bírónak elbámulta ménségeit: elmondta, mily nagy az elhagyott szerető fájdalma, mi a családás, mi a boldogtalan szerelem — ugyanazon a napon levélpapírosra kért a Saint-Lazare börtönben és esdőköl levelet irt a szeretőjének. Más-honnan, mint börtönből, nem is kerülhetett ki ez a levél, az örök asszonynak ez a kérő kiáltása, gyönyörű tanujelo az asszonyi szív következetlenségének.

Annak, akit összevagdalt a borotvával, s akit néhány órával e levél írása előtt a bíró szemében mint gaz bűnöst tüntetett fel, ezt írta: „... még mindig szeretlek, s meg szeretném csokolni megszobzott kezdet!”

Ebben a néhány szóban bennfoglaltatik minden: a multak csábító, visszahívó emléke, magálzkodás, szenvedély, bűnbánó vallomás, remény, könyörgés és bátorság. Bevilágít az asszony lelkének legféltettebb zugába. Az asszony úgy érzi, hogy óvé a hatalom, s neki csak nyilatkoznia kell, hogy a férfi visszatérjen hozzá; esudalatos módon ugyanegy pillanatan haragot, gyűlöletet és szánalmat tud keltni; nekünk érthetetlen észjárással tudja semmibe se venni, meg nem történnek tekinteni a bajt, amelyet okozott s azt hiszi: sosem volt méltóbb arra, hogy szeressék, mint valami fájdalom vagy katasztrófa után, melynek ő az oka.

A „megszobzott kéz!” Valóságos szimbólum... Előbb vérsere kaszabolják borotvával, aztán — megcsokolják. És a kéznek ebbe bele kell egyeznie. Ha visszahuzódik a csók elől, akkor lelketlen és ridog embernek a keze! És az asszony szemében a férfi elméje, szíve, egzisztenciájának minden alapja ugyanily elbírálás alá esik, mint most ez a kéz. Akit szeretünk, azoknak legszebb gyöngédségeit előzetes győtrelemmel vásároljuk meg s az igazi asszony csak ahhoz nő hozzá az egész szívvel, akit valamikor meggyötört...

— **A gép mint postaszolga.** Minden nagyobb postahivatal a legügyesebb szolgálát alkalmazza arra a könnyű — és mégis nehéz munkára: lebetűzni a naponta összegyűlémlő ezer, tízezer és százezer levelet. Lebetűzni a postások nyelvén annyit jelent, mint rányomni a levélre azt a postai bélyegzőt, mely kizárólag csak arra alkalmas, hogy elárulja a címzettnek azt a napot és azt az órát is, amikor a levél megérkezett. Egy-két levélnél ez a munka semmisség, tíz, huszszernél azonban roppantul kifárasztó feladat. A berlini főpostahivatal ezt a kifárasztó munkát újabban úgy végezteti, hogy a postaszolga helyett egy gépet állított be versenyháznak. A gép olyan szívőkészülékkel van ellátva, mely a leveleket korrekt egymásutánban oda vonzza a gépezet egyik lapjához, itt azután rákoppant a levélre egyet a gépben elhelyezett betűzőkészülék és e koppantás kövrtkeztében a levél elkerül oda, ahová ennekutána tartozik: a már lebetűzött levelek közé. A gépnek az emberi kézimunkával szemben nincs más igénye, mint az ő azután, már mint a postaszolga helyettesítő gép három gyors mozzanattal elvégezi a tőbbit. Az ötlet a szívőkészülékre nyugszik. Ez oldja meg azt a nehézséget, hogy a kedves kis szerelmes levelek éppen úgy, mint az esetlen és nagy hivatalos paksamiták egyaránt mechanice markoltassanak föl és billogtassanak le. A gép persze itt is lefűzi az emberi gyorsaságot. A leggyorsabb kezű postaszolga is legfőlebb 80—90 levelet képes egy perc alatt lebetűzni, a gép ellenben játszva végez percenként 140 darab-bal is. A gép tehát tíz percenként 1400, óránként 8400 levelet képes a betűző lenyomattal ellátni és ami fő, nem fárad ki, sőt enni sem kér, legfőlebb egy kis — olajjal.

— **Kitüntetett oseléd.** Veszprémből írják: Lonkay Árnin veszprémgyei nagybirtokos egyik eselédjét, Szüli Pál béresgazdát, Darányi miniszter 48 évi szolgálatának elismeréséül oklevéllel és 100 korona jutalommal tüntette ki. Ez alkalomra Lonkay egész pusz-tája ünnepi díszit öltött s a házigazda helyesen fogya fel a földművelésügyi miniszter intencióját, egész családja részére szép ünnepélyt rendezett és meghívta az egész megye gazdaközönységét is, hogy tanui legyenek hűséges oselédje kitüntetésének. Az oklevelet és jutalomdíjat Fenyvessy Ferenc főispán szép beszéd kíséretében személyesen adta át a derék béresgazdának. Az ünnepélyt barátságos lakoma fejezte be, melynek során több pohárköszöntő hangzott el Darányi miniszterre, a főispánra és a házigazdára.

— **Czolgosz és a sralomházban.** New Yorkból táviratozzák a Frankfurter Zeitungnak, hogy a villamos készületeket, melylyel Mac Kinley gyilkosát kivégzik, tegnap szakértők megvizsgálták. A fogház igazgatója az utóbbi napokban a legszigorban örökdött, ne hogy a halálraítélt felől hírek szivárognának ki a börtönből. A kivégzés után Czolgosz ruháit, leveleit és minden holmiját el fogják égetni, a holtestet pedig meszes gödörbe földelik el.

— **Egyetemi élet.** Az Egyetemi Kör 1902. januárján tartja általános tisztújítást, amelyre már készülődik az ifjúság. A most uralmon levő *Nemzeti Párttal* szemben megalakult az ellenzéki csoport, az *Egyetemi Reform-Párt*. Ennek programja elítéli a most divatos és olyannyira elharapózott politikai és felekezeti jelszavakat, melyek az egyetemi polgárság egységét megbontják. Az új párt az Alma Mater falain belül csakis az ifjúságra s ennek ügyeire, közelétre vonatkozó jelszavak érvényesülhetését ismeri el és azt mondja, hogy „az édes hazánk iránt érzett — vallás-különbég nélkül — egyesítő szeretet legyen az a közös kapocs, mely a minden szempért és jóért hevülő ifjúságot, nemes eszmék megvalósítására egygy forrasztja. Csak a nemes eszmékért való lelkesülés, küzdelem teszi igazán nemessé az embert. A nemzeti szellem fejlesztése, ébrentartása legyen az egyetemi ifjúság fő célja.” És igéri, hogy a mai politizálás helyett tényleg munkálkodni fog az egész ifjúság, s nem egyes klikkek érdekeiért, s megint vissza fogja helyezni az egyetemi kört régi, magas színvonalára. Az *Egyetemi Reform-Párt* vezetői a jövő héten küldöttségileg tisztelegnek a Tudományegyetem rektoránál, Vécsey Tamásnál.

— **Egy apróhírdetés.** A Times a minap a következő apróhírdetést közölte:

Eladó egy gyönyörű szépia-rajz. — Készítette 1843-ban Baden-Powell tábornok nagyapja.

Ha az élelmes hirdető jó áron el is tudja majd adni a gyönyörű szépia-rajzot, Baden-Powellnek, a transvaali háboru kétes dicsőségű szereplőjének joga lesz azt gondolni, hogy az ő katonai érdemei még a nagyapja rajzait is telesugározzák dicsőséggel...

— **A soproni bankbukás.** A soproni országos hírességre vergődött bankbukásnak egyik nagyon érdekes részlete és az öngyilkosság lett Schladerer vezérigazgatónak csalásai közt nem az utolsó helyet foglalja el a *Vasmegei elektromos művek* részvényeinek tömeges meghamisítása. A vasmegei elektromos művek részvénytársaságának elnöke már régebben valamely társulati ügyben 22 darab elsőbbségi kötvényét deponálta az építő-banknál. Az egész letét összesen 22 ezer forintot képviselt, minthogy a kötvényeknek 1000 forint a névértékük. Az építő-bank bukásának híre a gróf jogtanácsosa Guoth Sándor meglelt Sopronban és a letét sorsa iránt érdeklődött. Ekkor megtudta, hogy az építő-bank a nála deponált 22 darab elsőbbségi részvényből 21 darabot a *Soproni Takarékpénztárnál*, ott levő tartozásai biztosítása céljából, elzálogosított. A jogtanácsos természetesen rögtön meglelt a Soproni Takarékpénztárnál, hol a fentebb említett valódi 21 darab elsőbbségi részvényen kívül még egész csomó hamisított elsőbbségi részvényt talált Schladerer Alfréd által elzálogosítva. A hamisítványok a lehető legprimitív módon készültek és teljességgel érhetetlen, hogy egy oly szinteztet, melynek pénztárában valódi részvények is ugyanakkor őriztettek, e silány hamisítványokat zálogul elfogadta. A hamisított részvények ezen mivolta ugyanis futólagos megtekintésre is rögtön felismerhető. Ugyanis a valódi részvények címlapján látható nagy női alak, mely kezében villamos lángot tart s ugyanaz ragyog a hajfürtei között is, a villamos vasutat, Vasmegeye címerét és a villamos dinamót ábrázoló dekorációkkal egyetemben a hamisítványokon teljesen hiányzik. A V. E. M. R. száraz címbélyegzője, valamint a kötvények sorszáma a papíron egészen másútt van alkalmazva s ezeken a felszínre valamivel sötétebb, mint a hamisítványoké. A valódi részvényeken a Czettel és Deusch budapesti cég, a hamisítványokon ellenben Romwalter soproni nyomdász cégjelzése van alkalmazva. A valódi papír 1000 forintról, a hamisítvány 2000 koronáról van kiállítva. A Schladerer által készítettet utánzatokon, melyek úgy, miként a valódi részvények, 1896-ik évi december 1-ről kezezték, Max Lyon párisi bankár, igazgatósági tag aláírása is szerepel, aki pedig 1896-ik évi június 12-én választott meg igazgatósági taggá s előbb nem is állott a részvénytársaság kötelekében. A hamisítványokat Schladerer személyesen rendelte meg a Romwalter-féle nyomdában s ennek ellenére Romwalter írásban értesítette Schladerert, hogy nyomdájában a V. E. M. R. elsőbbségi részvényei nyomatnak, még pedig azzal az utasítással, hogy azoknak 24 óra alatt mulhatatlanul el kell készülniök. E részletek kiderítése után Guoth Sándor jogtanácsos megtudta azt is, hogy hamisított elsőbbségi részvények másut is, nevezetesen P. Müller örökösénél és a soproni vízvezetési részvénytársaságnál vannak elhelyezve. A V. E. M. R. igazgatósága folyó hó 24-én, ez adatokra támaszkodva, bünteljelentést nyújtott be a soproni kir. ügyészséghez, kérvén a hamisítványok lefoglalását és a hozandó ítélet alapján leendő elközbazását és megsemmisítését. Érdekes, hogy kiscelli Ritt Károly és Schladerer Alfréd régi kollégák! A kis-czellai panama hóse és Schladerer régi alkal-

mazottak voltak a soproni Lenck Sámuel-cég irodáiban. Mindketten kiváló ügyességüknek adták be bizonyosságait, s az országosan ismert nagy cég ajánlatai és támogatása nyitott előtük pályát.

— **Jim Parker.** Komolyan is, tréfásan is szölkunt már Jim Parkeról, aki Mac-Kinley gyilkosát a buffalo kiállításán fejbeütötte s ezzel Amerika legnépszerűbb négére lett. Most az a hír érkezik felőle, hogy imprezariója is akadt, aki utaztatja, felolvasásokat rendeztet vele, s drága pénzért árusítja ruháit, ruhája gombjait s névalírását. Még azt is írják róla, hogy egy-egy estére, amikor meghívott közönység előtt elmagyarázza a szomorú esetet, s részleteken elmondja, miként ütötte le Czolgoszt, száz dollár tiszteletdíjat kap.

— **Magyar pap Amerikában.** *Kézírádsárhelyről* írják: Demes Péter kis-boronyói (Háromszék megye) ev. ref. papot meghívták a Filadelfia mellett levő *Fönizvillei ref. egyházközség* magyar papjának 6000 korona évi javadalommal. Demes jóles készülségű lelkes és a magyarságnak Amerikában is hasznos szolgálatoat tehet. Új állását január elején foglalja el.

— **Tanárok előléptetése.** A középiskolai tanári karban az időközi változások által egy egész sor előléptetés vált szükségessé. Ezek az előléptetéseken most dolgoznak a közoktatásügyi miniszteriumban s a névsor már legközelebb meg fog jelenni a hivatalos lapban.

— **Meghalt egy férfi...** Messzi éjszakon, Kopenhágában a márványtemplom harangjai bugva hirdetik, hogy pihenni tért a munka mecenása, Tietgen — Hogy ki volt Tietgen? Egyszerűen: kereskedő. De olyan kereskedő, aki életéből összesen csak két évet fordított arra a nagy munkára, hogy táviró-hálózatot teremtett az északi államoknak, kábekekkel kapcsolta össze a tenger által elválasztott szárazföldeket, kapcsolatba hozta Dániát Japánnal, Khinával s mikor a hálózat és a tőkét nyújtó részvénytársaság rendezben volt, akkor más feladat után látott. Épített vasutakat, nyitított bányákat, katorászott a tenger fenekén, közbe-közbe sörházakat is emelt, nemkülönbön papirgyárakat, s bár minden munkája sikerrel járt, egyik sem kötötte le. Amint keresztülítve azt, amit tervezett, rögtön tuladott rajta. Gazdaggá lett, de nem duszardaggá, mint például Amerika nábobjai, célja nem a pénz volt, hanem az, hogy dolgozzék és hogy munkát adjon ezer és ezer embernek. Utolsó munkája a kegyelet műve volt, melyet hazája fővárosának szánt — ingyen. A saját költségén, romokból emelt egy hatalmas márványtemplomot Kopenhágában. És most a márványtemplom harangjai bugva hirdetik, hogy: meghalt egy férfi...

— **Halálözás.** Aranyos-Marótról írják, hogy *Máriássy István*, Barsvármegye nyugalmazott alispánja, utóbb Léva város polgármestere, 1848—49-iki honvéddadnagy, e hó 26-án Léván meghalt. Holnap temetik.

— **Bankógyár egy börtönben.** A moszkvai kerületi börtönben furesa felfedezésre jutottak a porkolábok. Egy cellában teljesen felszerelt hamispenz-verőgépet találtak, amelyen meglátást, hogy dolgoztak is rajta. A fogházigazgató azóta szemmel tartotta a foglyokat és csakhamar rájött, hogy mikor a börtön lakóit az örök az udvarra viszik sétálni, az alatt három fogoly abban a bizonyos cellában pénzgyártással foglalkozik. A kerületi törvényszék 12 évi kényszermunkára és 90 kancsukaütésre ítélte a pénzhamisító foglyokat.

— **Házasság.** Kálmán Manó, a pilis-szentiváni közbányára részvénytársaság főkönyvelője, eljegyezte *Auerbach* Karolina kisasszonyt, *Auerbach* Mór fővárosi nagykereskedő leányát.

— **Manó Miksa,** az Első Magyar Általános Biztosítótársaság központi tisztviselője vasárnap tartotta eljegyzését *Réde* Emma kisasszonnyal Budapesten.

— **Halál az oltár előtt.** A frankfurti székes-egyházban tegnap *Bernhard* plébános misézett. Egyszer csak föltűnt az ájtatos gyülekezetnek, hogy a pap szakotlanul hosszú ideig tétel az oltár előtt. Többen hozzásiettek és csak akkor veték észre, hogy a plébánost szél ütötte. Haldokolva vitték ki a templomból s mire kiérték vele, már kieszendedett.

— **Rendőri hírek.** Ma reggel a nyár-utcai Hungária-fürdőben *Fried* Gyula 19 éves magánhivatalnok meglötte magát. Miután sérülése nem volt súlyos, a mentők bekötözték sebtét s azután elbocsátották. — *Mikulecz* Agnes 65 éves szakácsnő tegnap a Kálmán-utca 19. szám alatt levő lakásán, eselott. A mentők súlyos zuzott sebekekkel vitték a Rókus-kórházba. — *Klein* Sarolta 16 éves eselődéány a Hajnal-utca 3-ik szám alatt levő szolgálati helyén arzenáll megrégezte magát a Rókus-kórházba vitték, ahol az éjszaka meghalt. — Az éjszaka a Fehérvári-ut 59. számú házban *Tenke* Ferenc, *Molnár* János és *Gáspár* Ferenc napzasmosok összeverekedtek. Tenke és Molnár vasviliat ragadták és összezurkálták *Gáspárt*. A mentők *Gáspárt* eszeletlenül, nagy vértöcsében találták. Hat súlyos sebe volt. A Rókus-kórházba szállították. Molnár és Tenke megugrottak.

(X) **Vásároljanak osztályosjegyet** Lukács Vilmos bankházában, Budapesti, V., Fűrűd-utca 10. Egy egész á 12 kor, 1/2 á 6 kor, 1/4 á 3 kor, 1/8 á 1/50 kor.

(x) Kérjünk mindenütt F. M. K. E. vagy E. K. E. gyűjtőt.

Munkácsy Kálmán.

— 1866—1901. —

Budapest, október 28.

Meghalt egy értékes íróársunk, szívünkhez kötött barátunk Esztergomban, ahol született, ahonnan elindult valami kiváló hivatást biztosítani magának a világban s ahova megöngvott egészséggel, fiatalon menekült vissza nyugalmasabb életmódra. Ez a visszavonulás úgy látszik mégis későn történt, mert öt év alig múlt el azóta, hogy Munkácsy Kálmán kiszakadt körünkől s most fájó szívvel kell meg tudnunk korai halálát.

Azon az uton indult el Munkácsy Kálmán, amelyen a kitartás és buzgóság biztosan elvitte volna a pozícióhoz, a tekintélyhez, olyan tereponon munkálkodhatott volna, ahol az élet szabályosabb mederben folyik s az egészséget könnyebben lehet megőrizni és ápolni. Jogot végzett Budapesten, s kedvező anyagi körülményei hozzájuttatták ahhoz a megbecsülhetetlen előnyhöz, hogy világot is láthatott. Járt Franciaországban, Angolországban, néhány esztendő telt el Párisban, Londonban, Amsterdamban, s mikor a külföldi végre hazajött, hivatalt vállalt. Belépett a közoktatási minisztériumba, s ott méltányolták jeles képzettségét és kitűnő tapasztalatait, úgy hogy hamarosan megkapta a fogalmazói rangot. De itt meg is akadt hivatali pályája.

Az irodalom iránt való erős vonzódása tanulmányai során mindjobban növekedett, s írói tehetsége már korábban megnyilatkozott. Szép elbeszélései tetszésre találtak, s a sok szín, mozgás, változatos impresszió, amely utazásai közben lekérte hatott, oly mélyen oltotta beléje a vágyakozást a művészi munkára, hogy a hivatali élet korlátát gyűggyé vált rá nézve s eldobva magát a minisztériumban elérhető karriert, egészen az írásra vetette magát.

Az 1892-ik év december hónapjában belépett a Pesti Napló újszervezett szerkesztőségébe, amely friss, modern szellemben kezdte meg a külső formára is megváltoztatott újság vezetését. Munkácsy Kálmán ennek a lapnak a tárcairovatában folytatja szépirodalmi működését s egyuttal becses újságíró munkásságot is végez a legnagyobb buzgósággal. Kiseb-nagyobb közleményei, társadalmi cikkei, amelyeknek minden sorát izlés és művészi lelkiismeretesség jellemzi, nap-nap után jelennek meg. Csaknem négy esztendő tartott fővárosi újságírókódása s az ideig önálló dolgozatait a *Hóvirágok*, a *Hosszú este*kre a *Szürkelet* és *A szív életéből* című kötetekben adta ki, amelyeknek nagy olvasóközönsége lett. Finom tárcáit, novelláit gyűjtötte egybe ezekben a könyvekben. Történetei nagyrészt kedvesen romantikusok hangjuk csupa nemesség, stílusuk választékos, hőseik és hősnőik érdekes világból valók. Nagy szeretettel különösen a vidéki társadalom életéből szövi meséit, megrakva azokat ezer meleg intimítással. S amennyi finomság és légység árad ki ezekből az élvezetes elbeszélésekből, olyan gyöngéd és szép lelkületű volt maga szerzőjük is egész életében. Gondolközásra komoly, észre szinte légies. Csöndes szerénységével, jószág, ragaszkodó természetével új környezetében, az újságírók között rögtön barátjának, szerető hívének nyert meg mindenkit, s az ő sok hü embere mély szomorúsággal vette észre azt a veszedelmet, amely a testének esett.

Csupa finom szóból szövődött lelkét törékeny szervezet foglalta magába, s ezt a szervezetet az új hivatással járó izgalom és megváltozott életmód nem erősíthette. Munkácsy Kálmán abban a rajongásában, amelyivel az újságírásnak szentelte magát, nem sokat gondolt testi javaival. Nem volt az a józan, számító természet, amely a hivatásáért való hevülést szabályozni, s az izgalmas pályán a hasznos polgári óvatosságot alkalmazni tudta volna. Barátai aggodalmas biztatásai csak akkor hatottak rá, amikor már nagy szüksége volt a magához térésre, s akkor lemekekült Délre. Így töltött időközünkint több hónapot Arcoban, Merában, ahonnan visszatérve csak nem történt változás állapotában.

Ilyen módon erősen küzdelmes volt négyesztendő budapesti újságírókódása. Ezt a küzdelmet szorongó szívvel nézték Esztergom felől szerető szülők és testvérek, akiknek kérés, hazajárvó szava sokáig nem tudta elszakítani társunkat a fővárostól. A szülei aggódás és rábeszélés azonban győzött végül s Munkácsy Kálmán 1896-ban megrongált egészséggel hazaköltözött Esztergomba, apának, Munkácsy primási uradalmi igazgatónak házába.

Csodálatos volt ez az elszakadás. Attól kezdve, hogy itt hagyta barátunk a fővárost, ugyszólván végképpen elmaradtak szép elbeszélései. Nagysokára talán küldött még egy vagy két tárcát, aztán nem ír többé novellát ő, aki úgy szeretett szépeket írni. Alig is hallottunk azóta felőle, csak egy nap meg-

láttuk az esztergomi lapon a nevét, mint szerkesztőt. Az Esztergom és Vidékét vezette otthon s annak áldozta művelt leike sok gazdagságát. A jó levegőjű, egészséges vidéken élt, kedves, szerető családjának gondja, ápolása környezte, de nagy bajának esírását nem ölhette ki a nyugalmasabb élet sem. Halálának híre mégis nagyon váratlanul jött és íróársait, barátait sajnó fájdalommal, szomorúsággal töltötte el.

II.

Báró Wallburg Ernő a börtönben.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, október 28.

Több alkalommal foglalkoztunk már báró Wallburg Ernőnek, az elhunyt Ernő főherceg törvényes fiának dolgaival. Ez a szerencsétlen ember, akinek — míg atyja, a főherceg élt — fényes dolga, nagyur élete volt, ma reggel óta börtönben ül. A budapesti törvényszék rendelte el letartóztatását a laibachi törvényszék megkeresésére. Hogy mit vétett a boldogtalan ember, a főherceg fia, azt még pozitívással nem lehet tudni, csupán sejtani lehet csak, mert valami családi ügyben elkövetett okmányhamisítással és csalással van valóva. Érdekes a dologban az, hogy egy bécsi rendőrőzbiztos is Budapesten tartózkodik ebben az ügyben, amely iránt a mi rendőrségünk is érdeklődik. Holnapra fog csak tisztán állani az ügy, mert ekkorra várják a bünygyi iratok megérkezését Laibachból.

Báró Wallburg Ernő az 1899-ben elhunyt Ernő főhercegnek és egy magyar leánynak, Szukubits Laurának, Szukubits László dunántúli földbirtokos leányának törvényes fia. Ernő főherceg ugyanis királyi engedelem nélkül, de törvényesen megesküdt Szukubits Laurával, akivel annak korai haláláig boldog házasságban élt. A házasságból négy gyermek született, akik közül három van életben, két leány és egy fiú. A gyermekek egy jutottak a báró Wallburg névhez, hogy Ernő főherceg házassága alkalmával egyik birtoka után ezt a nevet diktálta be az anyakönyvbe.

Báró Wallburg Ernő katonának nevelték. Atyja halála előtt főhadnagy volt a 82-ik gyalogezredben, amely Székelyudvarhelyen állomásozott. Ernő főherceg bőven ellátta pénzzel s a fiatal tiszt nagyuri módon élt. Temérédek adósságot csinált e mellett s az udvar több alkalommal kifizette adósságait, amelyek miatt — atyja halála után — végre is kénytelen volt odahagyni a katonaságot. Ekkor már családos ember volt Wallburg Ernő s családjával együtt Bécsbe költözött, ahol ismét segítette az udvar több alkalommal. O ugyanis atyja halála után nem kapott örökséget. Ernő főherceg vagyona öccsének, Rajner főhercegnek jutott, mert a királyi család nem ismerte el Ernő főherceg házasságát törvényesnek.

Báró Wallburg Ernő Bécsben többször jelentkezett kihallgatásra a királynál, azonban ő felsége sohasem fogadta. Ekkor Budapestre költözött Wallburg s itt az Alkotás-utca I. sz. alatt vett ki elegáns lakást, amelyben hat tagból álló családjával lakott. Budapesten is többször megpróbálta, hogy a király elé juthasson, sőt egy alkalommal az Albrecht-uton körvénnyel is dobott a királyi kocsijába, de mindezen lépéseinek nem volt eredménye.

Végre mégis feléje csillagzott a szerencse, mert az udvar alkudozásba boesátkozott vele. Ekkor történt, hogy Grácban egy rüpiart jelent meg, amely elmondja Wallburgok történetét s megvádolja az ő megrövidítésekkel a királyi családot. Báró Wallburg Ernő ekkor mindjárt tiltakozott az ellen, hogy ezt a rüpiartot neki tulajdonítsák, sőt megbizta Pichler Győző országgyűlési képviselőt hogy a rüpiart ismeretlen szerzője ellen sajtópört indíttson, ami meg is történt.

A rüpiart megjelenése megakasztotta az alkudozást az udvar és Gróf Wallburg Ernő között, de Pichler közbelépésére ismét felvette azt a királyi ház s Chertek titkos tanácsos magához hívatta Pichlert, hogy tárgyaljon vele. Báró Wallburg Ernő ebben az időben már nagyon rossz körülmények között volt. Egy másuttan jelentek meg ellene az árverési hirdetések a hivatalos lapban, apró 30—100 forintos adósságokról akarták újra újni buroait. Annrya juttott már, hogy háziura is ki akarta költöztetni, mert nem tudott házbért fizetni amióta beköltözött a házba. Ekkor Chertek titkos tanácsos lejött Budapestre s a háziurat biztosította, hogy az udvar kifizeti a házbért — ami azonban még most sem történt meg — az ügyvédekkel pedig részletfizetési kötelezettségek vállalt. Így Wallburgnak mintegy 5000 forintra rugó adósságából kifizettek körülbelül kétezer forintot. Amny tény, hogy azóta nem jelent meg a gróf ellen többé árverési hirdetés.

Chertek titkos tanácsos akkor Wallburgnak az udvar nevében a következő ajánlatot tette. Hét gyermekéről, akik között a legidősebb 14, a legifjabb 14

éves, — az udvar gondoskodik, illetve a fiukat katonai nevelőintézetekben, a leányokat pedig a prágai nemes hölgyek nevelőintézetében helyezik el. Rendezik Wallburg adósságait s évi kétezer forint apánaszt adnak neki, mindezt azonban csak olyan föltétel alatt, ha végleg elhagyja Ausztria-Magyarország területét s ide többé nem tér vissza. Wallburg ezzel szemben követele összes adósságai kifizetését és kétszázézer forint végkielégítést, amely esetben hajlandó lett volna elhagyni Ausztria-Magyarország területét.

Ezen az alapon folyt azóta a tárgyalás az udvar és Wallburg között.

Időközben a bécsi lapok is sokat foglalkoztak a Wallburg-ügyvel. Az egyik föltárgalatos lap hozott ebben a dologban egy érdekes kis közleményt, amelyben az volt megírva, hogy Wallburg Ernő nem törvényes fia Ernő főhercegnek, de a királyi család, hogy a skandalumot elkerülje, végkielégítést ad Wallburg Ernőnek.

Igy álltak a dolgok egészen a közelmúltig; tegnap azonban váratlan incidens jött közbe. A laibachi törvényszéktől ugyanis távirati megkeresés érkezett a budapesti törvényszékhez, amelyben kéri az itt lakó Wallburg Ernő letartóztatását, aki bűnrészes egy okirathamisításban, amely a laibachi anyakönyvi hivatalban történt s ezenkívül csalással is van valóva.

A törvényszék áttette a megkeresést a főkapitánysághoz, ahol Bérczi kapitánynak osztották ki azt. Báró Wallburg Ernőt már tegnap megidéztek a rendőrséghez, ahol kihallgatta Bérczi kapitány s az éjszaka védője, Pichler Győző országgyűlési képviselő is járt dolgában a rendőrségnél; a letartóztatás azonban csak ma reggel négy órakor történt meg.

Érdekes a dologban az, hogy ma reggel ebben az ügyben Budapestre érkezett Stuekart Mór rendőrőzbiztos, a bécsi rendőrség bünygyi osztályának vezetője. Stuekart, aki a Hungaria-fogadóban szállt meg, ma több ízben tárgyalt ebben az ügyben Bérczi kapitánnyal, azonban úgy ő, mint a mi rendőrségünk mélyeségek titokban tartják a valódi okot, amely miatt báró Wallburg Ernő börtönbe került. Érdekes azonban a bécsi rendőrőzbiztosnak egy kijelentése, ami némi kis világot is vet az ügyre. Stuekart ugyanis kijelentette, hogy nem beszéhet egyelőre a dologról, annyit azonban bizonyos, nem privát emberek feljelentése volt az oka báró Wallburg Ernő letartóztatásának.

Báró Wallburg Ernőt különben a rendőrség még a délelőtti folyamán átküldte a királyi ügyészség fogházába. Kisfaludy fogházalélgelyelő vette át a fogoly bárót és egyik emeleti cellában helyezte el.

A letartóztatott báró ügyében a budapesti rendőrség, illetve a törvényszék folytatja a vizsgálatot s ennek eredményétől függ, hogy kiszolgáltatják-e az osztrák hatóságoknak.

A rendőri sajtóiroda különben a következő kis jelentést adta ki az érdekes esetről:

A mai esti apok híreire vonatkozólag a főkapitányság tudatja hogy a család elkövetésével vádolt Wallburg Ernő ellen a bünygyi eljárás megindított és Wallburg a mai nap reggeli órában Budapesten le lett tartóztatva és a bírósághoz lett kísérve. A folyamatra tett bünygyi eljárás mai állása kizárja annak a lehetőségét, hogy az ügy a rendőrség részéről részletesebben közöltessék.

Bécs, október 28.

A Correspondenz Wilhelm jelenti: Több budapesti esitilapnak ma Wallburg Ernő elfogatásáról hozott híreivel szemben illetékes helyről arról értesítenek bennünket, hogy egy elkövetett család súlyos gyanuja miatt indították meg Wallburg Ernő ellen az elővizsgálatot és rendelték el a letartóztatást A folyamatban levő bünygyi vizsgálat kizárja a dolog jelenlegi stádiumában az ügy fejtegetését.

FŐVÁROS.

(*) Segédfogalmazói állások szervezése. A fogalmazó-gyakornokok kedvezőtlen helyzetének a javítása érdekében elhatározta a közgyűlés, hogy a huszonhét fogalmazó-gyakornoki állás közül tizenkettőt megszüntet s ezek helyébe tizenkét segédfogalmazói állást szervez 1600 korona fizetéssel és 700 korona lakáspénzzel, hét fogalmazó-díjnik állást pedig megszüntet. A belügyminiszter ma érkezett leiratában kijelenté, hogy csak a díjnik állások megszüntetéséhez járul hozzá, a közgyűlési határozat egyéb részét azonban nem hagyja jóvá.

Tejes méltánnyal fogadja ugyan a fővárosi hatóságának azt a törekvést hogy a fogalmazó-gyakornokok anyagi helyzetén, már az előmeneteik lassu voltára való tekintettel is, a lehetőséghez képest segítsenek, mert kétségtelen, hogy a fogalmazó-gyakornokok és a fogalmazók illetményei között nagy aránytalanság van; de mindamellett egyik okból sem találhat előszerűnek olyan intézkedést, amely a tör-

vényhatóságai szervezetbe, újabb legelő állások szervezésével, az amugy is nehéz viszonyok közt levő székfőváros *ázartatását újabb, állandó kiadásokkal terhelté.* Különben kijelenti a miniszter, hogy a fogalmazó-gyakornokok sorsán úgy is lehet segíteni, ha a főváros kimondja, hogy azok a fogalmazó-gyakornokok, akik bizonyos időn túl kitagadalanul szolgálnak, megelégedő *személyes pótlékkal* részesüljenek. A közgyűlésnek ilyen irányú esetleges határozatát jól kell terjesztetni a költségminiszterhez.

(*) **A Sáros-fürdő fölépitése ellen.** Szabó M. Ferenc fővárosi bizottsági tag, a legközelebbi közgyűlésen indítványt terjeszt elő az iránt, hogy a Sáros-fürdő forrásaihoz ne építsenek fürdő-épületeket, hanem használják föl a vizét a Rudas-fürdő vízellátásigénylétének a biztosítására és kidzséztetésére. Szabó M. Ferenc a többi közt azzal okolja meg az indítványát, hogy a főváros rossz pénzügyi helyzete nem engedí meg milliók befektetését az ilyen kétes vállalatba.

(*) **Kőfaragómunkások kérése.** Ma délelőtt küldöttségileg tsztelegetek a budapesti kőfaragómunkások *Halmos János* polgármesterrel s kérvényt nyújtották át neki az iránt, hogy mivel a munkanélküliek száma a fővárosban igen nagy, a Szent-István-bazilika márvány-oltárainak a munkáit az október 31-ikére kitűzött verseny-férgyaláson csak olyan fővárosi vállalkozónak adja ki, aki hazai munkásokkal csináltatja meg. Szak tudásuk igazolására fölhozhatják a kérvényben, hogy az új országház márvány munkáit is ők készítették, a szakemberek teljes megelégedésére.

(*) **Az Erzsébet királyné-uti villamos vasút.** A kereskedelemügyi miniszter ma tudatta a fővárosi hatóságával, hogy a budapesti közúti vaspályatársaság csömöri-uti vonalából kiágazólag a Mexikói- és Erzsébet királyné-utra vezetendő villamos vasút engedélyezési feltételeinek javaslata hozatalára az állandó vasút-engedélyező bizottságot utasította. Az értekezlet ebben az ügyben december hó 2-ikán lesz a kereskedelemügyi minisztériumban az államtitkár elnöke mellett. Fölhívja a miniszter a fővárosi hatóságát, hogy ezen az értekezleten képviseltesse magát.

(*) **Az új katonai temető.** A köztemető-bizottság több tagja *Viola Imre* tanácsos vezetése mellett helyszíni szemlét tartott a budai farkasréti temetőben abból a célból, hogy megállapíthassák, van-e ott hely az új katonai temető céljára. A bizottság azt a tapasztalatot tette, hogy a katonai temető részére szükséges 12 000 négyszögmeternyi területet ki lehet hasítani a farkasréti temető telkéből.

(*) **Szegények támogatása.** A VI. kerületi előjáróság az iránt folyamodott a tanácsoshoz, hogy — mivel a szegények támogatására megszavazott összeg nem lesz elég az év végéig, — utalványozzon neki további 3000 koronát. A tanács elvileg hozzájárult a postolagos hitel megadásához s az ügyet, a pénzügyi lezedelet kijelölése végett, áttette a pénzügyi és gazdasági ügyosztályhoz.

SZÍNHÁZ, ZENE.

Nemzeti Színház. A Shakespeare-esték folytatásul ma *III. Rikárd* került színre. Mivel ez idő szerint nincs nagy választék, attól tartok, hogy a Shakespeare-előadások hamarosan elfogynak; vagy a műsoron levő négy-öt darabot kell folyvást ismételnünk. De ha nem is várhatjuk, hogy ebben a szezonban viszontlássuk *Coriolant* és a *Téli regét*: él bennünk a remény, hogy *Julius Cézár* reprízét — új szereposztással, kiállítással és rendezéssel — egy pár hónap múlva mégis megérjük. A mai *Rikárd*-előadásban néhány szép és jelentős szerep új kezekre jutott. *Gál* játszott a Buckinghamot, *Beregi* Hastingset. A két alak egyiknél sem vesztett erejéből és súlyából. *Beregi* gyönyörűen játszotta azt a jelenetet, amikor megdöbbenve hallja váratlanul jött halalos ítéletét és véres jövendőt jósol Angliának. *Gálnak* az a jelenet sikerült legjobban, amikor *Rikárd*ot a londoni császelékkal királyiul kiáltatja ki. Az előadás lénypontja ezáltal is a *Jászai* Mari hatalmas állépsége volt. A tömörked változástól és az előadás lassu menetétől kiáradt közönséget egészen felvillanyozta az a tűz, mely *Jászai* fenséges játékában lobogott, amikor a balsors-verte királyné és *Rikárd* anyja előtt fölsorolta múltjának minden fájdalmát. Gyászos ruhájában maga volt a bosszualló Nemezis és hangjában a bánat, a guny, káröröm, a dac, a királyi büszkeség meggrázó egységbe olvadt. Távozása után percekig döngött a taps. *Gyenes* a szörnyeteg *Rikárd* csufondáros cinizmusát találóan emelte ki. A heroikus részeket hangsúlyozásában ma este még az is akadályozta, hogy indispozícióval küzdött, mely a darab vége felé valóságos rekedségbe ment át. (A. e.)

Uj Katalin. *Béldi Izzor* és *Fejér Jenő* nagy operettjének, a *Katalinnak* legközelebbi, csütörtöki előadásán *Katalin* cárnő személyében új vendég fog fellépni a Népszínházban. *Hegyi* Aranka betegsége következtében az operett negyedik előadásától fogva *Semsey* Mariska, a m. kir. Opera tagja játszotta ezt a kiváló s nagy ének-téknikát megkivánó szerepet. A

művészno nemcsak az énekreszben aratot méltó elismerést, hanem — operanékesnő létöre — a drámai részben is teljesen bevált. A szerepet most *Zilahiné-Singhoffer* Vilma asszony, az elismert kitünő énekesnő veszi át, ki a szerep zenei részét már be is tanulta s ma részt is vett a próbában.

Az Almfa. Ifj. *Bokor* József, az *Almfa* című pályanyertes vígjáték szerzője, aki ellen a plazglálás vádját emelték, amint már közöltük, az 500 koronás pályadíjat visszaküldte a Vígzházhoz, még pedig egy levél kíséretében, melyben kijelenti, hogy a pályadíjat addig el nem fogadja, míg a pályabírák azt neki újból oda nem ítélik. A levelet kiadták a volt pályabíráknak, hogy nyilatkozzanak az ügyről és ezek most a következő határozatot hozták:

A pályázati hirdetés szerint kívántott: Egyfelvonásos, prózában írt vígjáték mely tárgyat lehetőleg a jelenkori magyar társadalmi életből merítse. A pályadíj a viszonylag legjobb műnek kiadatik. A bíráló-bizottság jéven ragaszkodott a feltételekhez, azok értelmében hárt el és megette a maga jelentését. Ezzel megbízatásának eleget tévén, megszünt bíráló-bizottság lenni és azért a pályaművek további sorsát illetőleg a dolgok menete nem avatkozhatik.

Időközben ifj. *Bokor* József az igazgatósághoz újabb levelet intézett, amelyben elmondja, hogy *Rákosi* Jenőt, az Otthon elnökét és *Vései* Józsefet, az Ujság-írók Egyesületének elnökét felkérte arra, hogy alkítsanak zsűrit, amelynek dntésétől teszi függővé, hogy megtartja-e a pályadíjat vagy nem.

Szenes leány, szenes legény. A *Vígzház*-ban csütörtökön mutatják be *Coste* és *Gille* operettjét, a *Szenes leány, szenes legényt*. *Gille*, mint szövegíró, a legjobbak közt foglal helyet. A *Rip* van *Winkle* librettója is az ő tollából került ki. Tömerked apróságot írt és ezek közt legkiválóbb a *Les Charbonniers*, amelyet a Népszínházban is sokszor adtak. *Blaha* Lujza kreálta a szenes leány szerepét és utóbb *Pálmay* Ilkának volt benne igen nagy sikere. A szenes legény mulatságos alakját *Szerény* Zoltán fogja ábrázolni, aki nagy kedvvel készül énekes szerepére. A próbák napok óta folynak és ma már teljes zenekarral próbálják.

Operaelőadás Kolozsvárott. A kolozsvári *Nemzeti Színház*-ban ma volt az idei szezon második operaelőadása. *Trubadur* került színre, kitünő, összességű előadásban. A szereplők között mint *Azcucena* a színház ritka szép althangu énekesnője, *Fenyvessi* Margit vezetett, akit a kényes izlésű kolozsvári közönség lelkesen ünnepelet. Kiváló énektudása és drámai erejű előadása sürű tapsokat váltott ki a telt házból. A többi szereplők és főként *Vései* Géza szintén kivették részüket a sikerből.

A nevezetes kastély. *Bisson* ily című darabjával a Vígzház személyzete elkészült. A vígjátékot már kedden akarták bemutatni, de — amint említettük — a Pillangókisasszony nagy sikerére való tekintettel a premiere szombatra marad. Az összjáték tökéletessége érdekében most is tartanak próbákat az udonságból.

Operaelőadás a Telefon Hírmondóban. A Telefon Hírmondó összes állomásán keresztül ma este a *M. Kir. Operaház* előadása lesz hallható. Előadásra kerül a *Carmen*, *Bizet* operája, a címszerzőben *P. Bartolucci* Viktoriával. Az előadás teljes egészében hallható a kagylókön át s így mindazok, akik a magasabb zenét szeretik, kellemes szórakozást találhatnak, ha a *Carmen*t a Hírmondón keresztül meghallgatják. Az opera közvetítése után az est folyamán érkezett legújabb híreit olvastatja fel a beszélőjóság szerkesztője, majd annak bevézte után 11 óráig még cigányzené-átvitelt lesz hallható, amelyet az Emke- és az Elite-kávéházból közvetít a Telefon Hírmondó.

MŰVÉSZET.

Katona Nándor külön kiállítása. A téli művészeti szezon egyik legérdekesebb eseménye lesz *Katona Nándor* külön kiállítása. A hírneves művész festményeinek legjavát, egységes művészi elv szerint rendezti s így fogja bemutatni a külön kiállításon, melyre a *Műbarátok Köre* hívta meg *Katonát*. A művészi interieurban, melyet a kör helyiségében legkiválóbb tervező művészeink közreműködésével alkotnak meg, teljesen érvényre fog jutni *Katona* előkelő művészetének minden finomsága. A kiállítás november közepén nyílik meg.

Női-festőiskola. Boldogné *Közl* Miklós Rottenbiller-utcai műtermében ma mutatták be a saját képviselőinek és nagyszámu műpártoló közönségnek azt a női festőiskolát, mely legalább a nemes igyekzet nagy mértéke után itélve, a magyar iparművészet egyik hasznos és előkelő eszköze lehet. E remények garanciáit az iskola két vezetője adja nekünk s a közönségnek, mely már régóta ismeri *Huszár* Ilona báróné és *Ujlakiné-Madarász* Adeline nevét. A jó izlés és művészi készség szempontjából föltétlen bizalommal nézünk az új festőiskola eredményei elő-műjében, úgy reméljük, a modern iparművészeti termelés és a művészi izlés terjesztésének előnyeit fogjuk már rövid idő múlva szemlélhetni.

A festőiskola, nagyon helyesen, az iparművészetre kívánja fektetni a főszűlyt s bár festészeti és szobrászati tanfolyamot is tart, műveit családink ifjú hölgyeit főleg arra a szociológiailag is nagyhordejeji vonzalomra kívánja kioktatni, amely a művészi izlésel berendezett lakáshoz fűzi a nőt s amely a családi élet teljességének egyik biztosítéka. A festő-proletárius mesterséges tenyésztését bizonyára az ilyen célra törekvő iskolák kerülik el legjobban s örömmel láttuk, hogy a természet után való dolgozást máris bizonyos nemesebb és tisztább szempontokat tett uralkodóvá ebben az alig néhány napja működő iskolában. A finom izléssel és gyakorlati érzékkel berendezett, tiszta, világos műtermekben a fágetés, porcellánfestés, butortervezés és az iparművészet minden ágát felölelő tanfolyamok bájos tanítványai máris serényen dolgoznak.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

A Magyar Tudományos Akadémia ma délután báró *Eötvös* Loránt elnökletével összes ülést tartott, mely az akadémia elhunyt kültagja, *Hauer* Ferenc lovag geologus felett, *Böckh* János kir. tanácsos, az akadémia levelező tagja emlékiratát mondott.

Hauer Ferenc lovag, a *Magy. Tud. Akadémia* külső tagja, régi bécsi nemesi család sarja volt: 1822. január 30-án született Bécsben, mint *Hauer* József lovagnak, a pénzület és bányászati cs. kir. udvari kamara alelnökének harmadik fia. Ő volt az első, aki Bécsben a paleontológiából előadásokat tartott. Főképp a geologia terén jejtett ki nagy tehetségséget, s a mikor Bécsben 1849-ben föállították a földtani intézetet, ehhez, mint első geológust lovag *Hauer* Ferencet nevezték ki. Nagy érdemeket szerzett, nevezetesen a keleti Alpsek és Kárpátaink geológiai viszonyainak lefiderítése körül. *Haidinger* Vilmos visszaléptével ő lett a földtani intézet igazgatója s ez állásában 1885. február közepéig maradt meg. Lovag *Hauer* 1896. november havában vonult nyugalomba és 1899. március 20-án 77 éves korában jobblétre szenderült.

Az emlékiratát végeztével *Szűly* Kálmán föltitkár referált a folyó ügyekről.

Ballagi Aladár levelezőtag tudvalevőleg tavaly azt az indítványt tette, hogy az Akadémia vonja meg a *Nyelvtört*l a neki eddig nyújtott 2000 korona segélyt. Az I. osztály — mint a föltitkár ma jelentette — *Ballagi* javaslatát elvetette. Az összes ülés ezt ma tudomásul vette.

Jelentette ezután a föltitkár, hogy az osztályok kiküldték már az egyes pályázatok bírálóit. Nevezetesen:

a *Telki-pályázat* bírálói: *Jókai* Mór, *Bánóczy* József és *Kozma* Andor.

Karacsónyi-pályázat: *Heinrich* Gusztáv, *Herzeg* Ferenc, *Riedl* Frigyes.

Nádasy-pályázat: *Lévay* József, *Gyulai* Pál, *Badios* Ferenc.

Gorove-pályázat: *Beöthy* Zsolt, *Pasteiner* Gyula, *Hegedűs* István.

Farkas-Raskó-pályázat: *Baksay* Sándor, *Endrődy* Sándor, *Lehr* Albert.

Lukács *Kristina*-pályázat: gróf *Kuun* Géza, *Vámbery* Armin, *Szinnyei* József.

Ipolyi-pályázat: *Szilády* Aron, *Simonyi* Zsigmond, *Katona* Lajos.

Román *Petre*-pályázat: *Joannovics* György, *Szinnyei* József, *Asbóth* Oszkár.

Péczeley-pályázat: *Beöthy* Zsolt, *Berezik* Árpád, *Négyassy* László.

Buiovszky-pályázat: *Szász* Károly, *Gyulai* Pál, *Lehr* Albert.

Az *Első magyar általános biztosító társaság pályázata*: *Földes* Béla és *Ráth* Zoltán.

Kereskedelmi csarnok Széchenyi pályázata: *Láng* Lajos és *Vargha* Gyula.

A Kislalud-Társaság e hó 30-án délután 5 órakor a Magyar Tudományos Akadémia heti ülés-terében a következő tárgysorozattal tartja rendes havi ülését. 1. Folyó ügyek. 2. Költemények, *Dalmady* Gyözö r. tagtól. 3. Francia költőkből, *Hegedűs* István r. tagtól. 4. A nascelnik és a tanfelügyelő, elbeszélés, *Mikszáth* Kálmán r. tagtól. 5. Ennek a tisztességről. költemény *Jakab* Odón r. tagtól. 6. Költemények, *Radó* Antal r. tagtól.

A természettudományi társulat kémia-és-ványtani szakosztálya holnap, kedden este 6 órakor az egyetem első kémiai intézetében (Museum-körút 4. szám.) ülést tart, melynek tárgyai: 1. *Dezsy* Dezső: A calcium redukáló képességéről. 2. *Pékár* Dezső: Oldatok molekularis felületi energiájáról.

EGYESÜLETEK.

(**Volt iskolatársak szövetezete.**) Az V. kerületi polgári leányiskola és női kereskedelmi tanfolyam végzett növendekieiből alakult *Volt iskolatársak szövetezete* vasárnap délelőtt *Vései* Józsefné elnöke alatt közgyűlést tartott, amelyen beszámoltak a jótékony intézmény eddig elért eredményeiről. A szövetezete választmányja elismerését lejtezte ki *Gyulay* Béla igazgatónak, aki az egyesületet kezdeményezte és már eddig is jelentékeny sikerekre vezetett. Elhatározta a

szövetkezet, hogy az V. kerületi polgári leányiskola és női kereskedelmi tan-olyam vagyontalan hallgatóinak már az idén hathatós támogatást fog nyújtani és és megszavazta az erre szükséges összeget.

(A Magyarországi Hirlapírók Nyugdíjintézetének) igazgatósága tegnap *Heltai* Ferenc elnöklésével ülést tartott, melyen *Fekete* Ignác titkár jelentette, hogy a Vidéki Hirlapírók Országos Szövetkezetébe akarja olvasztani nyugdíjintézetét a Magyarországi Hirlapírók Nyugdíjintézetébe. Az igazgatóság kimondotta, hogy elvi kifogása nincs az ellen, ha az intézet alapszabályai szerint felvehető tagok a Vidéki Hirlapírók Országos Szövetségétől átvétnének. *Bachrach* A.-nak, aki az intézetnek 37.000 korona 4%-os Budapest-székesfővárosi kölcsönkötvényt 87 koronás árfolyamban engedett át, az igazgatóság köszönetet szavazott. Az igazgatóság új tagokul felvette: *Zilahi Kiss Béla* és *Kabos Ede* hirlapírókat; az övgyei nyugdíj és az árva-ellátás részeséi közé beiktatta: *Sebők Gyula*, *Sebők Zsigmond* és *Veigelsberg Hugó* tagokat. A Bródy-alapból az igazgatóság többeknek segílyt szavazott meg.

SPORT.

*. **Football match Pozsonyban.** Tegnap, vasárnap a *Pozsonyi Torna-Egyesület* első csapata a *Sport-Club Graphia* első csapatával mérkőzött igen szép számú közönség jelenlétében. A pozsonyiak, bár három tartalék-játékosal játszottak, igen jól tartották magukat s az első félidő 1-1 aránnyal záródott. A második félidőben a bécsiek erősen támadtak, aminek eredménye egy goal lett a pozsonyiak terhére. Három perccel a játék vége előtt a pozsonyiak szép berohanással a labdát a bécsi goal elé vitték, egész az 54. m. vonalig, amidőn azonban a center csatár a labdát épp az üres goalba lökni készült, az egyik hátvéd kézzel melibe lépte és lelassította. A bíró erre büntető rugást ítélt, mit a bécsiek elfogadni nem akartak s a goalból kiálltak. A pozsonyiak azonban a büntető rugást foganatosították és a labdát berugták, mire a bécsiek a közönség nagy felháborodása közepette a térről elvonultak. Eredmény 2-2.

*. **Még négy pótnap.** A holnap kezdődő három pótnapon, az ugynevezett második októberi meetingen kívül még négy pótnapot szándékozik kiírni az osztrák Jockey-Klub. Ez novemberi meeting elnevezés alatt fog a turf annalesében napvilágot látni s határnapjuk, ha ugyan az idő el nem romtja a tervet, november 5. 7. 9 és 10-ike lesz.

*. **Bécsi lóversenyek.** Tegnap volt csak vége az első októberi meetingnek s holnap már a második októberi meeting kezdődik a Freudenauban, olyan silány programmal, amelyre a legérdektebb alagi program is méltán megvetéssel tekinthet. Nemcsak hogy „főszáma” nincs a napnak, hanem még lovak dolgában is rettenetesen rosszul állanak a holnap eldülő versenyek, melyeknek legalább a fele 2-3 ló élénk részvételével fog végződni. Így a gátverseny programján mindössze négy ló szerepel, mely közül talán csak kettő indul, de ha mindannyi indulna, akkor is bajos lenne elvitatni a német *Geranium*tól a győzelmet. A hároméves eladók handikapjének parányi hátróságában talán *Satanella* lesz ezuttal a hős, a háromévesek akadályversenye pedig alighanem *Mistery*nek jut. Aránylag a legjobb társaság a nyeretlen kétévesek versenyében indul; itt *Petronell*, *Taikun* és *Cherry Blossom* a legjobb lovak, míg a kétévesek handikapjében *Propaganda* és *No good* indulnak jó kilátással.

Tipjeink ezek:

- I. *Geranium*—*Tiamo*
- II. *Petronell*—*Taikun*
- III. *Satanella*—*Praterstern*
- IV. *San Jago*—*Mantua*
- V. *Szamóca*—*Sweet love*
- VI. *Mistery*—*Kalauer*
- VII. *Dréher-istálló*—*Gurli*

*. **A bécsi lóversenyek eredményét** Budapestben a Telefon Hirmondó utján tudhatja meg leghamarabb a sportközönség, mert a Hirmondó kiküldött tudósítójának telefonjelentései alapján két versenyen kívül részletes tudósítást olvastat fel a versenyek eredményéről. A versenyeredmények felolvasására kétszeres radójelleg hívja fel az előzetők figyelmét a beszélő újság.

Nyilttér.

Figyelmeztetjük a t. c.

CIGARETTÁZÓKAT

hogy a közkeveltségnek örövendő szabaddalmazott

„CLUB”

utánzatai vannak forgalomban. A valódiaknak fedőlappjain a következő

FRANCIA

szöveg van.

Byrolin és Byrolin-szappan

Kapató gyógyszerárakban, drogistáknál, illatszerekese-
dekben és direkt a gyárcaznál
Dr. Graf & Comp.
Bécs, VI. Amerling-
strasse 2.

A magyar élet- és járadékbiztosító-
intézet mint szövetkezet igazgatósága s választá-
mánya, melyen megilletődve jelenti elnökének,

nagyemlétsága sárvári és felsővidéki
gróf Széchenyi Pál urnak

v. b. t. t.

elhunytt.

Intézetünk alapítóját gyászolja benne, mert az ő minden jó magyar ügyért és különösen a magyar kereskedelemért lángoló lelkesedésének köszöni letételét.

Örök hála! fogja emlékéit megőrizni!

Dr. Gonda Dezső ügyvéd

irodájának új címe:

VIII., József-körut 23.

Fájdalomtól megtört szívvel, úgy a ma-
gunk mint az összes rokonság nevében
jelentjük, hogy

Kanitz Ignác
nagykereskedő

ma délután 4 órakor, tevékeny és áldásos
életének 70-ik évében rövid szenvedés
után jobblétre szenderült.

A drága halott hült tetemét a hó 29-én
d. c. 11 órakor fogjuk az V. ker.,
Szabadság-tér 10. szám alatti gyász-
házából a helybeli kerepesi-úti izraelita tem-
etőbe kísérni és ott örök nyugalomra
helyezni.

Áldás és beke lebegjen haló porai felett!

Budapest, 1901. évi október hó 27-én.

Dr. Mangold Árminné Kanitz Matild,	Kanitz Artúrné Grünbaum Margit, menye.
Komlós Edéné Kanitz Ilona,	Dr. Mangold Ármín, Komlós Ede vejei.
Kanitz Géza, Kanitz Artúr gyermekei.	

Özv. Hirschfeld Jakabné
anyós.

Özv. Kanitz Dávidné Basch Cecilia,	Dr. Mandello Károlyné Hirschfeld Manna,
Özv. Kanitz Lipótné Schenk Antónia,	Dr. Mandello Károly, Havas Emil sógorai.
Hirschfeld Károlyné Auer Terka,	
Havas Emilné Berger Etelka, sógornői.	

Mangold Irma, Mangold József, Mangold Pál, Mangold Béta, Komlós Andor, Komlós Tibor
unokái.

Koszoruk mellőzését kérjük!

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Sajtópör az Almafáért.** Az *Almafa* szerzője, Ifjú *Bokor József*, rágalmazást és becsületsértés miatt sajtópört indított *Tóth Béla* ellen. A pör oka a *Becsületsz* című *Esti levél*, amelyet *Tóth Béla* vasárnap irt a plágium dolgában, amelyvel *Bokor* megvádolta.

§§ **Potoczky és Koritovszky.** *Turcsán Pál* budai háztulajdonos tavaly nyáron újságban hirdette, hogy villája eladó. Másnap megjelent nála *Koritovszky* s elmondotta, hogy egy gazdag és előkelő mágánus meg akarja venni a villát. Ez a mágánus gróf *Potoczky* volt, akit még aznap bemutatott *Turcsán*nak. *Potoczky* a villát, amelyen tizenötzert forint teher volt, megvette huszonegyezer forintért. A szerződést *Csillag Adolf* ügyvédnél kötötték meg s egyik félétől az volt, hogy az ingatlan a vevők nevére írják át. Az eladó azonban a vételár hátralékát rátabláztatja. Ez az utóbbi feltétel, hogy, hogy nem, kimaradt az írott szerződésből, a bíró mindazonáltal hivatalból pótolta a mulasztást. Alighogy ne-

vükre volt írva az ingatlan, *Potoczky* és *Koritovszky* mindenféle kölcsönrel agyonterheltek az ingatlan, arra azonban nem gondoltak, hogy megfizessék *Turcsán*nak a kilencezer forintot. A kárvalott ember panaszaára letartóztatták a két szélmódot s csalárárt vizsgálatot indítottak ellenük. *Koritovszky*, mint ismeretes, leugrott a vizsgálóbíró harmadik emeleti ablakából s szörnyet halt. A vádatlanok, amely ma tárgyalta ezt az ügyet, már csak gróf *Potoczky*val volt dolga. A tanács dr. *Vaisz Sándor* előterjesztése után megszüntette az eljárást s *Potoczky*t rögtön szabadon bocsátotta.

TÁVIRATOK.

Hamburg, október 28. A kikötő-munkások nem hajlandók az angol hajóknak Amsterdamban kimondott bojkottjához csatlakozni, mert a többi idő beálltával amugy is sok munkás marad kereset nélkül.

A bolgár trónbeszéd.

Szófia, október 28. A szobrány ulászkát ma délután nyitotta meg *Ferdinánd* fejedelem *Klementina* kőbúrgi hercegnő jelenlétében. A trónbeszéd utal arra, hogy a kormány mennyire igyekszik az állam kormányzatát a törvény útján vezetni és kiemelni a tekintetben elért sikereit. Minthogy a pénzügyi és gazdasági helyzet még most is meglehetősen nehéz, a trónbeszéd annak a reménynek ad kifejezést, hogy a képviselők pártkülönbség nélkül támogatni fogják a kormányt a nehézségek elhárítására szolgáló,olyanmatban lévő fontos intézkedések megvalósításában. A trónbeszéd aztán azt mondja:

Megfelelően a nemzet közhajának, hogy valamennyi hatalommal barátságos jó viszonyban legyünk, a kormány minden fáradozását arra irányította, hogy a nagyhatalmakkal és a szomszéd államokkal ezt a viszonyt fenntartsa és azt felszabadítóinkkal, az orosz birodalommal szemben még inkább megerősítse. Oroszországgal való eme viszonyunk ékezen szóló kifejezést nyert *Mihajlovics Sándor* nagyherceg látogatásában, amelyet az egész bolgár nép osztatlan örömmel fogadott.

A trónbeszéd végül felsorolja azokat a törvényjavaslatokat, amelyeket a szobrány elé fognak terjeszteni. A fejedelmet a palotától a szobrányraig nagy néptömeg üdvözölte nagy lelkesedéssel.

Véres vereskedés.

Brüsszel, október 28. A *Soir* szerint tegnap a *Meckeln* mellett fekvő *Waelhem* erődben állomásozó katonák és *Waelhem* községbeli lakosok között heves összeütközésre került a dolog. Ásókkaik és vasvillákkal felfegyverzett parasztok visszakergették a katonákat. *Három katonát megölték.*

A francia bányászok sztrájkja.

Carmaux, október 28. A carmauxi bányamunkások tegnap gyűlést tartottak, amelyen meghallgatták a st.-etiennéi szövetségi bizottságba kiküldött megbízottak jelentését és tudomásul vették a nevezett bizottság határozatait azzal a kijelentéssel, hogy előkelt szándékuk követeléseikhez minávéig ragaszkodni, és ha kimondják az általános sztrájkot, tudni fogják kötelezettségüket. A gyűlés végül bizottságot választott azzal az utasítással, hogy sztrájk-bizottságot szervezzen a sztrájk esetére.

Boxerek mozgalma.

London, október 28. A kínai hittérítők azt jelentik, hogy új boxerlázdásra kell elkészülnie lenni. Kínában általában rosszallják az idegen hatalmakkal kötött egyezségeket s valóságos lázadás látszik, hogy a miatt újabb lázadás fog kitútni.

Közgazdasági táviratok.

New York, október 28. (Terménytőzsde.) (Zárás.) *Gyapot:* New Yorkban helyben 8,9/16 (8,9/16). okt.-re 7,53 (7,71). Januárra 7,65 (7,80). New-Orleansban helyben 7,5/16 (7,7/16). — *Petroleum:* Stand white New Yorkban 7,65 (7,65). Stand white Philadelphában 7,60 (7,60). Refined in Cases 8,75 (8,75). Credit Balances at Oil City 1,30 (1,30). — *Zsir:* Western steam 9,25 (9,40). Rohe és Brothers 9,45 (9,65). — *Tengeri* irányzata szilárd. Októberre 62,1/2 (62,1/2) Decemberre 62,1/2 (62,1/2). — Májusra 63,1/2 (62,1/2). — *Buza* irányzata tartott. Páros ószi helyben 80.— (80,1/4). Októberre 76.— (76,1/4). Decemberre 77.— (77,1/4). márc-ra 80,1/4 (—). Májusra 79,1/2 (79,1/2). Gabona szállítási díja Liverpoolba 1,1/4 (1,1/4). — *Kávé:* fair Rio 7. sz. 6,1/4 (6,1/4). Okt.-re 6,30 (6,05). Január 6,50 (6,30). — *Liszt:* Spring Wheat cears 2,85 (2,85). — *Cukor:* 3,1/16 (3,1/16). — *Őn:* 24,77 (24,82). — *Réz:* 16,1/2 (16,1/2). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelölik.)

Chicago, okt. 28. (Terménytőzsde.) (Zárás.) *Buza* irányzata tartott. Okt.-re 70,1/4 (70,1/4). Dec.-re 71,1/2 (71,1/2). — *Tengeri* irányzata szilárd. Októberre 55,1/4 (55,1/4). — *Zsir:* Októberre 8,77 (8,77). — Januárra 8,75 (8,87). — *Szalonna* short clear 8,75 (8,80). — *Sertésus:* Októberre 14,40 (14,60). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelölik.)

KÜLÖNFÉLÉK.

Tud-e hirt Te rólad?...

Tud-e hirt Te rólad? ... a csillagtól kérдем, Megkérdezek minden feleget az égen, Futó hab ha csobog, arra is hallgatom, Hiába, hiába! Választ ha nem kapok.

Csak a deres ősznek hulló levelére Találtam felírva, hogy mindennek vége, Hogy a hervadt lombok mindent betakarnak, Egyszer csak vége lesz minden búnak, gondnak!

Dénes Tibor.

Divatlevél.

Szemlélve az őszi divatot s annak a tél felé való fejlődését, csupa meglepetésben van részünk. Ha olykor rövid felőrlákat töltünk a hirtelen divattermekben, ámuló szemmel csodáljuk azt a distingvált irányt, mely a művészi eredetiség és káprázatos izlés mellett megnyilvánul. Önkéntelen kifakadunk:

— Régen volt a divat oly szép, mint amilyen most!

A párisi nagy szalonok hü kópiáját megtaláljuk, ha belépünk a Monaszterly és Kuzmik utódnak hosszu, fényes multtal díszelt müterméibe. Valóságos „haute saison“ járja itt. A főrangú hölgyek most oly tömegesen keresik fel az izlés e tárházát, hogy mütermékben és mühelyekben egyaránt százakra menő ügyes kezek folytatnak lázas munkát. E látvány a legjobb garancia arra nézve, hogy az ott kapott adatok mérvadók lehetnek az egész ország divatjára nézve.

Még szüntelen érkeznek az újdonságok remekei, melyeket Pertik Béla, a cég főnöke, válogatott ki párisi tartózkodása alatt. S a sok rendelés között legszámosabb a selymes cibelyn, drap de chamcaux és himalayából készült kosztümruháké. Azonfelül oly sorozata kerül itt a drága, prémes felöltőknek elegáns utcai tölteteknek, poitikus selymruhákak, színházi bluzoknak és köpenyeknek, hogy valóban nehéz megjelölni a legszebbeket, hogy száraz szavakkal varázsoljuk bájos olvasónőink képzelete elé e remekműveknek csak árnyékát is. Ilyenkor látjuk, mily kevéssé lehet pontosan leírni — olykor egy tüzés, vagy eszékearremengem alkalmazását is. Látni kell azt, hogy az avatott erős szem megismerje és gyönyörködje a bennük megnyilvánuló izlésben.

A prém uralma egész, pazar pompával beköszönt. Köpenyeken, bolerókon, színházi felöltőkön, sőt ruhákon és kalapokon is drága minőségben és dus mennyiségben alkalmazazzák. Legkedveltebb a skungs, festett pézma, kék róka, breitschwanz és hermelin, de mellettük érvényesülnek az egyszerűbb szőrmeék is.

REGÉNY.

TÜZZEL-VASSAL.

Írta: SIENKIEWICZ HENRIK.

(88)

A herceg siettetette, hajszolta az embereit. Egész erdőköt döntetett le ez utból, ősvényeket vágatótt, ő haladt mindenütt legelő. Az ő példája lelkesítette a lankadókat, akik nem is mertek panaszkodni, noha roskadoztak a kiemerültségtől. A lovak dőltek ki legelőszőr, patájuk megtörözött, az ágyuk előtt megszakadt az inuk, ugy, hogy a kozákkatonák és a Volodyjovskij dragonyosai húzták az ágyukat. A Skretuski huszárjai meg a páncélos vitézek fejszékkel dolgoztak, hidakat ácsoltak. Csakis a vezetőjük vasakarata tartotta meg bennök a lelket. A lakosság nem segített volna nekik, csak nézte őket tétlenül, mint a mooszárból, a vízből előszálló meselakokat. Legfőlebb, hogy vezetőket adott melléjük.

A sereg türelmesen viselte a megpróbáltatást, nem zúgolódott és nem fordult a nép ellen. Ahol elvonult, nem kísérte jajgatás, sem könnyek, s az emberek így szóltak:

— Jeremiás jó, szelid!

Végre husznapi emberföltött erőfeszítés után elértek a lázadó vidékre.

— Jeremiás jön! Itt van Jeremiás! jajgatnak az emberek végig a vad mezőségen.

— Jeremiás jön! visszhangoztak a csehrini és jehorliki falak és e kiáltásra kihullott a paraszok kezéből a kés, a kasza és vassivla, elsőpadt az areuk és éjszaka idején tovaszórtak biztosabb vidékre a csapatok, mint a farkasosorda elinal a vadászok kürtjének szavára. A tatárok leszálltak a lóról és felültek a földre szorítva, hallgatták, nem közeledik-e seregének a dobogása

A hosszu jaquetek Párisban szélesebb körben hódítottak, mint kezdetben hittük. Nálunk csak lassan halad a divatjuk és inkább az idősebb hölgyek veszik. Pedig nagyon elegáns empire vagy Raglan-fagonban készülnek. Annál több földig vagy térden alul éré, remek köpenyt látunk a Monaszterly és Kuzmik utódnak mütermében.

Pompás kivitelével felöltött egy térden alul éré, fekete duchesse-köpeny. Szabása félbó volt. Az egész apró, részutos ráncokba tűzött és sima ékekből volt összeállítva, melyeket keskeny selyembársony pántok fűztek egymáshoz. Az alsó szegélyt két sor, hegyes ívekbe tűzött, szélesebb bársonypánt adta. Az ujj felül szűk, egészen apró ráncokba rakott, alul bő, sima és nagyon széles pézma-kézézőkkel ellátott volt. Hozzá egy ujszabású gallér, melynek neve „academicien“.

A franciák ugyanis hadat üzentek a csücskös Medicio-galléroknak. Helyüket széles, kerek, a fülél felérő galléroknak foglalták el, melyek fent keskeny, lefelé tetemesen szélesedő részekbe szabottan simulnak a vállhoz. A legtöbb felöltőn már ezt az „academicien“ gallért látjuk s a tél folyamán általános divattá fog válni.

A sok közül distingvált eleganciájával hódított egy szürke fehér cibelyn melange-köpeny, mely félbóven simult az alakhoz. Már a disze is rendkívül izléses volt, az alsó szegélytől térdmagasságig félbóven felel felhajló 3 centiméter széles tüzések egy színű, szürke posztóból. E disz a derek előrésztől az egész hátán körülutva, passereuset képezett. A széles hajtókák, kézelők s a gallér skungsból készültek. A bő és sima ujj szintén kettős tüzésekkel díszítve. A köpeny elől négy, nagy gyöngyházgombbal csukódott. Bélése nehéz, fekete virágos szürke brokát volt.

Selymes puhaságával egy fekete cibelyn-köpeny lepett meg. Ujja nem volt, de a hosszu, derékig leérő gallér szorosan simult a vállhoz. A galléron háromsoros posztóbütés, s a nyaknál egy második kis gallér ugyancsak kerek-ívekbe tűzött posztóbüdeaukál. Fekete duchesse bélése. Elül gombos, kis hajtókákkal. Szabása félbó volt és földig leérő.

Az élénk színházi szezonra való tekintettel a színházi köpenyek és bluzok poitikus tömege is megérkezett már. Ezek között első sorban egy fehér, krétaosztóból szabott, félhosszu köpenyről kell megemlékeznünk, mely csodálásra ragadja szemlézőit. Ennek sajátsága a kétoldalt magasn felérő hasítások, melyeket apró aranygombokkal szorosan belehet gombolni, míg ha könnyű, sokfodra ruhát öltünk alája, nyitva is hagyhatjuk, mely újítás nagyon be fog válni a diszes estélyöltözékeknek. A hasításokat többszörös tüzészisz szegélyezte. Nagy dupla gallér egészítette ki a szép köpenyt; az alsó posztóból, a felső „academicien“-hermelinből volt. A hajtókák végig bodros mousseline de soieval bélelve. Az ujja „pagode“, azaz végtelen bő, selymonnsseline-bodrokkal

és hermelinkézézőkkel. Bélése szivárványszínű, brokát, seccios vagyis fehér virágokkal mintázva.

Vörös, földig éré posztóköpeny is tűnt a sze. münkbe, melynek 30 centiméter skungszegegye, nagy gallérral és kézelő volt a tulajdon prémből. Az ujjá alul egészen bő, egészen sima, egyenes. Elöl-hátul félbó volt e köpeny, melynek bélést vörös duchesse adta.

A színházi bluzok gyönyörűek. Különösen az, amelyik nehéz ivoir-selyemhímzésből van, rózsamintában kivarrva acélkék pillékek, melyek között fényes acélgöngyök ragyognak. A bluz elől nagyon bő, míg a háta sima; oldalt csukódik s a kapcsolást hat kék panne-rosetta takarja. Hozzá ugyanoilyan öv ráncokba tűzve, az alul dudoros ujjakon két ugyanolyan pánt s a gallér is a tulajdon panneból van.

A bluzokról azt lehet mondani, hogy általában hosszuak, inkább derékhoz hasonlóak s a derekát mindig hegyes, különböző szabású öv hosszabbítja jelentékenyen.

Utolsóank még egy fehér duchesse bluzt említünk meg. Ez duchesse-pántokból van huxley-kkel összeállítva. A betélsru előrészen ecru-battiszthimzésből egy széles gallér, mely szeszélyes selymonnsschire fodorra volt megbelevé. A bluz elől nagyon bő dudort képezett álló szegélyekkel. Háta is szegélyes volt. Ujja felül szűk, szegélyekbe tűzött, alul nagyon bő. Az öv elől hegyes, huxley-ktől diszes, valamint a gallér és kézelők is.

Ime halvány árnyékai az idei divatnak. Örülünk, ha loirásunkkal legalább részben kedves olvasónőink képzelete elé tudtuk volna varázsolni a káprázatos valóságot. Aki hitetlenkedik, menjen el Monaszterly és Kuzmik utódnak mütermébe és győződjék meg személyesen.

s. b.

† A bolygó kisasszony. Hármine év előtt egy liverpooli gőzhajó-társaság megakarta nagybóbitani a telepét. Erre a célra szükséges volt egy kis földdarab megvétele. Meg is történt. Egy vén kisasszony volt, aki nagyon olesón adta el a földet, de a szerződésbe belevetette azt a pontot, hogy ő és kísérője a társaság minden gőzösen mindig ingyen utazhasanak. A szerződés aláírása után a kisasszony eladta a házát, a butorait és az elsőben induló gőzörsre ment anélkül, hogy tudta volna, mi az utíránya. Egészen a haláláig mindig a társaság hajóin élt egy hölgykísérő társaságában, akit mindig hirdetés útján keresett és talált és akinek az utköltőségét a kisasszony egyszerűen zsebrevalta. Kiszámították, hogy azért a kis darab földért több mint 40 000 koronát kapott. A társaság több ízben kínálta meg végkielejtéssel, de a kisasszony nem fogadta el. Most meghalt a bolygó kisasszony, aki 30 éven át okozott bánatot a liverpooli gőzhajó-társaságnak.

és a kastélyokban és a várakban, amelyeket uraik még védeni tudtak, megkongatták a harangokat és Tedeumot mondogtak a templomokban.

A rettenetes, a fenyegető oroszlan pedig lehevett a lázadó ország határán és kipihente a fáradalmait.

Jeremiás erőt gyűjtött a támadásra.

X.

Chmielnickij Korzuntól Biala-Zeskiewbe vonult s ott rendezte be főhadiszállását. Serege a folyó másik partján táborozott s elárasztotta az egész kijevi vajdaságot.

Longinus ok nélkül sopánkodott, hogy nem lesz alkalma pogánykoponyákat levágnia, mert a Tuhaj béltakarodásáról szóló hír valótlan volt. A tatárfőnök egész seregével itt maradt, sőt jött melléje más tatárvezér is. Az asovi és astraháni kis cárocskák, akik még sohasem merészkedtek lengyel földre lépni, négyezer embert hoztak magokkal s Biologradból és Budsiakból is jött vagy huszonegyezer tatár, előbb esküdtt százados ellenségei, most szeretett pajtásai és testvérei Saporoginának és a kozákoknak. Sőt Girai Isban khán is hozott tizenkét ezer embert.

A tatárok rettenetes pusztítást vittek véghez. Azokat is kirabolták és lemészárolták, akik nem fogtak fegyvert ellenök, s csak az volt biztonságban felölök, aki Chmielnickij táborába menekült. Ott azonban, ha kedves volt az élete, menekültből lázadóvá kellett vedlenie és a paraszországba a testvérei, a barátai, a hazája ellen harcolnia.

Ukrániának ugyancsak kijutott a szenvedésből. Mikor kitört a lázadás, elsőnek Potocki pusztított rajta keresztül, a megtorlás jelszavával. Azután jöttek a saporoginaiak, most a tatárok és végül a határon állott már a legrettenetesebb hatalom: Jeremiás herceg.

Futott is előle mindenki, nemcsak a csécselék, de a parasztság is a Chmielnickij táborába, az egyetlen menedéket adó helyre. Így gyarapodott a lázadók vezére napról-napra erőben, any-

nyival is inkább, mert az óriási embertömegbe rendet és fegyelmet hozott.

Vaskezével a csécselékből hatalmas haderőt teremtett s a gyakorlatlanokat a esataterén tanította ki. Kastélyok elfoglalására, portyázásra őket külte. Hondsa és Oslap vezetése alatt megtámadták Nataskát, be is vették, a lakosságot az utolsó emberig levágták. Csetvertynski herceg fejét a saját molnára ütötte le, a heregnőt Oslap rabnőjével elhurcolta.

A lengyelek között tetőpontjára hágott a kétségbeesés és a remélés.

Ezt várták csak a Chmielnickij társai, akik régen így nógatták már vezérüket.

— Miért nem indulsz Varsó ellen? Itt honnyész, fűrdes a pálinkában és engeded, hogy a lengyelek békességben fegyverkezzenek.

Az is megessett, hogy az ittas tömeg éjnek idején ott ordított a Chmielnickij sátra előtt.

— Vessz minket a lengyelek ellen!

Chmielnickij pedig keservesen tépelődött. Ő gyújtotta lángra a háborgó kedélyeket, ő adott erőt ebbe a vérszegény fölkelésbe, amely most őt is magával ragadta s mint pelyhet a szél, vitte ösmertelen messzeségekre. A vér megmeredt a testében, ha a jövendőt fürkészte, mert még mindig erősebbnek hitte a köztársaságot a maga kétszáz ezer emberénél.

Végre mégis rászánta magát, hogy tanácsot hívjon össze. Vérbenforgó szemekkel nézett körül az alvezéreinek és durván kiáltott rájuk:

— Nohát, mit akartok?

Senkisem felelt.

— Varsó ellen akartok indulni? Azalatt majd idejön a herceg és mint a vilám, halálra sújtja az asszonyaitokat és gyermekeiteket, azután utánunk ered és hátbátmadja a seregünket. Akkor pedig két tűz között nem menekül meg egy emberünk sem.

Nem mondott neki senkisem ellent.

— A tatárok szövetségében nem bízhatunk sokat. Ma velünk tartanak, de holnap ellenünk

— **A nők rokonszenve.** A múlt évben történt Siemens Györgyöt, a napokban elhunyt német képviselőt a császár ebédre hívta meg, amelyen résztvett a württembergi király is. Az ebéd folyamán szóba került a transvaali háború. A császár megjegyezte, hogy nem érti a németeknek a boerok iránt való lelkesedését.

— A dolog nagyon egyszerű — felelte dr. Siemens, — a lelkesedés azért olyan nagy, mert a nők és gyermekek rokonszenve a boeroké.

A császár nevetve a tédére tított:

— Igaza van, kedves Siemens, az én családomban ugyanígy történik. Az asszonyoktól ered a boerok iránt való lelkesedés. Az én feleségem is reggel alig tudja megvárni az újságokat, amelyek neki a boerok új sikerét jelentik.

— **A Mars rejtélyes csatornál.** A Mars csatornál rejtélyes módon megkettőződtek. Ezeket a csatornákat eddig a legtöbb csillagász óriási méretű mesterséges vizutaknak tartotta. Újabb vizsgálatok szerint a megkettőződés csak optikai csalódások, melyeknek oka távcsöveink lencséinek szerkezeti hibáiban rejlik. De ezt az új magyarázatot sok csillagász nem fogadja el, úgy hogy a Marscsatornák rejtélyes megkettőződésének kérdése még mindig nincs végleg tisztázva.

— **Iszákosság.** Oroszország törvényeinek tizenegyedik kötetében a 153-ik paragrafus ezt mondja: Mindenki nézve egyszerismindenkorra tiltva van: lerészegedni. Aligha van törvény, melyet gyakrabban sértenének meg Oroszországban, mint éppen ezt, de viszont sehol sem sérti a részegeskedés kevésbé a mások személyes biztonságát mint éppen Oroszországban. Az orosz paraszt, ha felöntött a garatra, akkor sokkal kevésbé durva, mint máskor. Amíg például a német a szesznek hatása alatt veszekedővé válik és legénykedik, addig az orosz részeg állapotában ölelgeti, csókolgatja a társait s nem a vitéségnek, hanem a barátságos indulatnak adja tanujelét. Gyakran megeskik, hogy két részegeskedő orosz cimbro karöltve bandukol hazafelé és egymás beöccsése és ölelgetése közben fordul bele az árokba. De ha benne vannak s a kimenekülés reményét eredménytelen kísérletek után feladták, akkor egymást cirogatva alszanak el.

Egy alkalommal Kaufman orosz tábornok hajtattott valamely bazár felé, melynek ajtaja előtt egy részeg orosz katona hevert. A rendőrök élesztési kísérletei a tökrészeg katonával szemben eredménytelenek maradtak, mikor azonban a tábornok nevét említették előtte, akkor hirtelenlén összeszedte minden erejét és a legközelebbi lámpaoszlophoz vándorolt el. E támponthoz megérkezve fölegyenesedett és — egyik kezével az oszlopot karolta át, a másikkal pedig az arra elrobogó tábornoknak szalutált. Kaufman roppant

fordulhatnak, vagy visszatakarodnak a Krimbe és rabzsolgálnak minket visznek el.

Az alvezérei rohagyták.

— No hát, mit akartok, az ördögbe is! Wisniowieckivel akartok megütközni? Ó egymaga is föltartoztatja egész seregünket s azalatt összeszedik magukat a királyi csapatok is és ellenünk jönnek. Nos, válaszlatok.

Válasz helyett azonban mély hallgatás felett. Chmielnickij győzött ezuttal.

— Nos, az inatokba szállt a bátorság? Hát miért nem ösztökéltek már, hogy Varsó ellen menjenek? Azt mondom néktek, hogy ne akarjatok okosabban lenni, mint én és bizzatok meg bennem, hogy én tudom, mi válik Saporogjának és hatalmunknak a javára!

Chmielnickij tudmilk az alkudozásokra, békekötésre gondolt.

Ismerte a köztársaságiakat alaposan, tudta, hogy az országgyűlés inkább szavaz meg jókora kárpótlást is, mint hadviselést és erre a célra új terhes adókövetést. Varsóban pedig nyert ügye volt. A király mellett — akinek a halálhíre még nem jutott el hozzá — sokan voltak a zászlós-urak és udvari főméltóságok közül, akik féltékeny, irigy szemmel nézték az ukrániai urak óriási birtokait s akik kiengesztelték volna az uralkodási a kozáksággal, amelyet aztán a pogányok ellen vezettek volna háborúba.

Az ilyen békekötés néki is szépen jövedelmezett volna. Jóságokat és a főttemani rangot. Ezért időzött Biala-Zerkiebben, ezért erősítette seregét, hogy aztán így szólhasson:

— Csak a hatalmasok egyezkednek egymással. Én is hatalmas vagyok.

Es ha sikerül néki a békekötés, akkor kicsavarta a herceg kezéből is a kardot, amelyet ha nem tesz le: ő lesz az áruló, akár csak éppen Chmielnickij.

Es talán akkor is így fognak egymás ellen indulni a seregeik, mint most, de Chmielnickij mint a király küldötte, mint a köztársaság fővezére vonulna Jeremias elé.

ellensége volt ugyan a részegeskedésnek, de a katonasubordinációérzete annyira megtetszett neki, hogy e miatt szemet hunyt a botrányos állapot előtt. Sőt, miután kocsiját megállította, egy rubelt vett ki a zsebéből a tábornok s ezt átadandó, magához intette a részeg katonát. Ennek az intésekn azonban a katona nem engedelmkedett, mert tudatában volt ama lenyegető katasztrófnának, mely rögtön bekövetkezett volna, mihielyt az egyenes tartását biztosító támpontot, a lámpaoszlopot elhagyja. A tábornok ezt a kivételes engedelmiséget is méltányolta s környezete egyik embere által kézbesítette a részeg katonának a neki szánt rubelt.

— **Özönlés az Ujvilágba.** Félmillió európai kivándorló szállt 1900-ban New Yorkban partra. Ezek közül a hamburg-amerikai vonalon 95 ezer utas, az északnémet Lloyd hajóin 118,700 utas érkezett New Yorkba. A két angol tengerhajózási társaság jóval kevesebbet, 89 ezer személyt szállított. A francia *Compagnie Générale Transatlantique* 39,500; a holland-amerikai hajózási társaság 31,500; az olasz Navigazione Generale 17,500 embert. Ezek a számok fogalmat nyújthatnak a német hajózási társaságok óriási tevékenységéről is.

— **A fák és a villámcsapások.** A különböző fák a villámmal szemben különböző vonzerőt tanusítanak. Egy orosz tudós vizsgálódásai kiderítették, hogy erre nézve a fa zsirtartalma mérvadó. Az erdészeti hivatalok feljegyzései is azt bizonyítják, hogy a zsidus fákat, mint a hársfák, nyírfák és nyárfákat a villám ritkábban sújtja, míg ellenben a zsiszregény fák, mint a jegenyék, tűzfák és juharfák, leginkább azonban a tűlgyekek villámcsapások nyomai sokkal többször találhatók.

— **A föld tengelyének állásváltozása.** Újabb vizsgálatok kiderítették, hogy a föld tengelye, vagyis a föld két sarkát összekötő egyenes vonal más csillagokkal szemben nem mindig foglal el egy-orma helyzetet. Ezen ingadozások ugyan csak néhány méternyi távolság között történnek, eredményükben azonban a föld sarkai egész 27 méternyre tolnak el egymástól. Valószínű, hogy a minden nép vallástörténetében előforduló vízözön is egy ilyen, de nagymérvű tengely-irányváltozásnak az eredménye volt.

— **Üvegpalcok tisztítása.** Gyakran szoktak üvegmósnál apró sörétszemeket használni, pedig az ólom hatása az egészségre veszélyes is lehet, azért tanácsosabb gyenge meleg marószódaoldattal porcellángolyócskákat erre a célra az üvegek mosásához alkalmazni. Egyes üvegeket nyers burgonya-szelet és újságpapiros darabkákkal gyenge meleg víz használatával öblögessük jól ki, miután a nyomdaesték még

Igy gondolkozott Chmielnickij, építve a szép légvárat.

A légvárai ormán azonban fekete varjusereg üldögélt.

A félelem, a gondok, a lelkifurdalás. Milyen vésztijsólan tudnak káromni ezek a varjak!...

Elég erős-e a varsói békepárt? Kezde majd véle alkudozást? Mit határoz az országgyűlés? Hátha nem találnak süketfülekre az ukrániai lakosok sirlalmi és nyögései? Hátha meglátják az érdekeltségűvel főtött szemek is a felgyújtott ország tűzét?

Hátha a hatalmas, a gazdag, a kincseseket féltő uraknak a szava lesz az erősebb?

Es hátha nem boesátják meg neki, hogy százados ellenségeikkel, a tatárokkal szövetkezett? A saját hatalmának a nagysága is agaszította. Ekkora tömeget, ekkora nyers erőt bele lehet-e majd szorítani a kormányzat, a rend, a békeesség korlátai közé? Ez a vad esőcselők enged-e majd zabolát tétetni a szájába?

Es akkor ő ugyan hiába köti meg a békét! Emberei folytatják majd a pusztítást és a vérontást, sőt családott reményeikért még majd őt fizetteti meg, s indulatuk árja, az ágyából kilépő tengerként söpri el őt.

Bezárkózott a szobájába és ivott, napokon, éjszakákon át, aminek persze híre ment a táborban.

— A hetman iszik! — mondták a katonák és követték a vezér példáját.

Ilyenkor fölbomlott a fegyelem, leoldódték a foglyokat, fosztogattak, agya-főbe verték egymást. Egy napon Vyhovski fontoskodva rontott be a vezérhez. Ez a Vyhovski nemes ember volt, aki Korzunál fogságba esett s most iródeákjául fogadta őt Chmielnickij.

A hetman részegen hevert a padlón s jó időbe tellett, míg erős rázással és hideg vízzel lelkét vert beléje.

(Folytatása következik.)

a zsiros és olajos üveget is gyorsan megtisztítja, de mivel az az egészségnek szintén ártalmas, utólagosan forró vízzel kell még azt az üveg falairól lemosni.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

Cáfolat. A *Pol. Ért.* című könyvomatosa azzal a hírrel szolgált a lapoknak, hogy *Szerényi József* miniszteri tanácsos oly nagyszabású áruház létesítésének tervével foglalkozik, amely a kisipar termékeit értékesítené. Illetékes helyről felkértek bennünket annak a kijelentésére, hogy ebből a hírből egy betű sem igaz.

A bodrogközi Tisza-szabályozási társulat a hó 25-én Királyhelmezen tartotta rendes évi közgyűlését gróf *Majláth József* elnöksége alatt. Az elnök bejelentette, hogy az 1902. évi költségvetésben 1,140,375 K. kiadás mellett 1,344,104 K. tevézet van. A kiadás nagy részét a sárospataki, agárdi, bélyi és király-belmezei csatornák építésére fordítják. Elnökké újból gróf *Majláthot* választották meg, alelnökké báró *Seányey Miklós* lett. Végül az elnök örömmel jelentette be hogy a társulat pénzügyi viszonyait rendezni sikerült, úgy hogy most teljesen védhető állapotban van.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára *Budapestben* pénzben 42.— korona, áruban 42.50 korona, *Bécsben* a kontingentált készáru 39.20 korona pénzben, 39.60 korona áruban.

Juhvásár. (A budapesti marhavásártéri vásárpénztár részvénytársaság tudósítása.) Felhajtás 2555 darab juh, — kecske. Jegyzett árak: Éssördnyű ürű 35 f-től 36 f-ig, kivételesen 38 f. — kg.-ként, (vagy) 30 — k-tól 36.— k-ig páronként, középminőségű ürű 34 f-től — f-ig, kivételesen — f. kg.-ként, vagy 24.— k-tól 28.— k-ig páronként, kosokért — f-től — f-ig, kivételesen — f-től — f-ig, vagy — k-tól — k-ig, középminőségű gyapjas — f-től — f-ig, kivételesen — f. kg.-ként, vagy — k-tól — k-ig páronként, kosok legjobb minőség — fillérig, páronként — korona, kivételesen — korona, rackajuhok — fillér, páronként 14—24 korona, szerbiai juhok páronként — korona, romániai juhok páronként — korona, anyajuhokért — fillér kgként (— K-ig páronként), kislejezett juhokért — fillér kgként (14—20 korona páronként) kecskéik — korona páronként. — Változatlan árak mellett az irányzat valamivel élénkebb.

Budapesti konzum-marhavásár. Október 28. Felhajtott 2080 darab szerb marna és pedig 1955 darab szerb ökr, 82 db szerb bika és 40 db szerb tehén — bivaly. Árjegyzések: jobb minőségű ökrökért 50—60 koronáig, kivételesen 63 korona, alárendelt 42—48 koronáig, súlyán 35—40 koronáig, bikákért 40—48 koronáig, tehénkéért 34—40 koronáig, bivalyokért — koronáig métermázsánként. Az irányzat a nagy fölhatás miatt lanyha, az árak a múlt hetéhez képest nem javultak. 400—500 darab valószínűleg eladatlan maradt.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-ívárosi sertés-konzumvásár árjegyzése 1901. évi október 28-án Készlet 943 darab. Erkezett 1061 darab. Összesen 2004 darab. Eladott 1200 darab. Maradt 804 darab. Napi árak: 120—180 kilogramm súlyban 82—88 koronáig, 220—280 kilogramm súlyban 84—89 koronáig, 320—380 kg. súlyban 84—88 K-ig. Öreg nehéz páronként 400—500 kilós 80—86 koronáig. Malac 70—76 korona. Az irányzat vontatott.

Bécsi vágómarhavásár. Október 28. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A st.-marxi központi vásárcsarnokban ma megtartott vágómarhavásárra felhajtott: 4254 darab magyar fajtajú, 405 darab galíciai fajtajú, 58 darab bukovinai fajtajú, 708 darab német fajtajú, összesen tehát 5420 darab szarvasmarha, közülük — legelő. — borjú.

Gyenge fölhatás miatt nem volt jó a hangulat. Az üzletek a múlt heti árak mellett köttettek.

Jegyzések: 100 kilogrammonként 60 súlyban: magyar hizókör L. minőségű 72—77 fillér, kivételesen —81 fillér, II. minőségű 62—70 fillér, III. minőségű 54—61 fillér, galíciai hizókör L. minőségű 70—74 fillér, kivételesen — fillér, II. minőségű 65—69 fillér, III. minőségű 58—64 fillér, német hizókör L. minőségű 76—87 fillér, kivételesen 86 fillér, II. minőségű 70—75 fillér, III. minőségű 60—69 fillér. Legelő ökr 50—60 fillér, bika és tehén 100 kilogrammonként 40—64 korona. Kivételesen 68 korona.

A budapesti gabonátözsde.

Budapest, október 28.

A mai buzaüzlet tartott irányzattal nyílt meg. Később azonban a malmok korlátozott vételekedve következtében nyugodt lett az irányzat és 26,000 métermázsas buza került forgalomba változatlan áron.

Rozs el volt hanyagolva.

Zab és tengeri változatlan maradt.

Eladott:

Buza. Tiszavidéki: 300 mm. 80 k. 8 K. 62½ f., 200 mm. 805 k. 8 K. 62½ f., 100 mm. 795 k. 8 K. 52½ f., 100 mm. 79 k. 8 K. 45 f., 600 mm. 79 k. 8 K. 50 f., 250 mm. 79 k. 8 K. 45 f. felső, 200 mm. 79 k. 8 K. 47½ f., 100 mm. 785 k. 8 K. 47½ f., 100 mm. 785 k. 8 K. 40 f. felső, 100 mm. 784 k. 8 K. 40 f., 100 mm. 785 k. 8 K. 30 f., 100 mm. 785 k. 8 K. 30 f., 200 mm. 78 k. 8 K. 30 f., 100 mm. 78 k. 8 K. 30 f., 500 mm. 775 k. 8 K. 30 f., 100 mm. 775 k. 8 K. 30 f., 100 mm. 775 k. 8 K. 30 f., 100 mm. 775 k. 8 K. 30 f., 100 mm. 75 k. 8 K. 30 f., 100 mm. 78 k. 8 K.

47 1/2 f., 400 mm. 78 k. 8 K. 47 1/2 f., 300 mm. 78 k. 8 K. 47 1/2 f., 200 mm. 77-8 k. 8 K. 37 1/2 f., 100 mm. 77-7 k. 8 K. 22 1/2 f., 250 mm. 77-3 k. 8 K. 30 f. kevert.

Békés-Csabai: 500 mm. 79 k. 8 K. 45 f. Fehérmegyei: 200 mm. 78 k. 8 K. 40 f., 100 mm. 78 k. 8 K. 30 f., 1500 mm. 75 k. 8 K. 15 f. Pestmegyei: 250 mm. 78 k. 8 K. 50 f., 100 mm. 78 k. 8 K. 25 f., 500 mm. 78 k. 8 K. 35 f., 400 mm. 78 k. 8 K. 35 f., 400 mm. 78 k. 8 K. 32 1/2 f., 100 mm. 78 k. 8 K. 15 f. sárga, 900 mm. 78 k. 8 K. 40 f., 800 mm. 77 k. 8 K. 15 f., 800 mm. 76-2 k. 8 K. 20 f.

Bánsági: 300 mm. 76 k. 8 K. 20 f., 1550 mm. 75-5 k. 8 K. 07 1/2 f. Szerbiai: 6900 mm. 75-7 k. 7 K. 65 f. O-buza: Raktárúru: 2650 mm. 76-8 k. 8 K. 12 1/2 f.

Mind három hónapra. Rozs: 100 mm. 7 k. 07 1/2 f. 300 mm. 6 K. 93 f. par. Arpa: 100 mm. 6 K. 10 f. par. Zab: 100 mm. 7 K. 27 1/2 f., 200 mm. 7 K. 17 1/2 f., 100 mm. 7 K. 12 1/2 f., 150 mm. 7 K. 10 1/2 f. Tengeri: 900 mm. 6 K. 25 f. ab hajó, 1000 mm. 5 K. 20 f. kocsira rakva. Köles: 100 mm. 4 K. 60 f. kocsira rakva, 100 mm. 4 K. 50 f.

Kézpénzfizetés mellett. A készáru hivatalos jegyzése a budapesti árú- és értéktőzsde szokásai szerint kézpénzben 50 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

Table with columns for 'B u z a', 'Kilós', 'Kilogramm ára', 'K-tól', 'K-ig', 'Kilós', 'Kilogramm ára', 'K-tól', 'K-ig'. Rows include Tiszavideki, Fehérmegyei, Pestvidéki, Bánsági, and Köles.

Table with columns for 'Egyéb gabonafélék', 'Kilós', 'Kilogramm ára', 'K-tól', 'K-ig'. Rows include Rozs, Arpa, Zab, Tengeri, and Köles.

A határidőüzlet folyamán a következő kitések történtek:

Table with columns for item and price. Rows include Buza októberre, Áprilisi buza 1902., Rozs októberre, Áprilisi rozs 1902., Zab októberre, Áprilisi zab 1902., Májusi tengeri 1902.

Déli egy óraker a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Table with columns for item and price. Rows include Buza októberre, Magyar buza októberre, Áprilisi buza 1902., Rozs októberre, Áprilisi rozs 1902., Zab októberre, Áprilisi zab 1902., Májusi tengeri 1902.

Délután fél 5 óraker zárul:

Table with columns for item and price. Rows include Buza októberre, Buza áprilisi, Rozs októberre, Áprilisi rozs 1902., Zab októberre, Áprilisi zab 1902., Májusi tengeri 1902.

A budapesti értéktőzsde.

A mai előtőzsde várakozó álláspontot foglalt el aminek folytán igen csekély forgalom mellett alig történtek változások.

A helyi piac előtőzsdénken el volt hanyagolva. A déli tőzsde a trónbeszéd által keltett kedvező hatást nem tudta a külföldi alacsonyabb jegyzések folytán kitüntetni s a zárlat gyengébb volt.

A helyi piac is lefelé irányult. Valuták és ércváltók merevebbek. Az előtőzsde: Csendes.

Kötések: Magyar hitelrészvény 635.—636.—, Osztrák hitelrészvény 619.—621.—, Államvasutak részvény 621.—624.—.

A déli tőzsde: Gyengébb. Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 634.—635.—, Osztrák hitelrészvény 618.—620.—, Államvasutak 621.—623.—, Rimamurányi 427.—430.—, Jelzálogbank 440.—, Magyar leszámlítóbank 411.—. Forgalmoban került továbbá: Saigótárjai kőszónbánya 521.— korona.

Utóközse. A 4 órai zárlatkor maradt: Osztrák hitelrészvény 618.—, Magyar hitelrészvény 636.—, Leszámlító 411.50. Rimamurányi vasmű 427.—, Osztrák-Magyar államvasuti részvény 620.50. Közúti vasut 556.—, Villamos vasut 279.— korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonzerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyzék-bizottság hivatalosan a következő árlolyamokat állapította meg:

Jegyzék: Horemag: lucerna magyar 42.—48.—, korona, vörös aprószemű 40.—45.—, korona, vörös erdélyi —, korona, vörös bánsági —, korona, közepszemű 46.—49.—, korona, nagy szemű 50.—54.—, korona. Disznósír: budapesti 51.50—52.—, korona, vidéki —, korona. Táblaszalonna: légszártított vidéki —, korona, városi 4 darabos 44.—44.50, korona, 3 darabos 45.—45.50, korona, üstölt —, korona, Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 14.50—15.—, korona, 120 darabos —, korona, 100 darabos 15.50—16.—, korona, 85 darabos 16.—16.75, korona, azonnalszállításra, Szerbiai szokás szerinti minőség 14.50—16.—, korona, 100 darabos 15.50—16.—, korona, 85 darabos 16.—16.25, korona, Szilvaiv: slávoniai —, korona, szerbiai 17.—17.50, korona, azonnal való szállításra.

A bécsi gabonátőzsde.

Bécs, október 28. (A Budapesti Napló telefonjelentése). Noha a hét végén a külföldi piacok általában lanyha irányzatot jelentettek, az itteni határidőüzlet szilárd magatartást mutatott; különösen zab, amely az aránylag jó kereslet következtében ószre 2 fillérrel, tavaszra 4 fillérrel javult és ezt az emelkedést zárlatig is megtartotta. Egyebekben az árlolyamok nem változtak, csak éppen rozs maradt hátrányban 2-3 fillérrel a tegnapi árlolyam mögött. Buza ószre 8.27, buza tavaszra 8.58—8.59—8.58, rozs ószre 7.31—7.29, rozs tavaszra 7.48—7.47, zab ószre 7.32—7.33, zab tavaszra 7.62—7.65, tengeri május—juniusra 5.42—5.43—5.42, tengeri szeptember—októberre 5.47—5.48 korona. Zárlatkor maradtak: Buza tavaszra 8.57, rozs tavaszra 7.47, zab tavaszra 7.64 korona.

A bécsi értéktőzsde.

Az előtőzsde általános üzleti csöndesség mellett indult.

A déli tőzsde kezdetén nagyon csöndes volt az irányzat: árlolyamokban kevés változás állott be.

Zárlat nyugodt.

Bécs, október 28. (Magyar értéktőzsde) 4 1/2-os aranyárjárdék 118.55. Ísza és szeged kölcson sorsjegy 144.25. Magyar vasuti kölcson ezüstenben 100.—, Magyar keleti vasuti állami kötvény 119.—, Magyar eszámítók- és pénzváltóbank 410.—, Rimamurányi vasműrészvény 424.50. Magyar koronajárdék 99.—, 4 1/2-os Magyar földleherm. kötvény 92.65. Magyar hitelbank részvény 621.50. Magyar nyerevény kölcson sorsjegy 178.25. Kassa-oderbergi vasuti részvény 350.—, Magyar kereskedelmi bank 2390. Magyar cukoripar 1690.

Bécs, október 28. (Osztrák értéktőzsde) 4 2/3-os papírjárdék 98.55. 4 1/2-os osztr. aranyjárdék 118.70. 1890-os sorsjegy 139.—, Osztrák hitelsorsjegy 402.—, Angol-osztrák bank 262.25. Bécsi bankjegyzet 420.50. Osztrák-magyar bank 1000.—, Déli vasut 62.—, Dunagőzhajózási részvény 773.—, Dohányrészvény 273.—, Császari és királyi arany 11.32. Német bankváltók 117.22. 4 2/3-os ezüst járdék 98.40. Osztrák koronajárdék 99.50. 1894-iki sorsjegy 217.—, Osztrák hitelintézet részvény 617.50. Unionbank 514.—, Osztrák Lánorbank 393.50. Osztrák-magyar államvasut 620.50. Elbavölgyi vasut 470.—, Alpeisi bányarészvény 351.50. 20 frank. arany 19.33. Londoni váltó 239.10. Bécsi Íranyway Litt E. 235.50. Bécsi Íranyway Litt A. 240.—, Lipót köb 335.—, Az irányzat nyomott.

Bécs, október 28. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése). A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 617.75. Magyar hitelrészvény 632.50. Angol-Osztrák bank 262.75. Bécsi bank-egyesület 421.—, Union bank 615.—, Lánorbank 394.—, Osztrák-magyar államvasut részvény 620.—, Déli vasut 62.—, Elbavölgyi vasut 470.—, Eszaki nyugati vasut részvény 462.—, Dohányrészvény 273.—, Rimamurányi vasut 425.50. Alpeisi bányarészvény 349.—, Májusi járdék 98.55. Magyar korona járdék 93.—, Török sorsjegyek 91.25. Német birodalmi márká 117.30—35. Napoleon d'or 19.03.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, október 28. (Tőzsdéi tudósítás). A lapok jelentése szerint Barc, a Bohumi Aéc-Egyesület vezérigazgatója, azt a kijelentést tette, hogy a bécsi arany már meg jutott a legalacsonyabb fokra. Ez a mai tőzsde hangulatát meglehetősen kedvezőtlenül befolyásolta. Kohértek árlolyama érzékenyen esett és köszönbányarészvények is jelentékenyen hanyatlottak. Bankok eléggé tartották magukat. Járdékok közül spanyolok bágyadtak, földközi-tengeri- és kelet-porzországi déli vasut-részvények gyöngök. Nagy üzleti kedvettség mellett a forgalom a tőzsde második órájában igen korlátolt volt. Ipari értékek kézpénzpiaca ingadozó. Utimópénz 3 1/4. Magánleszámlítósi kamatláb 2 1/2.

Berlin, október 28. (Zárlat). 4 2/3-os papírjárdék —, 4 1/2-os osztrák aranyjárdék 101.25. Elbavölgyi vasut 99.30. Magyar koronajárdék 93.90. Osztrák-magyar államvasut 133.40. Kassa-oderbergi vasut —, Bécsi váltóár 85.25. Magyar vasuti beruházási kölcson 102.80. Alpeisi bányarészvény —, Disconto-Commandit 170.90. Általános villamosági Edison 179.—, Gelsenkirchen 156.75. Laura-köhó 178.50. 4 2/3-os ezüstjárdék 98.50. 4 1/2-os magyar aranyjárdék 99.90. Osztrák hitelrészvény 194.60. Déli vasut 16.25. Károlyi Lajos vasut —, Orosz bankjegyek 216.00. 4 1/2-os új orosz kölcson 95.75. Török dohányrészvény —, Olasz járdék —, Magyar hitelbank —, Dynamit Irusi —, Harpeni 154.—, Az irányzat csendes.

Berlin, október 28. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata). Esti forgalom 4 1/2-os magyar aranyjárdék 99.80. Magyar koronajárdék 93.90. Osztrák hitelrészvény 194.50. Osztrák-magyar államvasut 133.40. Déli vasut 16.25. Eszaki nyugati vasut 216.60. Elbavölgyi vasut —, Orosz bankjegyek kézpénz —, Buschtiehradi —, Orosz bankjegy —, (Ultimo) Lombard —.

Frankfurt, október 28. (Zárlat). 4 2/3-os papírjárdék 98.50. 4 1/2-os osztrák aranyjárdék 101.30. Magyar koronajárdék 94.—, Osztrák-magyar bank 116.70. Déli vasut 16.30. Elbavölgyi vasut 119.—, Londoni váltóár 203.70. Bécsi bankjegyzet 100.50. Villamos részvény 116.—, 3 1/2-os magyar aranykölcson 83.75. 4 2/3-os ezüstjárdék 98.30. 4 1/2-os magyar aranyjárdék 99.90. Osztrák hitelrészvény 194.90. Osztrák-magyar államvasut 133.50. Eszaki nyugati vasut 117.—, Bécsi váltóár 85.16. Párisi váltóár 812.25. Unio bank —, Alpeisi bányarészvény 172.50. Az irányzat gyenge.

Frankfurt, október 28. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata). Arányokom januárja. Esti forgalom Osztrák hitelrészvény 194.90. Német bank —, Disconto 170.90. Berlini kereskedelmi bank —, Gelsenkirchen —, Harpeni —, Laura-köhó 151.25. Olasz járdék 99.—, Nyugodt.

Hamburg, október 28. (Zárlat). 4 2/3-os ezüstjárdék 98.50. 1890. sorsjegy 140.50. Déli vasut 16.05. 4 1/2-os osztrák aranyjárdék 101.—, Osztrák hitelrészvény 195.—, Osztrák-magyar államvasut 133.75. Olasz járdék 89.90. 4 1/2-os Magyar aranyjárdék 99.60. Az irányzat csöndes.

Páris, október 28. (Zárlat). Osztrák-magyar államvasut 993.—, 4 1/2-os osztrák aranyjárdék 100.25. Osztrák Lánorbank —, 3 1/2-os francia járdék 130.45. Ottománbank 509.—, 3 1/2-os francia járdék —, Alpeisi bányarészvény —, Déli vasut —, 4 1/2-os magyar aranyjárdék 102.—, Párisi bankrészvény 956.—, Olasz járdék 98.75. Francia törleszt. járdék 99.20. Osztrák földhitelintézet részvény 1202.—, Török dohányrészvény 306.—, Az irányzat szilárd.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Október 28. A szeritűzeti irányzata változatlan.

A) Előzetes értékek: I. Magyar elsőrendű: Oreg nehéz (páronként 400 kilogramm feletti súlyban) — fillérg. Oreg közep (páronként 300—340 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. Fiatl nehéz (páronként 320 kilogramm feletti súlyban) 92—93— fillérg. Fiatl közep (páronként 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 91—92— fillérg. Fiatl könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kilogramm feletti súlyban) — fillérg. Közep (páronként 240—280 kilogramm súlyban) — fillérg. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. III. Romániai: Nehéz (páronként 320 kilogramm feletti súlyban) — fillérg. Közep (páronként 250—320 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. V. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogramm feletti súlyban) 88—90 fillérg. Közep (páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 86—88 fillérg. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 84—86 fillérg.

Szeritűlési szám 1901. október 28. napján volt készlet 39.44 darab. — 1901. október 27. napján behajtott 1228 darab. 1901. október 27. napján elszállított 999 darab, 1901. október 28. napjára maradt készletben 39.070 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Október 28. —

Kinevezések. Az igazságügyminiszter Vajna Károly szegedi börtönigazgatót, — a budapesti országos gyűjtőfogházhoz való egyidejű áttelepítés mellett, a VII-ik fizetési osztály 3-ik fizetési fokozatába; a vallás- és közoktatásiügyi miniszter Krantz Antonia újvidéki állami polgári leányiskolai helyettes tanitónőt ugyanezen iskolához segédtanitónővé; Ortmann Katalin okleveles tanitónőt a szakálhási állami elemi népiskolához; Szilvácsy Malvin okleveles tanitónőt a szerencsi állami elemi népiskolához rendes tanitónővé; a dévai pénzügyigazgatóság Hirsch Izidor hátszegi lakost a hátszegi adóhivatalhoz ideiglenes minőségű díjtalan adóhivatali gyakornokká; a temesvári pénzügyigazgatóság Rebb Béla végzettségű középiskolai tanult az uradai adóhivatalhoz díjtalan gyakornokká; — a tengerészeti hatóság Cattarinich Arrigo, Randich János, Trohar Ferenc, Medanich Antal, Peselj Jakab és Pakurich Vladimir kereskedelmi hadnagyokat hosszujáratú tengerész-kapitányokká, Benkó Lajos és Randich Lajos tengerészeket pedig hosszujáratú tengerész-hadnagyokká; — a dohányjárdéki központi igazgatóság Góda Gyula eszagrádi, Tóth Endre vásárosnaményi, Vaj Dezső pápai, Hübner János budapesti-öbűdi, Sepich Farkas Santo fümei, Nagy Ferenc debreczeni és Skaltiz Zoltán Ferenc kassai díjtalan dohányjárdéki gyakornok-jelöltet díjtalan dohányjárdéki gyakornokokká nevezte ki.

Véglegesítés. A belügyminisztérium ideiglenes vezetésével megbízott miniszterelnök az anyagioldali állami elmeogyintézethez ideiglenesen kinevezett Gadgah János elemzési tisztet ezen állásban véglegesítette.

Áttelepítés. A vallás- és közoktatásiügyi miniszter Kecsethy Gyula perlaki állami elemi iskolai tanitót a sziget-kamarai állami elemi iskolához, jelen minőségében, áthelyezte.

Pályázatok. A pozsonyi pénzügyigazgatóság kerületében pénzügyi szemléstől állásra 14 nap alatt. — Az ungvári pénzügyigazgatóság kerületében pénzügyi fővizsgálói állásra 14 nap alatt. — A budapesti—ferencvárosi dohánygyárnál hivataloslagi állásra november 30-ig. — A kereskedelmi muzeumnál szolgálati állásra november 30-ig. — A moóri járásbírósnál irnokai állásra november 30-ig. — A moóri járásbírósnál irnokai állásra november 30-ig. — A szobránczi járásbírósnál albirói állásra 2 hét alatt. — A fogarasi járásbírósnál segédlelkönyvezetési állásra 2 hét alatt. — A kapuvári adóhivatalnál ellenőri, esetleg adótitási állásra 2 hét alatt. — A pankotai adóhivatalnál gyakornoki állásra 14 nap alatt. — A székelyhídi adóhivatalnál adótitási állásra 2 hét alatt.

Időjelzés.

— Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. —

Budapest, október 28.

A tegnapi eszaki nyugati depresszió kelet felé húzódná, ma a hotteni órák felé helyezkedett el és aránylag nagy mélységű lett. A maximum magja Oroszország belseje felé vonult: Közép-Európát különösen magas légnymás borította. Európában az idő jobbra felhős és még hűvös; kisebb esők csak szórányosan voltak.

Hazánkban az idő tulnyomóan boros és nyugaton helyenkint esős volt: a hőmérséklet változatlan maradt.

Küldés: Lényegtelen hőváltozással tulnyomóan száraz idő várható, legfeljebb a tengerparton némi esővel és helyenkint reggeli köddel.

Napirend.

Naptár: Kedd, október 29. Római katolikus: Nárcisz pk. — Protestáns: Nárcisz. — Görög-orosz: (október 16.) Loncsin. — Zsidó: Marcheschun 16. — Nap két: 6 óra 25 percek. — Nyugszik: 8 óra 30 percek. — Hoid két: 6 óra — percek délután. — Nyugszik: 8 óra 29 percek reggel.

A földművelésügyi miniszter fogad délután 5 órakor. Nemzeti Múzeum. Régiszejtár nyitva van délelőtt 9 órától délután 1 óráig. Többi terei 1 korona belépődij mellett tekinthetők meg. Országos képtár zárva. Iparművészeti múzeum és az iparművészeti társulat állandó bazárja az Üllői-úton nyitva délelőtt 9—1-ig. Teknőgömbi Iparmúzeum. Nyitva délelőtt 9—1-ig. Mezőgazdasági Múzeum (Kerepesi-ut 72.) délelőtt 9-10 óráig. A földtani intézet múzeuma (Stefánia-ut 14.) nyitva d. e. 10—1-ig. Belépődij 1 korona. Közlekedési múzeum zárva. Az Akadémia Goethe-szobája zárva. Múzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 1 óráig.

Akadémiai könyvtár nyitva délután 3 órától 7 óráig. Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 12 óráig. Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődij 60 fillér. Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtár és keleti mintatár: V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatásos órák: délelőtt 8-10 délután 2 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelmörtörténeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az ipar-levelezetesség árusításokat is eszközöl) a városligeti útcarnokban nyitva: délelőtt 5 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

Felöltő és téli-ulster.

Téli-ulster 18 frt, télikabát 16 frt, téli loden-kabát, meleg béléssel 6 frt, mindez tiszta gyapjuból, Rothberger Jakabnál cs. és kir. udv. szállító Budapest, IV. Váci-utca 6. Ruhák becsereltetnek.

Titkos betegségek ellen

25 évi, részben katonatorvosi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magyar orvos tapasztalatai után legmelegebben ajánlható

D. R. KAJDACSY,

V. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos

Electrotherapiai rendelő-intézete

IV. Kigóy-utca 5. I. em. Klottid-palota (Atjáróház és Lift használat).

A legelhanyagoltabb higycsőfolyásokat, leg súlyosabb higycsőfolyásokat, bujakóros sebeket, pyhilit, az önfertőztetés utóhatásait

Elyengült férfierőt

az orvosi világ által legújabbban olyannyira felkarolt és hatásában pártatlan sikert

Electro-massage

vagy Psychrophor

által, magömléseket, nőknél féhérfolyást befőzés, keméris, a legmagasabb bőrbetegségeket, valamint ifjúkori bűnök következtében berállott ideg és ennek utókövetkezményeképp létrejött hátramaradékokat gyógyít a legújabb gyógy mód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel.

Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig; este 7—8 óráig. Nőeknek ugy mint férfiaknak külön be és kifjárt.

Külön váróteremek.

Levelekre díjtalanul azonnal válaszoltatik; esetleg gyógyszerokról is gondoskodva lesz.

PRÓBA SZERENCSE!

Kétkijáratos levelezőlapot tett megrendelésé elegendő, hogy meggyőződést szerezzen cipőnájóságáról, mely ha nem felel meg, a pénz haladéktalanul visszaadom.

Minden cipőért egy évi jótállást vállalok, ha az általam fölaltat „GUTZ” kenőcsöt, melyet ingyen adok, bekeni. Nértéknek elegendő egy papirlapon harisnyánca a lábaltal rajza. Kérje képes árjegyzékem ingyen.

AGULÁR IGNÁTZ

Budapest, DEÁK-TÉR 6.

Férfiak ingyen kapnak

egy legújabb találmányu gyógyszer, melylyel az elgyengült erőt visszanyerhetik. Mindenki, aki ezíránt ír, kap egy próbacsomagot, egy 100 oldalas könyvvel postán, jól becsomagolva. Ez egy csodálatos esodagyógyszer, mely már ezeket mentett meg, kik fiatalokri kihágások miatt neki betegségekben, syphilis és elgyengült férfierőben szenvedtek. E céből elhatározta az intézet, mindenkinek egy esomag gyógyszerrel felvilágosító könyvvel együtt ingyen küldeni. A háziszerral a baj odanaza gyógyítható és mindenki, a ki fiatalokri kihágások miatt neki betegségekben, szellemi gyengeségben vagy krónikus bajokban szenved, othon gyógyíthatja magát. Ezen gyógyszer közvetlen hat azon szervekre, melyek erőt szűkségének, és esodálatosan gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Órögök és fiatalok irhatnak a „State Medical Institut”-nak alantí címen, honnét nekik a esomag haladéktalanul megküldték. Az intézet elsősorban azokat akarja megmenteni, kik kezelés miatt othonuknál nem hagyhatják el. A próbaküldemény bebizonyítja, hogy mily könnyen lehet a veszedéme megból othon is megmenekülni. Az intézet nem tesz kivételeket. Mindenki írhat a gyógyszerért bárhonnét is magyarul, mire neki diszkórium mellett egy gyógyszerküldemény küldeték felvilágosító könyvvel együtt. Írjon azonnal. A küldemény oly szövege van esomagolva, hogy tartalmát senki sem gyanítja. A levelek következőleg címzendők: State Medical Institute, 9. Elektrom Building, Fort Wayne, Ind., America és minden levél bérmentesítendő.

660,000 korona nyerhető

a következő 7 darab eredeti sorsjeggyel: 3 Jásziv-sorsjegy, 1 Bazilika-sorsjegy, 1 magyar vörös-kereszt-sorsjegy, 1 olasz vörös-kereszt-sorsjegy, 1 3%-os osztrák földhitel-nyeremény-jegy ÉVENKINT 14 HUZÁS. Legközelebbi húzások már november 2-án és 15-én.

SZALAI és TÁRSA

bank- és váltó-üzlet, a m. k. szob. osztályosrajtók főosztálya Budapest, VII., Erzsébet-körút 12. (Dobány-utca sarok). Pénzkölcsön minden mennyiségű sorsjegyekre és értékpapirokra

Legszébb Legjobb Legolcsóbb PAP, PAP, PAP

Table with 2 columns: Item description and Price. Includes items like 1 szobahálható vasgőz ábr, 1 kivehető matraca, 1 rongy paplan, etc.

GICHNER JANOS

paplan, és kárpitosra gyáros, szőnyeg, függöny, vabuőr stb. nagy raktára Budapest, VII., Erzsébet-körút 20.

Olecsó butor-eladás.

Table with 2 columns: Item description and Price. Includes items like 2 szekrény, 2 ajtó fényezett, 1 ág, fényezett, 1 ójsli szekrény, fényezett, etc.

Nagy válogaték egyszerű, valamint a legdíszesebb kivitelű butorokban. fővárosi asztalos és kárpitos butortelepe Budapest, Erzsébet-tér 18 Sas-utca sarok, I. emelet.

Veszek

zálogházi cédulát régi arany ezüstárút brillant és grémánt árít a legmagasabb árak mellett

FRIED A.

órák és ékszerész Kerepest-ut 2. szám.

ÉUZY

SORSJEGYEKRE ÉRTEKPAPIROKRA (visszaadható totó) szerinti kisebb részletekben is bármily összeget igen olcsón ad

Köváry Ármin bank- és váltó-üzlet vezetője, Budapest, IV. k. Ferenciek-tere 9. Graf Csirák-palota.

Zálogházból veszek cédulákat.

Eladok 13 intos ezüst evőkészletet 12 szemelyre 140 frt, 6 szemelyre 65 frtd kezdve és feljebb. Mindennemű finom ezüst tárgyak barokk és francia stílusban. Nagy raktár arany férdi érmék, kő, maszk aranygyémántok 2 forint 40 kr. arany férdi-órák 12 frt, arany női órák 9 frtd kezdve 12 darab masszív evőkészlet 6 frt 50 kr.

Képes árjegyzéket bérmentve és ingyen.

Grünberger A. Béla örökösöl

Budapest, Harisbazár. Váci-utca 30. l. em. 23.

Erzsi néni Szakácskönyvei

a legnépszerűbb és leghasznosabb szakácskönyvek, melyek a szakácsművészet egy-egy ágát részletesen ismertetik és az idő szerinti átdolgozás általánál a szakácsművészet iradalmában

A hal és vadölő készítése című kötet 400 receptet a legkülömbözőbb halak, nemkülömben rákok, tengeri rákok, csigák, bókák elkészítéséről. — Árs köte 2 korona.

A testtök könyve. Fűt és sült testtök készítésének gyakorlati kézikönyve. Tartalma: borba való testtök, gombócok, félék, metélek, galusok és rétesek, pudingok, kockák és kacsák, csirke, csirke, saláták, saláták, cukor- és gyümölcsételek. — Árs köte 2 korona.

Hogy kell beüzemeltetni? A gyümölcs, fűszerek, befőtt készítésének gyakorlati kézikönyve. — Árs köte 2 korona.

Megrendelő: Lampel Róbert (Wollaner F. és Fiai) Cs. és Kir. Könyvtársaságban Budapest, Andrássy-ut 21. Kapcsolat minden könyvkereskedésben.

Kataphoresse NEM I DEG és NEM BETEGSÉGEK. radikális gyógyítására legjobban ajánljuk Dr. MITZGER kiváló gyógyhatásairól elismert intézet Budapest, VI., Teréz-körút 44. l. em. Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytán honorarium teljes gyógyulás után fizetendő.

Mexikói! elegáns, egyszerű, nyári kalapok, fehérek, könnyű kelmeből, minden felbőszítésre jó, tollas széllel, összehajtható és a zsebben könnyelmesen hordható. Legjobb öveser a napugrák ellen. Nincs többé homlok izdardag! Úrak és hölgyek, nemkevébb kirándulásokat rendező egyesületek részére egyaránt alkothatók. Árs: 4 darabonál a pénz előzetes beklüdtetés 2,50 kor. 12 darabonál 5 fill. több, 3 darab 6 kor., 6 darab 10 kor., 12 darab 15 kor. Bérmentesítés külön. Széküdti Kann Ignác, Bécs, II. Nickelgasse 3.

Női betegségeket, mint egyáltalában kifolyást és méhajt fel-Lysoferrin. tinnő gyors gyógyítja az általán előállított. Ezen befekendő por kintán hatással bír idit és új féhérfolyásnál, anyamehburjánás és az anyaméhgyulladásnál, valamint minden más tartós női bajnál. 1 doboz Árs 3 korona és egy dupla doboz Árs 5 korona. Erőmegújító-elixir, hatásban a mai napig utól nem ér szer, mindennemű győzősegi bajoknál, de különösen elgyengült férfierő (impotencia) ellen kintán szer, valamint vérszegység, apókór, ideggyengeség, valamint nők magzatlanosságát és önkéntelen megömlését. Egy kis üveg Árs 3 korona és egy dupla üveg 5 korona. Injectio Lysoferrin és Capsulae Lysoferrin kintán szer gonorrhoeis kifolyásoknál a higycsőgyulladásnál, még ha elavult is, gyorsan és biztosan gyógyíthatók, már nagyon befekendő és Capsulae hordóval elegendő, hogy a lehevesebb folyást megszüntesse. Egy üveg injektio Lysoferrin 2 korona és egy doboz Capsulae 2 korona. Postai megrendelések postaköltségetek. — 5 koronán felül megrendeléseknél esomagolva van széküdteték. Szakácskönyv hálírat vas, hálírat fentebe szerék segítettek. Mint egyéni valdian kapható: Erős Aladár gyógyszerárban a Szent Jánoshoz, Nagy-Kikindán 2. sz.

„ANKER” élet- és járadék biztosító-társaság. Magyarországi vezérképviselő: BUDAPEST, VI. ker., Deák-tér 6. szám (Anker-udvar), a társaság saját házában. Alapítva 1858. Összes vagyon 138 millió korona Biztosítási állomány 505 millió korona Eddigi kifizetések 232 millió korona A nyereség-részesítéssel biztosítottak vegyes és haláleseti biztosításoknál A osztályuk szerint — ugy mint 26 év óta állandóan — az évi biztosítási díj 25%-ot kapták középszében kifezetve, míg a vegyes és takarékpénztári biztosításoknál B osztályuk szerint (évenként emelkedő osztály) a biztosítási kezdete óta befizetett összes díjak 3%-a, ugymint a biztosítási tartam 3 éve után, 4 év után, 5 év után, 6 év után, 7 év után 9%, 12%, 15%, 18%, 21% fizetett ki középszében. Előnyös kiházásitási és vegyes biztosítások. Prospektussal és felvilágosítással szolgál a fenti magyarországi vezérképviselő, (nová ügynökökkel iránti ajánlatok is intézendők), valamint a társaság ügynökei.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Kedd, 1901. október hó 29-én.

Carmen.

Opera 4 felv. Zenéjét szerzerette Bizet. Szövegét írta Meilhac és Halévy L. Fordította Abrányi Emil. Személyek: Don José Kerécsy, Escamillo Boek, Dancaire Váradi, Remendado Kiss, Zuniga Kornai, Morales Mihályi, Lilas Pastia Gonda, Carmen Bartolucci, Micaela Kann, Frasquita Berts M., Mercedes Payer M.

Kezdeté 7 óraker.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kedd, 1901. október hó 29-én.

A vörös talár.

Práma 4 felv. Irta Brioux. Fordította Fábíán István. Személyek: Vagret Mihályi, Vagretné Rákosi, Bertha Vizvári M., Bunerat Gabányi, La Bouzulu Dömön, Ardeuil Dezső, Mouzon Gál, A főügyész Gyenes, Elnök Ujházi, Benoit Rózsabegy, Mondoubleau Nádaj, Etchepare Beregi, Yanette Márkus, Etchepare anyja Fáy Zilahi.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Kedd, 1901. október hó 29-én.

A vestaszűzek.

Operett 3 felvonásban. Szövegét írta Dopré és Bernéde. Fordították Bálint Dezső és Mérei Adolf. Zenéjét szerzerették Le Roy és Clerice. Személyek: Diogenes Ráthonyi, Patsies Sziklai, Pyrogena Ledófsky, Scopas Dalnokai, Penelope Sziklainé, Cypria Szoyer, Lysins Domocos, Mátrai Margó, Turesányi Almássy, Lampoas Stoll B.

VIGSZÍNHÁZ.

Kedd, 1901. október hó 29-én.

A szálka.

Vígjáték 1 felvonásban. Irta Mocsári Béla. Utána: Pálmay Hka asszony vendégfelléptével: Pillangó kisasszony. Énekes dráma 2 szakaszban. Irta Belasco Dávid. Fordította: Faludi Miklós. A prólogust írta Heitai J. Személyek: Kinkertón Bihari, Pity Szerényi G., Sharpless Balassa, Yamadori Szerényi Prolog, Rónaszéki k. a. Pálmay Rostagni Lenkei.

NÉPSZÍNHÁZ.

Kedd, 1901. október hó 29-én.

Blaia Lujza asszony mint vendég

A tót leány. Eredeti népszínmű 3 felvonásban. Irta Almásy Tihamér. Zenéjét szerzerette Serly Lajos. Személyek: Gyarmathy J. Szabó, Orzso Izsóné, Bandi Kiss M., Máthé Julis Baán N., Kospál Horváth, Lipták Szordahelyi, Sári, Otős Mária, Brbolya, Hanka, Misó, Csendbiztos Kovács K.

URANIA SZÍNHÁZ.

Kedd, 1901. október hó 29-én.

A tenger és élete.

Kezdeté 7 1/2 óraker.

KIRÁLY-KÁVÉHÁZ

Király-utca és Erzsébet-körut sarok. Délután katonazene. Estétként Jánoszi RÁCZ RUDI nézes zenekara hangversenyez.

Számos látogatást kér, kiváló tiszteltetlél KEINER MÁRKUS kávé.

Folies Moderne

Kerepesi-ut 63. szám.

II óraker:

AZ ALSÓS PARTI

Német bohózat. Irta Kvarit-Kassza-Ullmó.

Ezt megelőzi 1/2 óraker:

KIS PAPA ALSZOL?

Eredeti bohózat. Irta: Don Dugó.

Nappali pénzt. d. e. II-12, d. n. 3-5-ig, este 7-től kezdve.

A téli kertben 12 órától kezdve reggeli 5 óráig hangverseny.

FŐVÁROSI ORFEUM

Nagymező-utca 17.

Még csak rövid ideig:

Guerrero Conchas O. K. Sato Mörbitz

Síessünk megnézni!

Az előadás 8 óraker kezdődik.

Jegy elővételi díj nélkül előre váltható d. e. 10-től 1-ig a pénzárnál.

Petánovits

METROPOLE-SZÁLLÓJA

A téli kertben ma

Pongrácz Lajos Kolozsvárról

kitünő zenekara játszik.

Wadlsteiner F. BUDAPEST.

IV., Mária Valéria-utca 5. szám.

üveg-porcellan és Christofle-ezüst

nemzetekben. Christofle & Co cég, Páris, dusan ezüstbűzött és aranyozott gyárműveit egyedüli raktára: Clarissa des Cloriss de Bacarat, Páris (Krisztályveg készlet) Benedikt testvérek Károliad, Metzerfeldt porcellán-gyára (Nádasdéli utcában.) Eladás gyári áron!

!Legelőcsőbb bevásárlási forrás!

Az őszi és téli idején healtával van szerencsém a nagyérdemű vevőközönség figyelmét Kerepesi-ut 6. szám alatti (földszint és 1. emelet) már 23 év óta jó hírnévben fennálló női divat- és konfectió-áruházamra felhívni, hol is a legújabb őszi és téli kabátok, paletok, gallérok a legszebb és legfinomabb kivitelben, valamint nagy raktár angol- és francia divatcikkek, selyem-, posztó- és huncelblonok, dus választékban pontos és szelíd kiszolgálás mellett beszereshetők. Cégemet a n. é. közönség b. figyelmébe ajánlva teljes tisztelettel

Politzer József

Budapest, VII., Kerepesi-ut 6. sz. a Nemzeti színházal szemben.

!Legelőcsőbb bevásárlási forrás!

Pontos kiszolgálás: Szolid árak!

Igazi látványosságot

képző, keveset használt teljes nagy lakberendezések.

1 kanapé, 2 fauteuil, 2 ülőka, valódi aranyozással XIV. Lajos stílusban 161 frt. 1 kanapé, 2 fauteuil, 2 ezók valódi aranyozással XIV. Lajos stílusban 173 frt. 1 roccó kanapé valódi aranyozással 90 frt. 1 fantasio kanapé valódi aranyozással 60 frt. Ezen gerintűk a legfinomabb francia selyemszövetre vannak Alhuva.

Ezenkívül 100-nál több különféle szalon Luxus-butor jutnyosan kapható, 1 szecessió-stűkőr, ritka remekmű 100 frt. 1 három ajtos barokk-kredenc a legfinomabb márvánnyal, 1 valódi barokk pohár-szekrény, a legfinomabb márvánnyal, 1 szett, 6 valódi börszék 295 frt., 1 teljes barokk házozoba a legfinomabb márvánnyal 260 frt.

1 uri szoba mely áll: 1 könyvszekrény, 1 patent íróasztal melynek volt ára 120 frt., 1 teljes búgarnitűrű 165 frt. Nagy választék lámpák, függönyök, szőnyegök és híres meszierek képében, ugyisint keveset használt butorok vétele és eladása.

VI. ker. Szerecsen-utca 1. szám I. em. Andrassy-ut mellett.

CRÉME DE FANGON

a 3 sziv véd-jeggyel.

Rögön finomító és szépség arckrém. Legjobb a világon! Árthatatlan! Zsirtalan!

Kis Nagy Egy nagy 1 K. Nagy 2 K. Főraktár: BRITS- gyógyszertár, Budapest, Rákóczi-utca. Védjegy 20 liter 1000ml beállítás utána 50 frank.

Kapható mindenhol. Raktár: Török gyógytár Budapest

BUTOROK

úgy készpénzert, mint részletfizetéssel

aleggyezzerűbből a legfinomabb kivitelű legintányosabban

Ennen és Fuchs testvéreknél, BUDAPEST, VI., Teréz-körut 8. Andrassy-ut közelében. Képes árjegyzék ingyen.

6s. kir. szab. déli vaspálya-társaság üzletigazgatósa.

Árlejtési hirdemény.

A 6s. kir. szab. déli vaspálya-társaság magyar vonalára számára az 1902. évben szükségelt következő anyagok, u. m.: ásvány-kenőolaj (vulkán olaj) szállárd kocsikenőcs

szállítására ezenel nyilvános pályázatot hirdotünk.

Az ajánlatok f. é. november hó 10-én, déli 12 óráig a 6s. kir. szab. déli vaspálya-társaság üzletigazgatósaánál (budai pályaudvar) benyujtandók, illetőleg beküldendők, megjegyezvén, hogy ugyanott a vontatási és műhely-osztálynál a részletes pályázati hirdetmények, az általános és különleges szállítási feltételek és, illetőleg rendtartás betekintethetők, illetőleg megszereshetők.

Budapest, 1901. október hó 3-án. Az üzletigazgatósa.

Nestlé-réle gyermekliszt

a legtükeletesebb táplálék kis gyermekek részére.

Taj hozzáadása 100Cseleg. Az emltől való elválasztás ezzel a régen csocsmók részére bevalt, több mint 30 éven át bevezetett és kipróbált tápláló szerrel könnyen végzethető, Diarhoe és hányás ki van zárak.

A Nestlé gyárak évi termelése 35 millió doboz. Napi tej felhasználása 122,000 liter. Nestlé-réle gyermekliszt 1 doboz 1 KOR. 80 ALL. próbadohoz 1 KOR.

Nestlé condensált cukros-tej 1 doboz 1 KOR., Nestlé condensált tej cukor nélkül és Nestlé „Viking” ujdonság 1 doboz 1 KOR.

Központi főraktár: F. BERLYAK, WIEN, I., Naglergasse 1. Kapható minden gyógyszertárban és drogeriában.

Legelőcsőbb korszorú

bevásárlási forrás. Dominits Katica

élő- és művirág-terme 17. VIII., József-körut 17.

Villany és légszesz csillárok, légszesz-kályhák, légszesz-fűzők

legnagyobb választék, legelőcsőbb árak Pollak Ferenc

Budapest, Teréz-körut 3. sz. (Kémizár-utca sarok.) Telefon 13-26. Telefon 13-26.

VÁSÁROLJON OSZTÁLYSORSJEGY

BANK-HÁZNAK BUDAPEST FERENCZKÉ-TERE 6.

és Erzsébet-körut 32. Huzás november 21. és 22.

A legelőcsőbb főnyereményt nálunk nyerték. Sorsjegy-árak: Egész Fél Nyolcvd Nyolcvd korona 12.- 6.- 3.- 1.50

Színházak heti műsora.

	M. Kir. Operaház	Nemzeti színház	Vigaszínház	Népszínház	Magyar színház
Szerda	Nincs előadás	Othón	Szívem	Rolli és Rolland	Svíhákok
Csütörtök	A sevillai borbély	A bor	Szenes leány, szenes legény Pillangó k. a.	Katalin	Svíhákok
Péntek	A bibliás ember	d. u. Medea e. A vörös talár	d. u. Ocskay este Szenes leány, szenes legény Pillangó k. a.	délután Molnár és gyermeke este Molnár és gyermeke	d. u. Szulamit este Svihákok
Szombat	Tell Vilmos	Az ember tragédiája	A nevezetes kastély	Molnár és gyermeke	Svíhákok
d. u. Vasárnap este	Fidelio	Demimondo	Szenes leány, szenes legény Pillangó k. a.	Molnár és gyermeke	A vesztá-szűzek Svihákok

